

کتابِ دوّم پادشایو

پیشگفتار

کتابِ دوّم پادشایو اِدَامِه کِتَابِ اوّل پادشایو اَسْتِه. اِی کِتَاب دَ بَارِه کَامِیَابِی و ناکامی پادشاهی اِسْرَائِیل و پادشاهی یَهُودا توره مُوگیه و بیان مُونه که اِی دُو پادشاهی چرا پُشْتِیوانی خُداوند ره از دِسْت دَد و آخِر کار دَ دِسْت دُشْمو تَسْلِیم شُد.

مَوْضوع های برجسته امزی کِتَاب اِینیا اَسْتِه:

فهرستِ عِنوانها

اِیلِیا اَخْزِیاه ره سرزَنْش مُونه (۱:۱)

اِیلِیا دَ آسْمو بُرْدِه مُوشه (۱:۲)

مُعْجِزَه اِیْشِع (۱۹:۲)

اِیْشِع ره رِیْشْخَنْد مُونه (۲۳:۲)

شورِشِ مَوآب (۱:۳)

اِیْشِع و خَاتُونِ بِیوه (۱:۴)

اِیْشِع مُرْدِه ره زِنْدِه مُونه (۸:۴)

مُعْجِزَه اِیْشِع (۳۸:۴)

خوراکِ دَدو بَلْدِه صِد نفر (۴۲:۴)

شَفای نَعْمان (۱:۵)

طَمَعِ گِیْحَازِی (۱۹:۵)

مُعْجِزَه سِرِ تَوْر (۱:۶)

لَشْکَرِ اِرَامِیا کور مُوشه (۸:۶)

قحطی دَ سامِره (۲۴:۶)
 ارامیا دُوتا مُونه (۳:۷)
 اِیشع بسم خاتونِ شُونمی ره کومک مُونه (۱:۸)
 مرگِ بنِ هَدَد (۷:۸)
 پادشاهی یهورام دَ یهودا (۱۶:۸)
 پادشاهی اَخزیا دَ یهودا (۲۵:۸)
 مَسَح شُدونِ ییهو (۱:۹)
 ییهو یورام و اَخزیا ره مُوکُشه (۱۴:۹)
 مرگِ ایزابیل (۳۰:۹)
 مرگِ باچه های اخاب (۱:۱۰)
 کُشتونِ کسای که بعل ره پَرستش مُوکد (۱۸:۱۰)
 عتلیا و یوآش (۱:۱۱)
 پادشاهی یوآش دَ یهودا (۱:۱۲)
 یهوآخاز، پادشاهِ اسرائیل مُوشه (۱:۱۳)
 یهوآش، پادشاهِ اسرائیل مُوشه (۱۰:۱۳)
 فَوْتِ اِیشع (۱۴:۱۳)
 اَمصیا، پادشاهِ یهودا مُوشه (۱:۱۴)
 پادشاهی یربعامِ دوّم دَ اسرائیل (۲۳:۱۴)
 پادشاهی عزریا دَ یهودا (۱:۱۵)
 پادشاهی شلوم دَ اسرائیل (۱۳:۱۵)
 پادشاهی مَنحیم دَ اسرائیل (۱۷:۱۵)
 پادشاهی فقحیا دَ اسرائیل (۲۳:۱۵)
 پادشاهی فقح دَ اسرائیل (۲۷:۱۵)
 پادشاهی یوتام دَ یهودا (۳۲:۱۵)
 پادشاهی آحاز دَ یهودا (۱:۱۶)

هوشَع، پادشاهِ إِسْرَائِيلِ مُوشِه (۱:۱۷)
 آشُورِيا دَ سَامِرِه جاي-د-جاي مُوشِه (۲۴:۱۷)
 پادشاهي حَزْقِيا دَ يَهُودا (۱:۱۸)
 پيشگويي دَ بارِه نِجاتِ اورُشَلِيم (۱:۱۹)
 دُعای حَزْقِيا (۱۴:۱۹)
 نَبُوتِ إِشعِيا (۲۰:۱۹)
 ناجوري حَزْقِيا (۱:۲۰)
 قاصِدای بابل (۱۲:۲۰)
 پادشاهي مَنَسِّ دَ يَهُودا (۱:۲۱)
 پادشاهي آمون دَ يَهُودا (۱۹:۲۱)
 پادشاهي يوشيا دَ يَهُودا (۱:۲۲)
 يوشيا عهد ره تازه مُونه (۱:۲۳)
 پادشاهي يهوآحاز دَ يَهُودا (۳۱:۲۳)
 پادشاهي يهوياقيم دَ يَهُودا (۳۶:۲۳)
 پادشاهي يهوياکين دَ يَهُودا (۸:۲۴)
 پادشاهي صِدِقيَا دَ يَهُودا (۱۸:۲۴)
 سَقُوطِ اورُشَلِيم (۲۰:۲۴)
 آزادي يهوياکين (۲۷:۲۵)

ايليا اَخْزِياِه ره سرزَنِش مُونه

۱ بعد از فَوْتِ اَخاب، مَوآب دَ خِلافِ إِسْرَائِيلِ شورشِ كد. ۲ دَ امزُو غَيْتِ اَخْزِياِه از
 كَلِكِينِ باله خانِه خُو دَ سَامِرِه تاه اُفتَد و اوگار شُد؛ اوخته اُو قاصِدا ره ربي كد و دَزوا
 كُفت: ”پيشِ بَعْلِ زَبُوب، خُدایِ مَرْدُمِ عِقرون بوريد و پُرسان كُنيد كه آيا ما امزي
 ناجوري شفا پيدا مُونم يا نه؟“

^۳ لیکن ملایکه خدایوند د ایلایای تشبیی گُفت: ”باله شو، د ملاقاتِ قاصدای پادشاهِ سامره بورو و دزوا بگی، بخاطر چی مورید، آیا د اسرائیل خُدا وجود ندره که شمو بلده پُرسان کدو پیشِ بعلِ زبُوب، خُدا ی عِقرون مورید؟“ ^۴ پس خدایوند اینی رقم مَوگه، ’د جاگه که خاو کدے ازو باله نموشی، بلکه حتماً مومری.“ و ایلایا رفته امو رقم گُفت.

^۵ وختی قاصدا پس د پیشِ پادشاهِ اَمَد، او ازوا پُرسان کده گُفت: ”چرا پس اَمدید؟“ ^۶ اونا د جواب شی گُفت: ”یگ نفر د ملاقاتِ مو اَمَد و دز مو گُفت، پس تاو خورده د پیشِ پادشاهی بورید که شمو ره ریی کده و دزو بگید، ”خدایوند اینی رقم مَوگه: بخاطر چی ریی مونی؟ آیا د اسرائیل خُدا وجود ندره که تو نفرا ره بلده پُرسان کدو پیشِ بعلِ زبُوب، خُدا ی عِقرون ریی مونی؟ امزی خاطر د جاگه که خاو کدے، ازو باله نموشی بلکه حتماً مومری.““ ^۷ پادشاه ازوا پُرسان کده گُفت: ”نفری که بلده ملاقاتِ شمو اَمَد و امی تورا ره دز شمو گُفت چی رقم معلوم موشد؟“ ^۸ اونا د جواب شی گُفت: ”یگ مردِ موی تو بود و کمر بندِ چرمی د گُردِ کمر خو دشت.“ پادشاه گُفت: ”او ایلایای تشبیی آسته.“

^۹ اوخته قومندانِ پنجاهِ نفری ره قد پنجاه نفر شی پیشِ ایلایا ریی کد. او پیشِ ایلایا که د قیلی کوه ششند رفت و دزو گُفت: ”ای مردِ خُدا، پادشاه مَوگیه، ’تاه بیه.““ ^{۱۰} ایلایا د جواب قومندانِ پنجاهِ نفری گُفت: ”اگه ما مردِ خُدا اَسْتُم، آتیش از آسمو تاه اَمده تو ره قد پنجاه نفر تو در بديه.“ پس آتیش از آسمو تاه اَمده او ره قد پنجاه نفر شی در دد.

^{۱۱} پادشاه بسمِ دیگه قومندانِ پنجاهِ نفری ره قد پنجاه نفر شی ریی کد. او ام رفته د ایلایا گُفت: ”ای مردِ خُدا، پادشاه اینی رقم مَوگه، ’زود تاه بیه!““ ^{۱۲} ایلایا د جواب شی گُفت: ”اگه ما مردِ خُدا اَسْتُم، آتیش از آسمو تاه اَمده تو ره قد پنجاه نفر تو در بديه.“ پس آتیش از آسمو تاه اَمده او ره قد پنجاه نفر شی در دد.

^{۱۳} پادشاه قومندانِ سوّمی ره قد پنجاه نفر شی ریی کد. قومندانِ پنجاهِ نفری سوّم رفته د

پیش ایلیا زانو زد و عُذر-و-زاری کده گُفت: ”آی مَرِدِ خُدا، لُطفاً بیل که جانِ ازمه و جانِ امزی پنجاه نفر خِدْمَتگاری تُو دَ نظر تُو باآرزشِ بَشه. ^{۱۴} ما مِیدنم که آتِش از آسمو تاه اَمده اُمو دُو قومندانِ پنجاه نفری اوّل ره قد پنجاه پنجاه نفر شی دَر دَد؛ لیکن آلی بیل که جانِ ازمه دَ نظر تُو باآرزشِ بَشه.“ ^{۱۵} ملایکه خُداوند دَ ایلیا گُفت: ”قد ازو تاه بورو و ازو ترس نَخور.“ پس ایلیا باله شد و قد ازو دَ پیشِ پادشاه تاه اَمده ^{۱۶} دَزشی گُفت: ”خُداوند اینی رقم مُوگه، تُو قاصدا ره ری کدی تا از بعلِ زُبوب، خُدای عِقرون پُرسان کنه؛ بچی ری کدی؟ آیا دَ اسرائیل خُدا وجود ندره که ای توره ره از شی پُرسان کنی؟ امزی خاطر دَ جاگه که خاو کدے ازو باله نُموشی، بلکه حتماً مومری.“

^{۱۷} پس اَخزیه مُطابقِ کلامی که خُداوند دَ وسیله ایلیا گُفتد، مُرد و یهورام برار شی دَ جای ازو پادشاه شد، چراکه او باچه ندشت. ای کار دَ سالِ دوّم پادشاهی یهورام باچه یهوشافاط، پادشاه یهودا رُخ دَد. ^{۱۸} دَ باره باقی کارای اَخزیه که او انجام دَد، دَ کتابِ تواریخِ پادشایونِ اسرائیل نوشته یه.

ایلیا دَ آسمو بُرده مُوشه

^۲ ^۱ پیش ازی که خُداوند ایلیا ره دَ گردباد دَ آسمو باله بُبره، ایلیا و ایشع از جِلالِ ری شد ^۲ و دَ راه ایلیا دَ ایشع گُفت: ”دَ امینجی بُمَن، چُون خُداوند مره دَ بیت-ئیل ری کده.“ لیکن ایشع گُفت: ”دَ زندگی خُداوند و دَ سر تُو قَسَم که تُو ره ایله نَمیدیم.“ پس اونا دَ بیت-ئیل رفت. ^۳ از بیت-ئیل یگ دِسته انبیا بُر شده دَ دمِ راهِ ایشع اَمَد و دَزو گُفت: ”آیا میدنی که خُداوند امروز بادار تُو ره گِرِفته از بله سر تُو مویره؟“ ایشع دَ جوابِ ازوا گُفت: ”آرے، میدنم، لیکن چُپ بشید.“

^۴ اوخته ایلیا دَزو گُفت: ”آی ایشع دَ امینجی بُمَن، چُون خُداوند مره دَ اریحا ری کده.“ لیکن او گُفت: ”دَ زندگی خُداوند و دَ سر تُو قَسَم که تُو ره ایله نَمیدیم.“ پس اونا دَ اریحا

آمد. ^۵ از اریحا یگ دسته انبیا د دم راه ایشع آمده دزو گفت: ”آیا میدنی که خداوند امروز بادر تو ره گرفته از بله سر تو مویره؟“ ایشع د جواب ازوا گفت: ”آری، میدنم، لیکن چپ بشید.“

^۶ بعد ازو ایلیا د ایشع گفت: ”د امینجی بمن، چون خداوند مره د دریای اردن ری کده.“ لیکن او گفت: ”د زندگی خداوند و د سر تو قسم که تو ره ایله نمیدیم.“ پس هر دوی ازوا ری شد. ^۷ اوخته پنجاه نفر از دسته انبیا ام رفته روی د روی ازوا دور ایسته شد و ایلیا و ایشع د نزدیک دریای اردن ایسته بود. ^۸ د امزو غیت ایلیا چپن خو ره گرفته تاو دد و قد شی آو ره زد که آو د ای طرف و او طرف دوشق شد و هر دوی ازوا از خشکی تیر شد.

^۹ وختی اونا تیر شد، ایلیا د ایشع گفت: ”دز مه بگی، پیش ازی که از تو گرفته شنم، چیز خیل بلده تو انجام بدیم؟“ ایشع گفت: ”بیل که دو برابر روح تو د بله ازمه قرار بگیره.“ ^{۱۰} ایلیا گفت: ”چیز مشکل طلب کدی؛ ولے اگه د غیتیکه از پیش تو گرفته موشم مره بنگری، امی چیز بلده تو موشه؛ اگه نه، نموشه.“ ^{۱۱} د حالیکه اونا قدم زده توره موگفت بے بلغه یگ گاډی آتشی و اسپای آتشی اونا ره از یگدیگه شی جدا کد و ایلیا د گردباد د آسمو برده شد. ^{۱۲} وختی ایشع امی چیز ره دید چیغ زده گفت: ”آی آته مه! آی آته مه! گاډی های جنگی و سوارای اسرائیل!“ بعد ازو ایشع دیگه او ره ندید و از جاغه خو گرفته پیرون خو ره دو چک کد.

^{۱۳} ایشع چپن ایلیا ره که از پیش ازو افتد باله کد و پس آمده د بغل دریای اردن ایسته شد. ^{۱۴} اوخته چپنی ره که از پیش ایلیا افتد گرفت و قد شی آو ره زده گفت: ”خداوند، خدای ایلیا کجا آسته؟“ ایشع ام که آو ره زد، آو د ای طرف و او طرف دوشق شد و او تیر شد.

۱۵ وختی دِسْتِه اَنبِيَاي اَرِيحَا كه رُوي دَ رُوي اَزُو بُود اُو ره دِيد، اُونَا كُفْت: ”رُوح اِيلِيَا دَ اِلِيشَع قَرَار كِرِفْتِه.“ پَس اُونَا بَلَدِه مَلَاقَاتِ اَزُو اَمَد و رُوي خُو ره سُون زَمِي كِرِفْتِه دَزُو اِحْتِرَام كَد ۱۶ و دَزُو كُفْت: ”تُوخ كُو، دَ مِينَكَلِ خِدْمَتگَارَاي تُو پَنجَاه مَرَدِ قَوِي و جُود دَرِه؛ لُطْفَاً اُونَا ره بِيَل كه بوره و بادار تُو ره بُوَالِه، شَايِد رُوح خُدَاوند اُو ره بَالِه كَدِه دَ يَكِي اَز كوه هَا يَا دَرِه هَا اَندَخْتِه بَشِه.“ اُو دَ جَوَابِ اَزُوَا كُفْت: ”نَه، رَيِي نَكُنِيْد.“ ۱۷ لِيكِن اُونَا دَ اِنْدَازِه اُو ره شَلَه شُد كه اُو اَز «نَه» كُفْتُو شَرْمِنْدِه شُد و كُفْت: ”رَيِي كُنِيْد.“ پَس اُونَا پَنجَاه نَفَر ره رَيِي كَد و اُونَا سِه رُوز اُو ره پَالِيْد، وِلِه پَيْدَا نَتَنِسْت. ۱۸ وختي اُونَا پَس دَ پِيَشِ اِلِيشَع اَمَد، اُو دَ اَرِيحَا بُود و دَزُوَا كُفْت: ”اَيَا مَا دَزِ شُمُو نَكُفْتُم كه نَرُوِيْد؟“

مُعْجَزَه اِلِيشَع

۱۹ مَرْدُمِ شَارِ اَرِيحَا دَ اِلِيشَع كُفْت: ”اَي بَادَار مو، اَمُو رَقْم كه مِينَكِرِي اَي شَار دَ يَك جَاي خُوب قَرَار دَرِه، لِيكِن اُو شِي خَرَاب و زَمِين شِي بِه حَاصِلِ اَسْتِه.“ ۲۰ اِلِيشَع كُفْت: ”دَ يَك كَاسِه نُو نَمَك اَندَخْتِه دَ پِيَشِ اَزْمِه بَيْرِيْد.“ و اُونَا بَلَدِه شِي اُورْد. ۲۱ اوخته اُو دَ پِيَشِ چَشْمِه اُو رَفْت و نَمَك ره دَ مَنِه شِي اَندَخْتِه كُفْت: ”خُدَاوند اَيْنِي رَقْم مُوَكِيَه، 'مَامِي اُو ره شِفَا دَدُم؛ اَزِي بَعْدِ دِيكِه مَرَك و بِه حَاصِلِي اَز شِي دَ و جُود نَمِيِيَه.“ ۲۲ و اَمُو اُو مُطَابِقِ تَوْرِه اِلِيشَع تَا اِمْرُوز شَفَايَاْفْتِه - و - شِيرِيْن اَسْتِه.

اِلِيشَع ره رِيَشَخَنْدِ مُونِه

۲۳ اِلِيشَع اَزُونَجِي دَ بَيْت - ئِيَل رَفْت؛ دَ حَالِيكِه اُو دَ رَاه مَوْرَفْت چِنْد بَاچِه نَوْتَك اَز شَار بُرُو اَمَد و اُو ره رِيَشَخَنْدِ كَدِه كُفْت: ”بُورُو كُم شُو، اَي سِرَكَل! بُورُو كُم شُو، اَي سِرَكَل!“ ۲۴ اُو پَس تَاو خُورْد و سُون اَزُوَا تُوخ كَدِه اُونَا ره دَ نَامِ خُدَاوند نَالْتِ كَد. اوخته دُو خِرْسِ مَادِه اَز جَنگَلِ بُرُو اَمَد و چِل و دُو نَفَرِ اَمْرُو بَاچِه هَا ره پَارِه پَارِه كَد. ۲۵ اَزُونَجِي اُو دَ كوه كَرْمَلِ رَفْت و بَعْدِ اَزُو پَس دَ سَامِرِه اَمَد.

شورشِ موآب

۳ یهورام باچه آخاب دَ سالِ هژدهمِ حُکمرانیِ یهوشافاط پادشاهِ یهودا دَ سامره پادشاهِ اسرائیل شد و دوازده سال حُکمرانی کد. ^۲ او چیزی ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود انجام دد، لیکن نه دَ اندازه آته و آبه خو، چُون او ستونِ بعل ره که آته شی جور کُدد، دُور پورته کد. ^۳ باوجودِ امزی کار خو او دَ گناه های یربعام باچه نباط که باعث شدِ اسرائیل گناه کنه، چسپید و ازوا دُوری نکد.

۴ میشع، پادشاهِ موآب مالداری مُوکد و سالانه صد هزار باره ره قد پاشم صد هزار قُوج دَ پادشاهِ اسرائیل جزیه میدد. ^۵ لیکن پادشاهِ موآب بعد از قوتِ آخاب دَ خلافِ پادشاهِ اسرائیل شورش کد. ^۶ اوخته یهورام پادشاه از سامره برو آمد و تمامِ اسرائیل ره جم کد. ^۷ و دَ عینِ حال دَ یهوشافاط، پادشاهِ یهودا پیغام ری کده گُفت: ”پادشاهِ موآب دَ خلافِ مه شورش کده؛ آیا تو قد از مه دَ جنگِ موآب موری؟“ او دَ جواب شی گُفت: ”آرے، مورم؛ ما قد تو آستم و قوم مه و اسپای مه دَ خدمت تو یه.“ ^۸ یهوشافاط پُرسان کده گُفت: ”از کدم راه بوری؟“ یهورام گُفت: ”از راه بیابونِ ادوم.“

۹ پس پادشاهِ اسرائیل، پادشاهِ یهودا و پادشاهِ ادوم ری شد و بعد از هفت روز سفر که بیابونِ ادوم ره دور زد بلده لشکر و بلده چارپایای که قد ازوا قتی بُود، او باقی نمد. ^{۱۰} پادشاهِ اسرائیل گُفت: ”آفسوس! خُداوند مو سه پادشاه ره کوی کده تاکه مو ره دَ دستِ موآبیا تسلیم کنه.“ ^{۱۱} لیکن یهوشافاط گُفت: ”آیا یگو نبی خُداوند دَ اینجی نییه تا دَ وسیله ازو از خُداوند مشوره بگیری؟“ اوخته یکی از خدمتگرای پادشاهِ اسرائیل دَ جواب شی گُفت: ”الیشع باچه شافاط که دَ بله دستای ایلیا او شیو مُوکد، امینجی یه.“ ^{۱۲} یهوشافاط گُفت: ”کلامِ خُداوند قد ازو آسته.“ پس پادشاهِ اسرائیل و یهوشافاط و پادشاهِ ادوم دَ پیش ازو رفت.

^{۱۳} اِليشع د پادشاه اسرائيل گُفت: ”مره دز تو چی غرض؟ د پيش انبياي آته و انبياي آبه خو بورو.“ ليکن پادشاه اسرائيل د جواب شي گُفت: ”نه، ای خداوند آسته که مو سه پادشاه ره کوی کده تا مو ره د دست موآبیا تسلیم کنه.“ ^{۱۴} اِليشع گُفت: ”د زندگی خداوند لشکرها که د حضور شي ایسته یم قسم که اگه روی یهوشافاط پادشاه یهودا نموبود، نه تو ره تی نظر خو میوردُم و نه سون تو توخ موکدم.“ ^{۱۵} لیکن آلی بلده مه یگ نوازنده بیرید.“ امی که نوازنده ساز زد، دست خداوند د بله اِليشع قرار گرفت ^{۱۶} و او گُفت: ”خداوند اینی رقم موگیه، ای دره ره پُر از چقوری ها کنید.“ ^{۱۷} چون خداوند موگیه، شمو نه باد مینگرید و نه بارو، لیکن ای دره پُر از او موشه تا شمو وچی کنید، شمو و چارپایای شمو و دیگه حیوانای شمو.“ ^{۱۸} ای کار د نظر خداوند کم آسته، چون او علاوه ازی موآب ره ام د دست شمو تسلیم مونه. ^{۱۹} شمو تمام شارای دیوالدار و پگ شارای مُم ازوا ره بیرو مونیید؛ پگ برختای خوب ازوا ره قطع مونیید و تمام چشمه های او ازوا ره کور مونیید و پگ زمینای خوب ازوا ره قد سنگ اندختو بیکاره مونیید.“ ^{۲۰} پيش از روزواز شدو د غیت تقدیم کدون قُربانای، او از طرف اِدوم آمد و امو سرزمی ره پُر از او کد.

^{۲۱} ازی که تمام موآبیا شنیده بود که پادشایو آمده تا د خلاف ازوا جنگ کنه، اونا تمام کسای ره که سلاح گرفته میتنست، از پیر و جوان جم کد و د سرحد خو جای-د-جای شد. ^{۲۲} وختی موآبیا صباح گاه از خاو باله شد، آفتو د بله او روشنی میدد و اونا ازو طرف او ره رقم خون وری سُرخ دید ^{۲۳} و گُفت: ”او خون آسته؛ حتماً پادشایو قد یگدیگه خو جنگ کده و یگدیگه خو ره کُشته. پس آلی ای موآبیا، عجله کنید که وُلجه بگیری.“ ^{۲۴} لیکن وختی د خیمه گاه اسرائيل رسید، اسرائیلیا باله شده د بله موآبیا حمله کد و موآبیا از پيش ازوا دوتا کد. پس اسرائیلیا د سرزمین ازوا داخل شده اونا ره زد، ^{۲۵} شارا ره بیرو کد، هر کدم شي د بله هر زمین خوب سنگ اندخته او ره پُر کد، پگ چشمه های او ره کور کد و تمام برختای خوب ره قطع کد. تنها سنگای شار قیرحارسیت سر

دَ سَر مَندُدُ که اُو رِه اَم پَلَخْمونِ بازا محاصِرِه کده دَ بَلِه شِی حَمَلِه کد. ^{۲۶} وختی پادشاهِ موآب دید که جنگ از زور شِی باله شُدِه، اُو هفت صد نفر شمشیرزن رِه گِرِفَت تا راه رِه بَلدِه شِی واز کنه و اُو دَ پِیشِ پادشاهِ اِدوم بوره، لیکِن نَتَنِست. ^{۲۷} اوخته باچه اولباری خُو رِه که باید دَ جای شِی پادشاه موشُد، گِرِفَتِه دَ بَلِه دیوال دَ عِنوانِ قُربانی سوختنی تقدیم کد. ای کارِ اسرائیل رِه سخت تکان دَد و اونا عَقَبِ نِشینی کده پس دَ سرزمینِ خُو رفت.

الِیشع و خاتونِ بیوه

^{۱۴} دَ امزُو زمانِ یگ خاتو از مینکلِ خاتونوی دِستِه اَنبیا پِیشِ اِیشع اَمَد و عُدِر-و- زاری کده گُفت: ”خِدمتگارِ تُو شُوی مه، فَوَت کده و تُو میدنی که خِدمتگارِ تُو از خُداوند مِیترسید. لیکِن آلی کسی که دَ بَلِه ازو قرضِ دَرِه اَمَدِه تا دُو باچه مَرِه بَلدِه غلامی خُو بُیره.“ ^۲ اِیشع دَزُو گُفت: ”ما بَلدِه تُو چِیز کار کُنم؟ بگی دَ خانه خُو چِیز خیلِ دَری؟“ خاتو گُفت: ”کنیزِ تُو دَ خانه خُو بَغیر از یگ کوزه روغو دیگِه هیچ چِیز نَدَرِه.“ ^۳ اِیشع گُفت: ”بورُو، از تمامِ همسایهگونِ خُو ظرفِ دَ امانتِ بَگیر و ظرفا خالی بَشِه؛ هر قدر که مِیتنی بَگیر.“ ^۴ اوخته دَ خانه خُو دَر اَمَدِه درگِه رِه دَ بَلِه خودِ خُو و باچه های خُو کیپ کُو و دَ پگِ امزُو ظرفا روغو شیو کُو و هر کُدم شِی که پُر شُد، دَ یگ بَغل بیل.“ ^۵ پس خاتو از پِیشِ ازو رفت و درگِه رِه دَ بَلِه خودِ خُو و باچه های خُو کیپ کد. باچه های شِی ظرفا رِه دَ پِیشِ ازو میوُرد و اُو دَ مَنِه ازوا روغو شیو مَوکد. ^۶ وختی تمامِ ظرفا پُر شُد، دَ یکی از باچه های خُو گُفت: ”دیگِه ظرفِ دَ پِیشِ مه بَیر.“ لیکِن اُو گُفت: ”دیگِه ظرفِ نِیستِه.“ اوخته اَمَدونِ روغو بَند شُد. ^۷ خاتو رفته امی چِیز رِه دَ امزُو مَرِدِ خُدا نَقَل کد و اُو گُفت: ”بورُو، روغو رِه سَودا کُو و قرضِ خُو رِه ادا کُو و قد باقی مَنده شِی تُو و باچه های تُو گُذارِه زندگی خُو رِه کُنید.“

إِلِيشَع مُرْدَه رَه زِنْدَه مُونَه

^۸ یگ روز اِلیشع د شُونیم رفت. د اُونجی یگ خاتونِ بای-و-سرشِناس او ره شَلَه شُد که د خانِه شی نان بُخوره. بعد ازو هر غَیْتیکه ازونجی تیر موشد، بَلدِه نان خوردو د امزُو خانِه دُور مُوخورد. ^۹ اوخته امُو خاتو د شوی خُو گُفت: ”توخ کُو، ما یَقین دَرُم که امی مَرْد که همیشه از راهِ خانِه مو تیر موشه، یگ مَرْد مَقَدَسِ خُدا اَسْتَه. ^{۱۰} پس بیه که بَلدِه شی د بَلَه بامِ خانِه د بَغْلِ دیوال یگ اُتاقِ ریزگگ آباد کنی و یگ جاگه، دِسترخو، چوکی و چِراغدان د مَنه ازو بَلدِه شی بیلی تا وختیکه پیشِ ازمو مییه د اُمونجی بِشینه.“

^{۱۱} یگ روز اِلیشع د اُونجی اَمَد و رفته د امزُو باله خانِه خاو کد. ^{۱۲} و د خِدْمَتگار خُو گِیحازی گُفت: ”امی خاتونِ شُونمی ره کُوی کُو.“ وختی خاتو ره کُوی کد و او اَمَدَه د پیش ازو ایسته شُد. ^{۱۳} اِلیشع د گِیحازی گُفت: ”دزو بگی، آلی که تمامِ امزی زَحمت ره بخاطرِ ازمو کشیدم، ما بَلدِه تُو چیز کار انجام بدیم؟ آیا میخاهی د باره ازتو قد پادشاه یا قومندانِ لشکر توره بگم؟“ او گُفت: ”جور بشی، ما د مینکلِ قومِ خُو زندگی مُونم و خوش اَسْتَم.“ ^{۱۴} اِلیشع گُفت: ”پس بَلدِه امزی خاتو چیز کار کنی؟“ گِیحازی گُفت: ”راستی، امی خاتو باچه ندره و شوی شی ام پیر-و-سالخورده یه.“ ^{۱۵} اِلیشع گُفت: ”او ره کُوی کُو.“ گِیحازی او ره کُوی کد و او اَمَدَه پیشِ درگه ایسته شُد. ^{۱۶} اِلیشع گُفت: ”سال آینده د امزی زمان یگ باچه د بَغْلِ خُو میدشته بشی.“ خاتو د جواب شی گُفت: ”نه بادار مه، ای مَرْدِ خُدا، کنیز خُو ره بازی ندی.“

^{۱۷} لیکن امُو خاتو شِکامتو شُد و د سالِ آینده د امزُو زمان یگ باچه زید، امُو رقم که اِلیشع دزو گُفتد.

^{۱۸} وختی امُو باچه کُته شُد، یگ روز دیرِ آتِه خُو که د پیشِ دِروگرا بود رفت. ^{۱۹} د اُونجی د آتِه خُو گُفت: ”وای سر مه! وای سر مه!“ آتِه شی د خِدْمَتگار خُو گُفت: ”او ره پیشِ

آبه شی بُر. ۲۰ خِدْمَتگار او ره باله کده پیش آبه شی بُرد و او تا چاشت د بِلَه زانوی آبه خُو خاو کد و بعد ازو مُرد. ۲۱ آبه شی او ره باله بُرده د جاگه مَرِدِ خُدا خاو دد و درگه ره د بِلَه شی کیپ کده بُرو آمد. ۲۲ اوخته شوی خُو ره کوی کده گُفت: ”لُطفاً یکی از خِدْمَتگارا ره قد یگ اُلاغ بَلدِه مه ریی کُو تا ما د زودی پیش مَرِدِ خُدا بورم و پس بییم.“ ۲۳ او گُفت: ”چرا امروز میخاهی پیش ازو بوری؟ نه ماه نو شُده و نه روز آرام آسته.“ خاتون شی گُفت: ”چیزی گب نییه، امُطور مورم.“ ۲۴ اوخته خاتو اُلاغ ره پالو کد و د خِدْمَتگار خُو گُفت: ”حَرکت کده بَدون و تا تو ره نَگُفتم ایسته نکو.“ ۲۵ پس او حَرکت کد و د پیش مَرِدِ خُدا د کوه کَرَمَل رفت.

وختی مَرِدِ خُدا امُو خاتو ره از دُور دید، د خِدْمَتگار خُو گیحازی گُفت: ”اونه، خاتون شونمی مییه! ۲۶ بدو د دم راه شی بورو و ازو پُرسان کُو، خود تو خوب آستی؟ شوی تو و باچه تو خوب آسته؟“ گیحازی رفته پُرسان کد، خاتو گُفت: ”آری، خوب آستی.“ ۲۷ لیکن وختی د بِلَه کوه د پیش مَرِدِ خُدا رسید، د پایای شی اُفتد. گیحازی نزدیک آمد که او ره دُور کنه، مگم مَرِدِ خُدا گُفت: ”او ره د حال شی بیل، چُون اوقات شی غدر تلخ آسته، ولے خداوند از مه تاشه کده و دز مه خبر ندده.“ ۲۸ اوخته خاتو گُفت: ”آیا ما از بادار خُو باچه طلب کدم؟ آیا نَگُفتم که مَرِه اُمیدِ ناحق دده بازی ندی؟“ ۲۹ اوخته اِلیشع د گیحازی گُفت: ”کمر خُو ره بسته کُو و تیاق مَرِه د دست خُو گِرَفته بورو. اگه یگو کس د دم روی تو آمد، قد شی احوال-پُرسی نکو و اگه احوال تو ره پُرسان کد، جواب شی ره ندی؛ بلکه د عَجَله بورو و تیاق مَرِه د روی باچه بیل.“ ۳۰ لیکن آبه باچه گُفت: ”د زندگی خداوند و د سر تو قسم که بدون ازتو نمورم.“ پس اِلیشع باله شُده از پُشت خاتو ریی شد. ۳۱ گیحازی پیشلون ازوا رفت و تیاق ره د روی باچه ایشت، مگم کدم آواز یا جواب باله نشد. پس گیحازی د دم راه اِلیشع آمد و دزو خبر دده گُفت: ”باچه بیدار نشد.“

۳۲ وختی اِلیشع د خانه در آمد، دید که باچه مُرده و د جاگه ازو خاو آسته. ۳۳ او پیش

رفت و درگه ره د بَلِه هر دُوی خُو کِیپ کده د پِیشِ خُداوند د دُعا کدو شُد. ^{۳۴} بعد ازو د جاگه باله شُدِه د بَلِه باچه دِرَاز کَشید و دان خُو ره د دان شی، چیمای خُو ره د چیمای شی و دِستای خُو ره د بَلِه دِستای ازو اِشت؛ اُو د حَالیکه د بَلِه باچه دِرَاز کَشیدد جِسم باچه گرم شُد. ^{۳۵} اِیشع باله شُد و د مَنِه اُتاق اِیسُو و اُوسُو چند قَدَم زَد و بَسَم د جاگه باله شُدِه د بَلِه ازو دِرَاز کَشید؛ اوخته باچه هفت عَطسه زَد و چیمای خُو ره واز کد. ^{۳۶} اِیشع گِیحازی ره کُوی کد و کُفت: ”اُمُو خاتُونِ شُونَمی ره کُوی کُو.“ و گِیحازی اُو ره کُوی کد. وختی اُو د پِیشِ اِیشع اَمَد، اِیشع د زشی کُفت: ”باچه خُو ره بَگیر.“ ^{۳۷} پس خاتُو داخِل رفته د پایای شی اُفتَد و رُوی خُو ره سُون زمی گِرِفته د زُو اِحترام کد و باچه خُو ره باله کده بُر شُد.

اِیشع شوروا ره از زهر پاک مونه زهر

^{۳۸} اِیشع پس د جَلجال اَمَد و د اَمزُو سرزمی قحطی بُود. د حَالیکه دِسته اَنبیا د پِیشِ ازو شِسته بُود، اُو د خِدمتگار خُو کُفت: ”دیگِ کُته ره د بَلِه اَتش بیل و بَلده دِسته اَنبیا شوروا پُخته کُو.“ ^{۳۹} پس یکی ازوا د دَشت رفت تا سوزی بچینه؛ د اُونجی اُو یگ بوټه خودروی ره پیدا کد و اَمزُو بوټه چند دانه کاډُو ره چینده دامون خُو ره پُر کد. اوخته اُو پس اَمَد و اونا ره ریزه کده د دیگِ شوروا اَندخت، ولے هیچ کس نَمیدَنست که اونا چی آسته. ^{۴۰} وختی شوروا ره بَلده مُردُم شیو کد تا اونا بُوخوره؛ اونا د عینِ خوردو چیغ زده کُفت: ”اِی مَرِدِ خُدا، زهرِ کُشِنده د مَنِه دیگِ آسته.“ و اونا خورده نَتَنست. ^{۴۱} اوخته اِیشع کُفت: ”یگ مقدار اَرَد بَیرید.“ اُو اَرَد ره گِرِفته د دیگِ اَندخت و کُفت: ”اِلی بَلده مُردُم شیو کُو تا بُوخوره.“ و دیگه چیزِ ضررِ رَسندنی د مَنِه دیگِ نَبُود.

خوراک ددو بَلده صد نفر

^{۴۲} یگ روز یگ نفر از بعل - شَلیشه اَمَد و از نَوَبَرِ حاصِلات خُو بَلده خوراکِ مَرِدِ خُدا

بیست دانه نانِ جو و خوشه های تازه گندم دَ خَرَجینِ خُو اُورد. اِلیشع دَ خِدْمَتگارِ خُو کُفت: ”امیا ره دَ مردُمِ بدی که بُخوره.“^{۴۳} خِدْمَتگارِ شی کُفت: ”چَطور مِیتُم اَمِیقَس ره دَ پیشِ صد نفر بیلم؟“ اِلیشع کُفت: ”دَ مردُمِ بدی که بُخوره، چُون خُداوند اینی رقم مُوگیه، اونا مُوخوره و باقی ام مُومنه.“^{۴۴} پس خِدْمَتگارِ اُمور ره دَ پیشِ ازوا اِشت و اونا خورد و باقی ام مَند، اُمور رقم که خُداوند کُفتد.

شفا ی نعمان

۵ نعمان قومندانِ اَشکرِ پادشاهِ ارام، دَ نظرِ بادارِ خُو یگِ مردِ بزرگ و مُحترم بود، چُون خُداوند دَ وسیلهِ ازو ارام ره پیروز کُدد. او یگِ مردِ جنگی-و-شُجاع بود، لیکن دَ مَرَضِ کولی گرفتار بود.^۲ عسکرایِ ارامیا دَ یکی از حمله های خُو یگِ دُخترِ نوتک ره از سرزمینِ اِسرائیلِ اَسیرِ گِرِفْتِه اُوردد و او دَ پیشِ خاتونِ نعمانِ خِدْمَت مُوکد.^۳ اُمورِ دُخترِ یگِ روز دَ بی بی خُو کُفت: ”کشکه بادارِ مه دَ پیشِ نبی که دَ سامره آسته مورفت و او بادارِ مَرِه از مَرَضِ کولی شی شفا میدد.“^۴ پس نعمان دَ پیشِ بادارِ خُو رفت و چیزایِ ره که دُخترِ اِسرائیلی کُفتد، دَزو نقل کد.^۵ اوخته پادشاهِ ارام کُفت: ”باله شو و بورو، ما یگِ خط ام دَ پادشاهِ اِسرائیلِ رِیی مُوم.“

پس او رفت و قد خُو ده و زنه نُقره، شَش هزار مِثقالِ طِلا و ده جوره کالا ام بُرد.^۶ او خط ره دَ پادشاهِ اِسرائیلِ اُورد و دَ خطِ نوشته بود: ”وختی امی خط دَ حُضُورِ تُو میرسه، بدن که ما خِدْمَتگارِ خُو نعمان ره دَ پیشِ تُو رِیی کدیم تا او ره از مَرَضِ کولی شی شفا بدی.“^۷ وختی پادشاهِ اِسرائیلِ خط ره خاند، کالایِ خُو ره چک کد و کُفت: ”آیا ما خُدا اَسْتُم که مرگِ بدیم و زنده کُنم که ای آدم دَز مه پیغامِ رِیی مُونه و مُوگیه، یگِ نفر ره از مَرَضِ کولی شی شفا بدی؟“ اینه، بِنگرید که او چَطور بَلَدِه جنگِ بانه طلب مُونه.

^۸ لیکن وختی اِلیشعِ مردِ خُدا شنید که پادشاهِ اِسرائیلِ کالایِ خُو ره چک کده، او دَ

پادشاه پیغام ری کده گُفت: ”چرا کالای خور ره چک کدی؟ او ره بیل که د پیش ازمه بییه و بدنه که د اسرائیل یگ نبی آسته.“^۹ پس نعمان قد آسپ ها و گاډی خو آمده د پیش درگه خانه ایسعه شد.^{۱۰} ایسعه یگ قاصد د پیش ازو ری کده گُفت: ”بورو، د دریای اردن هفت دفعه خود ره بشوی، اوخته جسم تو پس د حالت اول خو مییه و تو پاک موشی.“^{۱۱} لیکن نعمان قار شده ازونجی رفت و گُفت: ”ما فکر موکدم که او حتماً د برو د پیش مه آمده ایسته موشه و نام خداوند، خدای خور ره گرفته دست خور ره د جای کولی گرفتگی موبره و کولی گرفتگی ره شفا میدیه.“^{۱۲} آیا او دریا های ابانه و فرپر د دمشق، از پگ آوهای اسرائیل کده خوبتر نیسته؟ آیا ما نمیتنم خود ره دزوا بشویم و پاک شئم؟“ پس او قار شده پس رفت.^{۱۳} لیکن خدمتگاری شی د پیش ازو رفته دزشی گُفت: ”آی آته مو، اگه امونبی دز تو امر موکد که یگو کار مشکل ره انجام بدی، آیا تو انجام نمیدی؟ پس چیقس کلو آسو آسته که او دزتو گُفته، خود ره بشوی و پاک شو.“^{۱۴} پس نعمان تاه رفت و د مطابق توره مرد خدا هفت دفعه خود ره د دریای اردن غوئه کد و جسم شی د حالت اولی خو آمده رقم جسم باچه نوتک شد و او پاک شد.

^{۱۵} اوخته نعمان قد تمام نفرای خو پس د پیش مرد خدا رفت و د پیش ازو ایسته شده گُفت: ”آلی ما میدنم که د تمام زمی بغیر از خدای اسرائیل دیگه خدا وجود ندره. پس لطفاً یگ تحفه ره از طرف خدمتگار خو قبول کو.“^{۱۶} لیکن ایسعه گُفت: ”د زندگی خداوند که د حضور شی ایسته یم قسم که تحفه تو ره قبول نمونم.“ نعمان غدر شله شد که قبول کنه، لیکن او قبول نکد.^{۱۷} نعمان گُفت: ”اگه قبول نمونی، لطفاً بیل که دو بار قاطر از خاک امزی جای د خدمتگار تو دده شنه، چراکه بعد ازی ما خدمتگار تو قربانی سوختنی و قربانی های دیگه ره بغیر از خداوند، د خدایون دیگه تقدیم نمونم.“^{۱۸} لیکن امیدوار آستم که خداوند د باره امزی یگ کار خدمتگار تو ره ببخشه، چون وختیکه بادار مه د بت خانه رمون بلده عبادت موره، او د بازوی ازمه تکیه مونه و مه ام د بت خانه رمون سجده نمونم؛ پس وختیکه د بت خانه رمون سجده نمونم، امیدوار آستم

که خداوند بخاطرِ امزی کار خدمتگار تو ره ببخشه.“^{۱۹} ایلیشع گفت: ”بَخیر و سلامت بورو.“

طَمَعِ گِیحازی

لیکن وختی نعمان یگ اندازه راه ازونجی سفر کُدد،^{۲۰} گیحازی خدمتگارِ ایلیشع مردِ خدا قد خود خو گُفت: ”بادار مه از دستِ امزی نعمانِ ارامی چیزی ره که آورده بود نگرِفت و او ره مُفت ایله کد. دَ زندگی خداوند قَسَم که ما از پُشتِ ازو دَویده مورم و یگو چیز ازو میگیرم.“^{۲۱} پس گیحازی دَویده از پُشتِ نعمان رفت. وختی نعمان دید که او از پُشت شی دَویده مییه، او از گاډی خو تاه شُده دَمِ راهِ ازو رفت و گُفت: ”خیریت آسته؟“^{۲۲} گیحازی گُفت: ”خیر-و-خیریت. بادار مه مره ری کد تا بگیم که، امی آلی دُو جوان از دستِ انبیا از کوهستونِ افرایم دَ پیش ازو رسیده؛ اُطفاً یگ وَزنه نُقره و دُو جوهره کالا بلده ازوا بدی.“^{۲۳} نعمان گُفت: ”لُطف کده دُو وَزنه بگیر.“ و گیحازی ره شَله شد که قَبول کنه؛ بعد ازو دُو وَزنه نُقره ره دَ دُو خلطه اندخته بسته کد و اونا ره قد دُو جوهره کالا دَ دُو خدمتگار خو دَد تا پیش روی گیحازی حرکت کده بلده شی بُره.^{۲۴} وختی گیحازی دَ تپه رسید، امو چیزا ره از دستِ خدمتگارا گرفته دَ خانه ایشته و امو نفرا ره رُخصت کد و اونا رفت.

^{۲۵} بعد ازو گیحازی داخلِ رفته دَ حُضُورِ بادار خو ایسته شد و ایلیشع از شی پُرسان کده گُفت: ”آی گیحازی از کجا آمدی؟“ گیحازی گُفت: ”خدمتگار تو هیچ جای نرفتد.“^{۲۶} لیکن ایلیشع دَزُو گُفت: ”آیا روحِ مه دَ اونجی نرفتد، دَ امزو جای که یگ آدم از گاډی خو تاه شُده دَمِ راهِ تو آمد؟ آیا امی وخت، وختِ گرِفتونِ نُقره و قَبولِ کدونِ کالا، باغِ های زیتون، باغِ های انگور، رمه ها، گله ها، غلاما و کنیزا آسته؟“^{۲۷} پس مَرَضِ کولی نعمان تا اَبَد دَ بله ازتو و اولاده تو بشه.“ وختی گیحازی از پیشِ ایلیشع برو رفت، دَ مَرَضِ کولی گرِفتر شُده رقمِ برفِ وری سفید شد.

٦١ یگ روز دِسْتِه اَنبیا دَ اِلِيشع كُفْت: ”اُمُو رِقْمِ كِه مِينِگري، اُمي جاي كِه مو قد ازتو زندگي موني، بلده مو تنگ آسته. ٢ پس اجازه بدی كه دَ بَغْلِ دريای اُردُن بوري و ازونجی هر كُدم مو یگ دِسْتَك چيو بگيري و دَ اُمونجی پگ مو یگ جاي بلده زندگي كدو آباد كنی.“ اُو كُفْت: ”بورید.“ ٣ اوخته یکی ازوا كُفْت: ”لُطفاً تُو ام قد خِدْمَتگاراى خُو بیه.“ اِلِيشع كُفْت: ”ما ام مِیْم.“ ٤ پس اُو ام قد ازوا رفت. وختی اونا دَ بَغْلِ دريای اُردُن رسيد، قطع كدون بَرخْتا ره شُرُوع كد. ٥ دَ اَمزُو غَيْتِ كه یکی ازوا بَرخْت ره مِيزد، آين سِرِ تَوْر شى دَ دريا اُفْتَد، و اُو چيغ زده كُفْت: ”آه، آي بادار مه، اُو ره اَمَانْتِ گِرِفْتِه بُوْدُم!“ ٦ مَرِدِ خُدا پُرسيد: ”دَ كُجا اُفْتَد؟“ وختي كه جاي شى ره دَزُو نَشو دَد، اُو یگ تُوْته چيو ره قطع كده دَ اُمونجی اَندخت و آين تَوْر ره سِرِ آو اُورِد ٧ و كُفْت: ”باله كده بلده خُو بگير.“ پس اُو نفر دِسْتِ خُو ره بَراز كد و اُو ره گِرِفْت.

لَشْكِرِ اَرَامِيا كُور مَوْشِه

٨ یگ زمان پادشاه ارام قد اسرائیل دَ جنگ بُوْد؛ اُو قد خِدْمَتگاراى خُو مشوره كد و كُفْت: ”ما دَ فِلان جاي لَشْكِرِ خُو ره جاي-د-جاي مُونِم.“ ٩ ليكن مَرِدِ خُدا دَ پادشاهِ اِسْرَائِيلِ پَيغام رَبي كده كُفْت: ”فِكْرِ خُو ره بگير كه از فِلان جاي تير نَشنی، چراكه اراميا دَ اُونجی جاي-د-جاي مَوْشِه.“ ١٠ پس پادشاهِ اِسْرَائِيلِ دَ جايی كه مَرِدِ خُدا دَ باره شى دَزُو خبر دده بُوْد و اُو ره از رفتو دَ اُونجی مَنع كُدَد، نفر رَبي كد تا مَرِدُم ره باخبر كنه. دَ اَمزى رِقْمِ، اِلِيشع اُو ره باخبر كد و اُو از خُو حِفاظَتِ كد، نه یگ دفعه و دُو دفعه، بَلَكِه چندين دفعه. ١١ عصابِ پادشاهِ ارام دَ اَمزى باره خراب شُد و اُو خِدْمَتگاراى خُو ره كُوى كده دَزوا كُفْت: ”آلى دَز مه بگيد كه از مینكلِ اَمو كى طرفدارِ پادشاهِ اِسْرَائِيلِ آسته؟“ ١٢ یکی از خِدْمَتگاراى شى كُفْت: ”هیچ كُدم مو، آي بادار مه پادشاه، بَلَكِه اِلِيشع نَبی كه دَ اِسْرَائِيلِ آسته، پادشاهِ اِسْرَائِيلِ ره از هر توره كه حتى دَ اُتاقِ خاو خُو مَوگى،

با خبر مونه. ^{۱۳} پادشاه گُفت: ”بورید و توخ کُنید که او د کُجا یه، تا نفرا ره ریی کده او ره دستگیر کُنم.“ پس د پادشاه خبر دده شد که ایشع فعلاً د دوتان آسته. ^{۱۴} اوخته او آسپ سوارا و گاډی های جنگی ره قد یگ لشکر کته د اونی ری کد و اونا د غیت شاو شار ره محاصره کد.

^{۱۵} خدمتگار مرد خدا وختی صباح گاه از خاو باله شده برو رفت، دید که یگ لشکر قد آسپ سوارا و گاډی های جنگی شار ره محاصره کده؛ اوخته او رفته د ایشع گُفت: ”آه، ای بادار مه، چیز کار کنی؟“ ^{۱۶} او د جواب شی گُفت: ”ترس نخور، چون اونای که قد ازمو یه کلوتر از نفرای آسته که قد ازوا آمده.“ ^{۱۷} اوخته ایشع دُعا کده گُفت: ”ای خداوند، چیمای امزی ره واز کو تا بنگره.“ پس خداوند چیمای خدمتگار ره واز کد و او دید که کوه های چارطرف ایشع پر از آسپ سوارا و گاډی های آتشی آسته. ^{۱۸} امی که ارامیا تاه شده طرف ایشع آمد، او د پیش خداوند دُعا کده گُفت: ”لطفاً امی لشکر ره د کوری گرفتار کو.“ پس خداوند مطابق درخاست ایشع اونا ره د کوری گرفتار کد. ^{۱۹} و ایشع دزوا گُفت: ”ای راه و شاری نیبه که شمو میخاید. از پشت ازمه بیید تا شمو ره د پیش مردی بپرُم که د طلب شی آستید.“ و اونا ره د سامره بُرد.

^{۲۰} وختی اونا د شار سامره داخل شد، ایشع گُفت: ”ای خداوند چیمای ازیا ره واز کو تا بنگره.“ خداوند چیمای ازوا ره واز کد و اونا دید که د سامره آسته. ^{۲۱} وختی پادشاه اسرائیل اونا ره دید از ایشع پرسان کده گُفت: ”ای آته مه، بکشُم اونا ره؟ بکشُم؟“ ^{۲۲} ایشع گُفت: ”نه، نکش؛ آیا کسای ره که تو د زور شمشیر و کمون خو اسیر میگیری، موکشی؟ بلکه د پیش ازوا نان و آبیل تا بخوره و وچی کنه و پس د پیش بادار خو بوره.“ ^{۲۳} اوخته پادشاه بلده ازوا یگ مهمانی کته ترتیب دد و غیتیکه اونا خورد و وچی کد، اونا ره رخصت کد تا پس د پیش بادار خو بوره. بعد ازو بلده چند مدت عسکرای ارام دیگه د بله سرزمین اسرائیل حمله نکد.

۲۴ لیکن بعد از چند وخت بن هدد پادشاه ارام تمام لشکر خوره جم کد و آمده شار سامره ره محاصره کد. ۲۵ د سامره سخت قحطی شد؛ ازی که محاصره ادامه دشت، قحطی د اندازه رسید که یگ سر الاغ د هشتاد مثقال نقره و یگ چارم حصه یگ منک مدفوع کوتر د پنج مثقال نقره سودا موشد. ۲۶ د امزو غیت د حالیکه پادشاه اسرائیل د بله دیوال شار قدم میزد، یگ خاتو چیغ زده دزو گفت: ”ای بدار مه پادشاه، دز مه کومک کو!“ ۲۷ پادشاه گفت: ”اگه خداوند تو ره کومک نکنه، ما از کجا تو ره کومک کنیم؟ از خرمجوی خالی یا از چرخشت انگور خالی؟“ ۲۸ لیکن پادشاه بازم پُرسان کده گفت: ”چی مشکل دری؟“ او د جواب شی گفت: ”امی خاتو دز مه گفت، ’باچه خوره بدی که امروز بخوری، بسه صباح باچه ازمه ره موخوری.‘ ۲۹ پس باچه ازمه ره پخته کده خوردی و روز دیگه شی ما دزو گفتم، ’باچه خوره بدی تا او ره بخوری، لیکن امی خاتو باچه خوره تاشه کد.“ ۳۰ وختی پادشاه توره خاتو ره شنید، کالای خوره چک کد؛ و ازی که پادشاه د بله دیوال قدم میزد بلده مردم معلوم شد که او د زیر کالای خوره پلاس پوشیدد. ۳۱ پادشاه گفت: ”خدا امی کار ره، بلکه کلوتر ازی ره د حق مه کنه اگه امروز سر ایسح باچه شافاط ره از تن شی جدا نکنم.“ ۳۲ ایسح د خانه خو شستد و کته کلونا ام قد شی قتی بود. پادشاه یگ نفر ره پیشلو ری کد، لیکن پیش از رسیدون امزو نفر، ایسح د ریش سفیدا گفت: ”آیا خبر درید که ای باچه قاتل قاصد ری کده تا سر مره از تن مه جدا کنه؟ توخ کنید، وختیکه قاصد میبه درگه ره کیپ کنید و او ره از درگه پیش نیلید. اونه، آواز پایای بدار شی از پشت ازو میبه.“ ۳۳ او هنوز قد ازوا توره موگفت که قاصد د پیش ازو رسید و از طرف پادشاه گفت: ”امی بلا ره خداوند آورده. پس چرا دیگه د امید خداوند بشم.“

۷ ایسح گفت: ”کلام خداوند ره بشنوید. خداوند اینی رقم موگیه، ’صبح د امزی

غَيْتِ يَگِ مَنکِ بَهِتَرِینِ آردِ دَ یَگِ مِثقالِ نُقره و دُو مَنکِ جَوِ دَ یَگِ مِثقالِ نُقره دَ دانِ درِگه سامِرِه سَوَدَا مُوشه. “^۲ قومندانِی که پادشاه دَ بازوِی شی تکیه مُوکد دَ مَرِدِ خُدا کُفت: ”حتی اگه خُداوند کَلکینایِ آسمو ره ام واز کنه، آیا اِمکانِ دره که ای چیزِ واقعِ شُنه؟“ اِلیشع دَ جَوابِ شی کُفت: ”تُو قد چیمایِ خُو ای ره مینگری، لیکن از شی خورده نَمیتنی.“

ارامیا دوتا مونه

^۳ دَ امزُو غیت چار مَرِدِ کولی گِرِفته دَ دانِ درِگه شارِ شِشْتُد. اونا دَ یَگدِیگه خُو کُفت: ”چرا دَ اینجی بِشینی تا بُمُری؟“ ^۴ اگه تَصمِیمِ بَگیری که دَ شارِ داخِلِ شُنی، دَ اُونجی قحطی اَسته و مو مُومُری و اگه دَ اینجی بُمنی ام مُومُری. پس آلی بیید که دَ خیمه گاهِ ارامیا بوری و خود ره تسلیم کنی؛ اگه مو ره زنده ایشْت، زنده مُومنی و اگه مو ره کُشت، مُومُری. “^۵ پس اونا دَ غیتِ شامِ باله شُده طرفِ خیمه گاهِ ارامیا رفت، لیکن وختی دَ بَغلِ خیمه گاهِ ارامیا رَسید، دَ اُونجی هیچ کس نَبُود. ^۶ چُون خُداوند باعِثِ شُدُد که ارامیا آوازِ گاډی های جنگی، آوازِ اَسپِ ها و آوازِ لَشکرِ کُته ره دَ خیمه گاهِ خُو بِشَنوه، دَ اندازه که اونا قد یَگدِیگه خُو کُفت: ”اونه، پادشاهِ اِسرائیلِ پادشاهِ حِتیا و پادشاهِ مِصرِیا ره کِرا کده تا دَ خِلافِ ازمو جنگ کنه.“ ^۷ پس اونا باله شُده دَ غیتِ شامِ دوتا کد و خیمه ها، اَسپِ ها، اُلاغِ ها ره ایله کد. اَرِی، اونا خیمه گاهِ خُو ره اُمُو رِقْمِ که بُود ایله کد و بَلدِه نِجاتِ جانِ خُو دوتا کد. ^۸ اُمُو نَفرایِ کولی گِرِفته که دَ بَغلِ خیمه گاهِ رَسیدُد، دَ یَگِ خیمه داخِلِ شُده خورد و وُچی کد و ازوَجی طِلا، نُقره و کالایِ ره گِرِفته بُرد و تاشه کد. بعد ازو پس اَمده دَ یَگِ خیمه دِیگه داخِلِ شُد و ازوَجی ام یَگو چیزا ره گِرِفته بُرد و تاشه کد.

^۹ اوخته دَ یَگدِیگه خُو کُفت: ”امی کار ره که مُونی، خُوبِ نییه. امروز روزِ خوشخبری اَسته و مو چُپِ شِشْتِه؛ اگه تا روشنیِ صُبْحِ معطل کنی، یَگو بلا دَ بَله مو مییه. پس

ببید که بوری و دَ خانه پادشاه خبر بدی. ^{۱۰} پس اونا رفته پیره دارای درگه شار ره کوی کد و دزوا گُفت: ”مو دَ خیمه گاه ارامیا در آمدی و دیدی که دَ اونجی هیچ کس نبود و آواز هیچ کس شنیده نشد، بلکه آسپ ها و آلاغا بسته بود و خیمه ها امو رقم ایله شد. ^{۱۱} پیره دارا جار زد و ای خبر ره دَ خانه پادشاه رسند. ^{۱۲} پادشاه نیم شاو از خاو باله شد و دَ خدمتگاری خو گُفت: ”آلی ما دز شمو موگیم که ارامیا دَ حق ازمو چیز کار میخایه انجام بدیه: اونا میدنه که گُشنگی مو ره از پای اندخته؛ امزی خاطر اونا از خیمه گاه برو رفته و خودون ره دَ بیابو تاشه کده و قد یگدیگه خو موگیه، وختیکه اونا از شار برو بیه، اونا ره زنده میگیری و دَ شار داخل موشی. ^{۱۳} لیکن یکی از خدمتگاری شی گُفت: ”بیل که چند نفر پنج آسپی ره که دَ شار باقی منده گرفته بوره، چون اگه گرفتار شد، عاقبت ازوا و عاقبت تمام مردم اسرائیل که باقی منده یگ آسته، یعنی پگ دَ عاقبت تمام مردم اسرائیل که بخاطر قحطی از بین رفته گرفتار موشه. پس بیه که اونا ره ربی کنی و بنگری چی موشه. ^{۱۴} اوخته اونا دو گاډی ره قد آسپ های شی آماده کد و پادشاه اونا ره از پشت لشکر ارامیا ربی کده گُفت: ”بورید و بنگرید که چی گپ شده. ^{۱۵} اونا تا دریای اردن از پشت ازوا رفت و دید که تمام راه پر از کالا و آسبابی بود که ارامیا از ورخطایی اندختد. پس نفرای که ربی شدد پس آمد و دَ پادشاه خبر دد. ^{۱۶} اوخته مردم برو رفت و خیمه گاه ارامیا ره چور کد. امو رقم که خداوند گُفتد، یگ منک بهترین آرد دَ یگ مِثقال نقره و دو منک جو دَ یگ مِثقال نقره سودا شد. ^{۱۷} پادشاه امو قومندان ره که دَ بازوی شی تکیه موکد دَ درگه شار قرار دد. وختی مردم هجوم برد، او ره دَ نزدیک درگه شار تی پای کد و او مرد، امو رقم که مرد خدا دَ غیتیکه پادشاه پیش ازو رفتد، پیشگویی کدد. ^{۱۸} چون وختیکه مرد خدا دَ پادشاه گُفتد: ”صباح دَ امزی غیت یگ منک بهترین آرد دَ یگ مِثقال نقره و دو منک جو دَ یگ مِثقال نقره دَ دان درگه سامره سودا موشه، ^{۱۹} قومندان دَ جواب مرد خدا گُفتد: ”حتی اگه خداوند کلکینای آسمو ره ام واز کنه، آیا امکان دره که ای چیز واقع شنه؟“ ایلیشع دَ جواب شی گُفتد:

”تُو قد چیمای خُو ای ره مینگری، لیکن از شی خورده نمیتنی.“^{۲۰} پس امی چیز واقعاً دَ حق ازو شد، چون مردم اُو ره تی پای کد.

مَلکِ خاتُونِ شُونمی پس دده مُوشه

۸ اِلیشع دَ خاتونی که باچه شی ره زنده کد دَ گفت: ”تُو و خانوار تُو باله شده بورید و دَ هر جای که میتنید جای-د-جای شنید، چون خداوند حکم کده که قحطی بییه و قحطی حتماً بلده هفت سال دَ امزی سرزمی مییه.“^۲ پس امو خاتو مطابق کلام مردِ خدا رفتار کد؛ اُو باله شده قد خانوار خُو رفت و مدتِ هفت سال دَ سرزمینِ فلسطینیا زندگی کد.^۳ بعد از ختمِ هفت سال امو خاتو از سرزمینِ فلسطینیا پس آمد و دَ پیش پادشاه رفت تا خواهش کنه که خانه و زمین شی ره بلده ازو پس بدیه.^۴ دَ امزو غیت پادشاه قد گیحازی، خدمتگارِ مردِ خدا توره گویی مُوکد و دزو مُوگفت: ”آلی تمام کارای بُزرگ ره که اِلیشع انجام دده، دز مه بُگی.“^۵ دَ حالی که گیحازی بلده پادشاه نقل مُوکد که اِلیشع چطور مُرده ره زنده کد، امو خاتو که اِلیشع باچه شی ره زنده کد دَ پیش پادشاه آمد تا بلده گرفتونِ خانه و زمین خُو درخاست بدیه. اوخته گیحازی گفت: ”آی بادار مه پادشاه، ای امو خاتو آسته و ای ام امو باچه که اِلیشع زنده کد.“^۶ وختی پادشاه از خاتو پُرسان کد، اُو پگِ قصه ره دزشی نقل کد. پس پادشاه یکی از نفرای دَربار خُو ره بلده پیشبردِ کارای امزو خاتو تعیین کده گفت: ”تمام چیزای ره که ازی بُود پس تسلیم شی کُو و پگِ حاصلاتِ زمین شی ره که از روزی رفتون شی تا آلی ره دَ دست آمده دز شی پس بدی.“

مَرگِ بِنِ هَدَد

۷ یگ زمان اِلیشع دَ دمشق رفت و از قضا بِنِ هَدَد پادشاهِ آرام ناجور بُود. پس دَ پادشاه

گفته شد: ”مردِ خدا دَ اینجی آمده.“^۸ اوخته پادشاه دَ حزائیل گفت: ”یگ تحفه گرفته بلده ملاقاتِ مردِ خدا بورو و دَ وسیله ازو از خداوند پُرسان کو که آیا ما امزی ناجوری خوب موشم یا نه؟“^۹ پس حزائیل رفت تا ایشع ره ملاقات کنه؛ او چل بار اُستر از بهترین چیزای دَمشق ره دَ عنوانِ تحفه قد خو گرفته بُرد و رفته دَ حضورِ ایشع ایسته شد و گفت: ”باچه تو بنهدد پادشاهِ آرام مره پیش از تو ری کده و پُرسان مونه که، آیا ازی ناجوری خوب موشم یا نه؟“^{۱۰} ایشع دَ جواب شی گفت: ”تو رفته دزو بگی، تو حتماً خوب موشی؛ لیکن خداوند دز مه نشو دده که او حتماً مومره.“^{۱۱} اوخته ایشع چیمای خو ره دَ حزائیل دوخته سون ازو توخ کد تاکه او خجل شد. بعد ازو مردِ خدا دَ چخرا کدو شد^{۱۲} و حزائیل پُرسان کده گفت: ”آی بادار مه، چرا چخرا مونی؟“ او دَ جواب شی گفت: ”چون ما میدنم که تو چی بلا-و-مُصیبت ره دَ بله بنی اسرائیل میری؛ تو قلعه های ازوا ره قد آتش در میدی، جوانای ازوا ره قد شمشیر موکشی، بچکچای ریزه ازوا ره لغه-مال مونی و کوره خاتونوی شکامتوی ازوا ره پاره مونی.“^{۱۳} حزائیل گفت: ”ما خدمتگار تو که کلوتر از یگ سگ نیستم، چطور میتنم ای رقم کار بزرگ ره انجام بدیم؟“ ایشع دَ جواب شی گفت: ”خداوند دز مه نشو دده که تو پادشاهِ آرام موشی.“^{۱۴} پس حزائیل از پیشِ ایشع ری شده دَ پیشِ بادار خو پس آمد و بنهدد دزو گفت: ”ایشع دز تو چی گفت؟“ حزائیل دَ جواب شی گفت: ”دز مه گفت که تو حتماً خوب موشی.“^{۱۵} لیکن صبحِ امزو روز حزائیل روی جایی ره گرفته دَ او غوئه کد و دَ بله روی پادشاهِ آوار کد تاکه او مُرد و حزائیل دَ جای شی پادشاه شد.

پادشاهی یهورام دَ یهودا

^{۱۶} دَ سالِ پنجمِ پادشاهی یورام باچه آخاب پادشاهِ اسرائیل، دَ غیتیکه یهوشافاط هنوز پادشاهِ یهودا بود، یهورام باچه یهوشافاط پادشاهِ یهودا، شروع دَ پادشاهی کد.^{۱۷} او سی و دو ساله بود که پادشاه شد و هشت سال دَ اورشَلیم پادشاهی کد.^{۱۸} او دَ راه های

پادشایونِ اسرائیل رفته رقمی رفتار کد که خانوارِ آخاب رفتار کُدد، چُون دُخترِ آخاب خاتونِ ازو بُود؛ اُو چیزی ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود، انجام میدد. ^{۱۹} باوجودِ ازی ام خُداوند بخاطرِ خدمتگارِ خُو داوود نخواست که یهُودا ره نابود کنه، چُون دَزو وعده کُدد که بلده ازو و اولاده شی همیشه یگ چراغ روشو نگاه مونه.

^{۲۰} دَ دورونِ پادشاهی یهورام، اِدومیا از تابعیتِ یهُودا سرکشی کد و بلده خُو یگ پادشاه اِنِتخاب کد. ^{۲۱} پس یهورام قد تمامِ گاڭی های جنگی خُو دَ صَعیر رفت. دَ اُونجی اِدومیا یهورام ره قد قومندانای گاڭی های جنگی شی محاصره کد و اُو دَ غیت شاو باله شُده دَ بله اِدومیا حمله کد، لیکن لشکر شی دُوتا کده دَ خیمه های خُو رفت. ^{۲۲} اِدوم تا اِمروز از تابعیتِ یهُودا سرکشی مونه و لِبنه ام دَ عینِ زمان از تابعیتِ یهُودا سرکشی کد. ^{۲۳} باقی کارای یهورام و چیزای که کد دَ کتابِ توارِیخِ پادشایونِ یهُودا نوشته یه. ^{۲۴} وختی یهورام فُوت کده قد بابِه کَلونای خُو خاو کد و دَ شارِ داوود دَ مینکلِ بابِه کَلونای خُو دَفن شُد، باچه شی اَخزِیاه دَ جای ازو پادشاه شُد.

پادشاهی اَخزِیاه دَ یهُودا

^{۲۵} دَ سالِ دوازدهمِ پادشاهی یورام باچه آخاب پادشاهِ اسرائیل، اَخزِیاه باچه یهورام پادشاهِ یهُودا شروع دَ پادشاهی کد. ^{۲۶} اَخزِیاه بیست و دُو ساله بُود که پادشاه شُد و یگ سال دَ اورشَلیم حُکمرانی کد. نامِ آبه شی عتلیا نوسه عُمری پادشاهِ اسرائیل بُود. ^{۲۷} اُو ام دَ راه های خانوارِ آخاب رفت و چیزی ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود انجام دد، اُمو رقم که خانوارِ آخاب انجام دُدد، چُون اُو دامادِ خانوارِ آخاب بُود.

^{۲۸} اَخزِیاه قد یورام باچه آخاب دَ جنگِ حزائیل پادشاهِ ارام دَ راموت جلعاد رفت و ارامیا یورام ره دَ اُونجی زخمی کد. ^{۲۹} یورام پادشاه پس دَ یزرعیل امد تا زخم های ره تداوی کنه که ارامیا دَ راموت دَزو زدد، چُون اُو دَ غیتِ جنگِ قد حزائیل پادشاهِ ارام

زخم خوردد. د امزو وخت اَخزياه باچه يهورام پادشاه يهودا د يزريعل آمد تا از يورام باچه آخاب خبر بگيره، چون او زخمی شدد.

مَسَحِ شُدونِ ييهو

۹ اَلِيشع نَبی از دِسْتِه اَنبیا یگ نفر ره کوی کد و دَزو کُفت: “کمر خُو ره بسته کُو و اینی بوتلِ روغو ره د دِسْت خُو گِرِفْتِه د راموت- جِلعاد بورُو. ۲ وختیکه د اُونجی رَسیدی، ییهو باچه یهوشافاط نوسه نِمشی ره پیدا کُو و د پِیش اَزو رفته اُو ره از بَین رَفیقای شی بخیزن و د یگ اُتاقِ تنها بُبر. ۳ اوخته بوتلِ روغو ره گِرِفْتِه د سر شی شیو کُو و بگی، ‘خداوند اینی رقم مَوگیه: “تُو ره د پادشاهی اسرائیل مَسَح کدُم.” بعد اَزو درگه ره واز کُو و بَدونِ طال- و- طُول دوتا کُو.”

۴ پس اُمُو مَرَدِ جوان یعنی اُمُو نَبی جوان د راموت- جِلعاد رفت. ۵ وختی اُو د اُونجی رسید، قومندانای لشکر یگجای شِسْتِه بُود. اوخته اُو کُفت: “اَی قومندان، ما بَلدِه تُو یگ پیغام دَرُم.” ییهو کُفت: “بَلدِه کدُم مو؟” اُو کُفت: “بَلدِه ازتو، اَی قومندان.” ۶ پس ییهو باله شُدِه مَنه خانه رفت و نَبی روغو ره د سر شی شیو کده دز شی کُفت: “خداوند، خدای اسرائیل اینی رقم مَوگیه، ‘ما تُو ره د بَلِه قومِ خداوند، یعنی د بَلِه اسرائیل بحیث پادشاه مَسَح کدُم. ۷ تُو باید خانوارِ بادار خُو آخاب ره از بَین بُبری تا ما اِنْتِقَامِ خُونِ خِدْمَتگَرایِ خُو اَنبیا و اِنْتِقَامِ خُونِ تمامِ خِدْمَتگَرایِ دِیگِه خُو ره از ایزابل بگِیرُم. ۸ اَرے، تمامِ خانوارِ آخاب نابود موشه؛ ما از خانوارِ آخاب هر مَرَد- و- باچه شی ره چی غلام و چی آزاد، د اسرائیل از بَین مَویرُم. ۹ خانوارِ آخاب ره رقمِ خانوارِ یَرُبعام باچه نِباط و رقمِ خانوارِ بَعشا باچه اَخیا جور مَوئم. ۱۰ سگا ایزابل ره د زَمینِ یزريعل مَوخوره و هیچ کس اُو ره دَفن نَمونه.” بعد امزی تورا، نَبی درگه ره واز کده دوتا کد.

۱۱ وختی ییهو بُر شُدِه پِیش خِدْمَتگَرایِ بادار خُو آمد، یکی ازوا پُرسان کده کُفت:

”خَيْرِيَتِ اَسْتَه؟ اُو مَرْدَكِ دِيوَنَه اَز چِي خَاطِرِ پِيش تُو اَمْدُد؟“ يِيهُو دَ جَوَابِ شِي كُفْت: ”شُمُو مِيدِنِيد كِه اَدَمِ دِيوَنَه تَوْرَه دِيوَنَكِي مُوَكِيَه.“^{۱۲} اُونَا كُفْت: ”دَرُوغِ نَكِي؛ دَز مَو بُكِي كِه چِي كُفْت.“ يِيهُو كُفْت: ”اُو قَد اَز مَه اَيْنِي رَقْمِ و اَيْنِي رَقْمِ نَقْلِ كَد و كُفْت، ’خُدَاوَنَد اَيْنِي رَقْمِ مُوَكِيَه: مَا تُو رَه دَ بَلَه اِسْرَائِيلِ بَحِيثِ پَادِشَاهِ مَسَحِ كُدَم.“^{۱۳} اُوخْتَه اُونَا عَجَلَه كَدَه هَر كُدَمِ شِي چِيَن خُو رَه كِرْفَت و دَ رُوِي زِيَنَه هَا دَ تِي پَايِ اَزُو اَوَارِ كَد و شِيپُورِ رَه دَ صَدَا اُورْدَه شُعَارِ دَد: ”يِيهُو پَادِشَاهِ اَسْتَه!“

يُورَامِ وَاخْزِيَاهِ كُشْتَه مُوشَه

^{۱۴} پَسِ يِيهُو بَاچَه يَهُوشَا فَاظِ نَوَسَه نِمَشِي دَ خِلَافِ يُورَامِ نَقْشَه كَشِيد. دَمَزُو غَيْتِ يُورَامِ و پَكِ لَشْكِرِ اِسْرَائِيلِ اَز رَامُوْتِ جِلْعَادِ دَ بَرَابَرِ حَزَائِيلِ پَادِشَاهِ اَرَامِ دِفَاعِ مُوَكِد؛^{۱۵} لِيَكِنِ يُورَامِ پَادِشَاهِ پَسِ دَ يِزْرَعِيلِ اَمْدُد تَا زَخْمِ هَايِ رَه تَدَاوِي كُنَه كِه اَرَامِيَا دَ غَيْتِ جَنَكِ قَدِ حَزَائِيلِ پَادِشَاهِ اَرَامِ دَزُو زَدَه بُوَد. اُوخْتَه يِيهُو كُفْت: ”اَكِه وَاقَعَا دِلِ شُمُو اَمِي رَقْمِ اَسْتَه، پَسِ هِيچِ كَسِ رَه نَيْلِيدِ كِه اَز شَارِ بُرِ شُنَه و رَفْتَه خَبَرِ رَه دَ يِزْرَعِيلِ بَرَسَنَه.“^{۱۶} اُوخْتَه يِيهُو دَ كَاځِي خُو سَوَارِ شُدَه دَ يِزْرَعِيلِ رَفْت، چِرَاكِه يُورَامِ دَ اُونَجِي دَ جَاكِه بُوَد وَاخْزِيَاهِ پَادِشَاهِ يَهُودَا خَبَرِكِرِ يُورَامِ اَمْدُد.

^{۱۷} پِيرَه دَارِي كِه دَ بَلَه بُرَجِ يِزْرَعِيلِ اَيْسْتَه بُوَد، دِيدِ كِه دِسْتَه يِيهُو مِيِيَه، اُو چِيغِ زَدَه كُفْت: ”يَكِ جَمِ رَه مِينْگَرُمِ كِه مِيِيَه.“ يُورَامِ كُفْت: ”يَكِ سَوَارِ رَه دَ دَمِ رَاهِ اَزُوا رِيِي كُو تَا پُرْسَانَ كَنَه كِه خَيْرِيَتِ اَسْتَه؟“^{۱۸} پَسِ يَكِ اَسْپِ سَوَارِ دَ دَمِ رَاهِ اَزُو رَفْت و كُفْت: ”پَادِشَاهِ پُرْسَانَ كَدَه مُوَكِيَه، ’خَيْرِيَتِ اَسْتَه؟“ يِيهُو دَ جَوَابِ شِي كُفْت: ”تُو چِي كَارِ دَرِي كِه خَيْرِيَتِ اَسْتَه يَا نَه؟ اَزِ پُشْتِ اَزْمَه بِيَه.“ پِيرَه دَارِ خَبَرِ دَدَه كُفْت: ”قَاصِدِ دَ پِيشِ اَزُوا رَسِيد، لِيَكِنِ پَسِ نَمِيِيَه.“^{۱۹} پَسِ يُورَامِ يَكِ اَسْپِ سَوَارِ دِيكِه رَه رِيِي كَد و اُو دَ پِيشِ اَزُوا رَفْتَه كُفْت: ”پَادِشَاهِ پُرْسَانَ كَدَه مُوَكِيَه، ’خَيْرِيَتِ اَسْتَه؟“ يِيهُو كُفْت: ”تُو چِي كَارِ دَرِي كِه خَيْرِيَتِ اَسْتَه يَا نَه؟ اَزِ پُشْتِ اَزْمَه بِيَه.“^{۲۰} پِيرَه دَارِ بَسْمِ خَبَرِ دَدَه كُفْت: ”اُو دَ پِيشِ اَزُوا رَسِيد،

لیکن پس نَمییه؛ گاډی دوندونِ نفرِ اولِ رقمِ گاډی دوندونِ ییهُو نوسه نِمشی آسته، چُون ییهُو رقمِ دیونه‌گو وری میدونه.

^{۲۱} یورام گُفت: ”گاډی مَره آماده کُنید.“ و اونا گاډی شی ره آماده کد. اوخته یورام پادشاهِ اسرائیل و اَخزیاہ پادشاهِ یهُودا، هر کُدم شی د گاډی خو سوار شُده د دمِ راهِ ییهُو رفت و اونا د بله زمینِ نابوتِ یزرعیلی قد ازو روی د روی شد. ^{۲۲} وختی یورام، ییهُو ره دید، گُفت: ”ای ییهُو، خیریت آسته؟“ او د جواب شی گُفت: ”چطور میتنه خیریت بَشه تا زمانی که زناکاری و جادوگری آبه تو ایزابل د ای اندازه کلو بَشه؟“ ^{۲۳} اوخته یورام گاډی خو ره تاو دده دوتا کد و د اَخزیاہ گُفت: ”ای اَخزیاہ، خیانت شُده!“ ^{۲۴} د امزو لحظه ییهُو کمون خو ره د دست خو گِرِفته کَش کد و تیر ره د مینکل دُو شانہ یورام زد که تیر از قلب شی بُر شد و او د روی گاډی خو اُفتد. ^{۲۵} ییهُو د معاونِ خو بدقر گُفت: ”او ره باله کو و د زمینِ نابوتِ یزرعیلی پورته کو. د یاد خو بیر، وختیکه ما و تو جوړه د گاډی های خو از پُشتِ آته شی اَخاب مورفتی، اینی وحی ره خداوند د باره شی ری کد؛ ^{۲۶} خداوند گُفت: ’ما دیروز خونِ نابوت و خونِ باچه های شی ره دیدم. امچنان خداوند گُفت: ’ما د امزی پٹی زمی جزای تو ره میدیم. پس آلی او ره باله کو و د مطابقِ کلام خداوند د امزو پٹی زمی پورته کو.“

^{۲۷} وختی اَخزیاہ پادشاهِ یهُودا امو واقعه ره دید، او طرفِ بیت-هگان دوتا کد، لیکن ییهُو او ره دُمال کد و امر کده گُفت: ”او ره ام بزید!“ پس او ره ام د منه گاډی شی د سربلکی گور د نزدیکِ یبلعام زد و او تا مگیدو دوتا کد و د امونجی مُرد. ^{۲۸} خدمتگاری شی او ره د منه یگ گاډی د اورشلیم بُرد و د قبرِ خود شی د شارِ داوود، د مینکل بابه کلونای شی دفن کد. ^{۲۹} اَخزیاہ د سالِ یازدهمِ پادشاهی یورام باچه اَخاب د بله یهُودا پادشاه شد.

مرگ ایزابل

^{۳۰} وختیکه ییهو د پزرعیل رسید، ایزابل ای ره شنید و چیمای خو ره سرمه کده سر-و- صورت خو ره جور کد و از کلکین برو ره توخ کد. ^{۳۱} وختی ییهو د درگه شار در آمد، ایزابل ازو پُرسان کده گُفت: ”ای پیرو زمري، ای قاتلِ بادر خو، خیریت آسته؟“ ^{۳۲} ییهو سون کلکین توخ کد و گُفت: ”کی طرفدارِ ازمه یه؟ آیا کسی آسته؟“ اوخته دُو یا سه نفر از خدمتگاری قصر از کلکین سون ازو توخ کد ^{۳۳} و ییهو دزوا گُفت: ”او ره پورته کنید.“ پس اونا ایزابل ره تاه پورته کد و خون شی د دیوال و د آسپ های که او ره تی پای کد، تیت شد. ^{۳۴} بعد ازو ییهو داخل رفته خورد و وچی کد و گُفت: ”توخ کنید که امو خاتون لعنتی دفن شنه، چراکه او دخترِ پادشاه آسته.“ ^{۳۵} لیکن وختی اونا بلده دفن کدون ازو رفت، بغیر از کاسه سر، پای ها و قف های آله شی، دیگه چیز ازو ره پیدا نَتَنست. ^{۳۶} اوخته اونا پس آمد و امو خبر ره د ییهو رسند و او گُفت: ”ای کار مطابقِ کلام خداوند شده که د وسیله خدمتگار خو ایلای تشبی پیشگویی کده گُفتد: ’گوشت ایزابل ره د زمین پزرعیل سگا موخوره ^{۳۷} و لاش ایزابل رقم سرگین آلی د زمین پزرعیل د روی زمی موفته، د شکلی که هیچ کس گُفته نَمیتنه که او ایزابل آسته.“

مرگ باچه های آخاب

۱۰ ^۱ د امزو زمان هفتاد باچه آخاب د سامره بود. پس ییهو چند خط نوشته کده د سامره د رهبرای پزرعیل، ریش سفیدا و سرپرستای باچه های آخاب ری کد و گُفت: ^۲ ”ازی که باچه های بادر شمو قد شمو آسته و گاډی ها، آسپ ها، شار دیوال دار و سلاح ام درید، امی که ای خط دز شمو رسید، ^۳ بهترین و لایقترین باچه بادر خو ره انتخاب کنید و او ره د تخت آته شی بشندید و بخاطر خانوارِ بادر خو جنگ کنید.“ ^۴ لیکن اونا غدر ترس خورد و قد یگدیگه خو گُفت: ”اونه، دُو پادشاه نَتَنست که د برابر

يَهُوּ مُقَاوِمَتِ كَنَه؛ پَس مَو چَطور مِيَتِنِي كِه مُقَاوِمَتِ كَنِي؟^۵ اوخته مسئولِ قصر، قومندانِ شار، ريش سفيدا و سرپرستا د يَهُو پيغام رِي كده گُفت: ”مو خدمتگاراى تُو آستي و هر چيزي كه امر كني مو د جاي ميري. مو هيچ كس ره پادشاه جور نموني؛ هر چيزي كه د نظر تُو خوب معلوم موشه امو رقم كو.“^۶ پس يَهُو يگ خطِ ديگه نوشته كده دزوا گُفت: ”اگه شمو قد ازمه آستيد و از آيد مه موشيد، سر هاي باچهگونِ بادار خو ره بگيريد و صباح د امزي غيت د يزريعل پيش ازمه بييد.“ امو شاهزاده ها كه هفتاد نفر بود و اونا قد كته كلوناي شار كه مسئولِ كته كدو و تربيه ازوا بود زندگي موكد.^۷ وختي خط د پيش ازوا رسيد، اونا باچه هاي پادشاه ره گرفته هر هفتاد شي ره كشت و سر هاي ازوا ره د سبدها ايسته د يزريعل پيش يَهُو رِي كد.^۸ اوخته قاصد آمد و د يَهُو خبر دده گُفت: ”سر هاي باچهگونِ پادشاه ره اُورده.“ او گُفت: ”اونا ره د پيش درگه شار د دُو جاي كوډ كنيد و تا صباح امو رقم بيليد.“^۹ و يَهُو صباح گاه برو رفته د پيش رُوي مردم ايسته شد و گُفت: ”شمو بيگناه آستيد. ما د ضدِ بادار خو شورش كدم و او ره كُشتم، ليكن امي نفرا ره پگ شي ره كي كُشته؟^{۱۰} پس بدنيدي كه از كلام خُداوند كه او د باره خانوارِ آخاب گُفته، يگ حرف شي ام د زمي نموفته و خُداوند چيزي ره كه د وسيله خدمتگار خو ايليا گُفته، د جاي ميره.“^{۱۱} پس يَهُو پگ كساي ره كه از خانوارِ آخاب د يزريعل باقى مندُد قد كته كلونا، دوستا و پيشوايون شي كُشت و هيچ كس ره از آخاب د يزريعل باقى نه ايشت.

^{۱۲} بعد ازو يَهُو باله شده سون سامره رِي شد. د بيت - عيقدِ چوپونو د بين راه^{۱۳} يَهُو قد قوماي اخزياه پادشاه يهُودا رُوي د رُوي شد و گُفت: ”شمو كي آستيد؟“ اونا گُفت: ”مو قوماي اخزياه آستي و آمدے كه از باچه هاي پادشاه و از باچه هاي ملكه ايزابل احوال بگيري.“^{۱۴} يَهُو گُفت: ”اونا ره زنده بگيريد.“ پس اونا ره زنده گرفت و پگ ازوا ره كه چل و دُو نفر بود، د بغلِ چُقوري بيت - عيقدِ كُشت و هيچ كدم شي ره زنده نه ايشت.
^{۱۵} بعد ازى كه يَهُو ازونجى رِي شد، قد يهوناداب باچه ركاب كه د دم راه ازو آمدد،

رُوی دَ رُوی شُد و قد ازو مَندِه نَشی کده گُفت: ”آیا دِلِ ازتو دَز مه راست آسته، امُو رقم که دِلِ ازمه دَز تو راست آسته؟“ یهوناداب دَ جواب شی گُفت: ”آری، راست آسته.“
 ییهو گُفت: ”اگه ای رقم آسته، دِسْت خُو ره دَز مه بدی.“ او دِسْت خُو ره دَد و ییهو او ره دَ گاډی خُو باله کده ^{۱۶} گُفت: ”قد ازمه بیه و غِیرتی ره که بَلدِه خُداوند دَرُم بِنگر.“ پس اونا او ره دَ گاډی ییهو سوار کد. ^{۱۷} وختی ییهو دَ سامِرِه رَسید، پگِ کسای ره که از خانوارِ آخاب دَ سامِرِه باقی مَندُد کُشت، دَ اندازه که اَثرِ ازو باقی نَمَند، امُو رقم که خُداوند دَ ایلیا گُفتد.

کُشته شُدونِ بَعلِ پَرستا

^{۱۸} بعد ازو ییهو پگِ مَرْدُم ره جم کده دَزوا گُفت: ”آخاب بَعلِ ره کَم پَرستش کد، لیکن ما، ییهو او ره کلو پَرستش مُونم. ^{۱۹} پس آلی پگِ اَنبِیایِ بَعلِ و پگِ پیشوایونِ ازو ره قد تمام کسای که او ره پَرستش مونه کوی کده پیشِ ازمه بیرید، یگ شی ام نَمَنه؛ چُون قَصْد دَرُم که یگ قُربانی غَدِر کُته بَلدِه بَعلِ تقدیم کُمن. هرکسی که حاضر نَشنه زنده نَمومنه.“ لیکن ییهو ای کار ره از رُوی چالاکي کد تا کسای ره که بَعلِ ره پَرستش موکد، از بین بُبره. ^{۲۰} ییهو گُفت: ”یگ مراسمِ خاص بَلدِه بَعلِ برگزار کُنید.“ و اونا ای ره اعلان کد. ^{۲۱} ییهو دَ تمامِ اسرائیلِ پیغامِ رَی کد و پگِ کسای که بَعلِ ره پَرستش موکد، اَمَد و کسی باقی نَمَند که حاضر نَشده بَشه. اونا دَ بُتِ خانِه بَعلِ داخلِ شُد و بُتِ خانِه بَعلِ از سر تا آخر پُر شُد. ^{۲۲} اوخته ییهو دَ نفری که مَسئولِ کالا بود گُفت: ”بَلدِه تمام کسای که بَعلِ ره پَرستش مونه، کالا بَیر.“ و او بَلدِه ازوا کالا اُورد. ^{۲۳} بعد ازو ییهو و یهوناداب باچه رِکابِ دَ بُتِ خانِه بَعلِ دَر اَمَد و دَ کسای که بَعلِ ره پَرستش موکد گُفت: ”بُیالید و بِنگرید که از خِدمتگاری خُداوند دَ اینجی دَ مینکل شُمو کس نَبشه، بلکه تنها پَرستش کُننده های بَعلِ بَشه و بَس.“ ^{۲۴} پس اونا داخلِ رفت تا قُربانی های سوختنی و قُربانی های دیگه تقدیم کنه. پیش از رفتو ییهو هشتاد نفر خُو ره دَ بُرو ایستلجی کده گُفتد: ”اگه یگ نفر امزی

کسای که دَز شُمو تسلیم کدیم دُوتا کنه، جان خُو ره دَ عِوضِ جانِ اَزو از دِست میدید.“
 ۲۵ امی که ییهو از تقدیم کدونِ قُربانی های سوختنی خلاص شد، اُو دَ پیردارا و قومندانای خُو امر کده گفت: ”داخل شنید و اونا ره بکشید؛ نیلید که دُوتا کنه.“ پس پگ ازوا ره از دم شمشیر تیر کد. پیردارا و قومندانان جسدای ازوا ره بُرو اندخت و بعد اَزو دَ قِسْمَتِ داخلی بُت خانه بعل در آمد. ۲۶ اونا ستون های پرستشی ره که دَ بت خانه بعل بود، بُرو اُورده سوختند. ۲۷ بعد اَزو اونا ستون های پرستشی بعل ره میده کد و بت خانه بعل ره بیرو کده کنار آب جور کد که تا امروز اُمو رقم آسته.

۲۸ دَ امزی رقم ییهو بعل ره از اسرائیل بکلی نابود کد. ۲۹ لیکن ییهو از پیروی گناه های یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گناه کنه، دُوری نکد، یعنی از پرستشِ گوسله های طلایی که دَ بیت-ئیل و دان بود، رُوی نگشتند. ۳۰ باوجود ازی ام خداوند دَ ییهو گفت: ”ازی که تُو کار خُو ره خوب انجام ددی و چیزی ره که دَ نظر مه خوب بود دَ جای اُوردی و مطابقِ تمام چیزای که دَ دل مه بود، دَ حقِ خانوارِ آخاب کدی، اولاده تُو تا پشتِ چارم دَ تختِ اسرائیل میشینه.“ ۳۱ لیکن ییهو فکر خُو ره نگرفت و قد تمامِ دلِ خُو از شریعتِ خداوند، خدای اسرائیل پیروی نکد، چون اُو از گناه های یربعام که باعث شد اسرائیل گناه کنه، دُوری نکد.

۳۲ دَ امزو زمانِ خداوند ریزه کدونِ سرزمینِ اسرائیل ره شروع کد. پس حزائیل بنی اسرائیل ره دَ تمامِ سرحدای ازوا زده شکست دد: ۳۳ از دریای اُردن طرفِ شرق، تمامِ سرزمینِ جلعاد، یعنی منطقه جادیا، رئوبینیا و منسیا ره زد که از عروعر دَ درّه ارنون تا جلعاد و باشان ادامه دشت. ۳۴ باقی کارای ییهو و پگ چیزای که کد و قدرت شی دَ کتابِ تواریخِ پادشایونِ اسرائیل نوشته یه. ۳۵ وختی ییهو فوت کده قد بابه کلونای خُو خاو کد و دَ سامره دفن شد، باچه شی یهوآخاز دَ جای شی پادشاه شد. ۳۶ ییهو مدتِ بیست و هشت سال دَ سامره دَ بله اسرائیل پادشاهی کد.

۱۱ وختی عتلیا آبه اَخزیه دید که باچه شی مُرده، او باله شد تا پگِ خانوارِ پادشاه ره دَ قتل برسنه.^۲ مگم یهوشیع دُخترِ یهورام پادشاه که خوارِ اَخزیه بود، یوآش باچه اَخزیه ره گِرفت و او ره از مینکلِ باچه های پادشاه که قرار بُود کُشته شنه دُزی کد و قد دایه شی دَ یگِ اُتاقِ خاو از عتلیا تاشه کد و او کُشته نشد.^۳ یوآش مُدتِ شش سال قد دایه خو دَ خانه خُداوند تاشه بُود و عتلیا دَ سرزمینِ یهودا حُکمرانی مُوكد.

۴ دَ سالِ هفتم، یهویداع پیشوا پیغام ری کده قومندانای دِسته های صد نفری، اَجیرا و پیره‌دارا ره دَ خانه خُداوند دَ پیش خو کُوی کد. او قد ازوا عهد-و-پیمان بسته کده اونا ره دَ خانه خُداوند قَسَم دَد و بعد ازو باچه پادشاه ره دَزوا نشو دَد^۵ و دَزوا اَمر کده گُفت: ”کاری که شُمو باید کُنید اینی اَسته: شُمو کسای که دَ روزِ آرام و وظیفه اجرا مُویند، یگِ سوّم شُمو از قصرِ پادشاه نِگاهوانی کُنید.^۶ یگِ سوّم دِیگه شُمو دَ درگه سُوَر حاضر بشید و یگِ سوّم شُمو ام دَ درگه پُشتِ سرِ پیره‌دارا جای-د-جای شُنید، پیره‌دارای که دَ نوبت از قصرِ نِگاهوانی مُونه.^۷ شُمو دُو دِسته دِیگه که دَ روزِ آرام رُخصت اَسْتید، از پادشاه دَ خانه خُداوند نِگاهوانی کُنید.^۸ هر کُدم شُمو سَلاحِ خو ره دَ دِستِ خو بگِیرید و دَ چارطرفِ پادشاه جای-د-جای شُنید؛ هر کسی که دَ قطار های شُمو نزدیک شد، او ره بکُشید. هر غِیتیکه پادشاه بُرو موره و داخلِ مییه، قد ازو یگجای بشید.“

۹ پس قومندانای دِسته های صد نفری مُطابقِ چیزای که یهویداع پیشوا اَمر کُدد عمل کد. اونا هر کُدم شی قد نفرای خو، چی کسای که دَ روزِ آرام و وظیفه دَشت و چی کسای که دَ روزِ آرام رُخصت بُود، دَ پیشِ یهویداع پیشوا اَمد.^{۱۰} اوخته پیشوا نیزه ها و سپرهای ره که دَ داوود پادشاه تعلق دَشت و دَ خانه خُداوند بُود، دَ قومندانانا دَد.^{۱۱} و پیره‌دارا هر کُدم شی سَلاحِ خو ره دَ دِستِ خو گِرفته از طرفِ جنوبِ خانه خُداوند تا

طرفِ شمالِ شی دَ پیشِ رُوی قُربانگاه و خانِه خُداوند، دَ چارطرفِ پادشاه جای۔ دَ۔
جای شد۔^{۱۲} بعد ازو یهویداع باچه پادشاه ره بُرو اُورد و تاج ره دَ سر شی ایشته نُسخه
احکام خُداوند ره دَ دستِ شی دَد و او ره پادشاه تعیین کده مَسَح کد. و اونا چک چک
کده شُعار دَد: ”زنده باد پادشاه!“

^{۱۳} وختی عتلیا آوازِ پیره‌دارا و مردُم ره شنید، او دَ پیشِ مردُم دَ خانِه خُداوند آمد. ^{۱۴} دَ
اُنجی دید که اونه، پادشاه دَ مُطابقِ رسمِ دَ پالوی ستون ایسته یه؛ قومندانان و شیپورنوازا
دَ پالوی پادشاه قرار دَره و تمامِ مردُم سرزمی خوشی مونه و شیپورنوازا شیپور میزنه.
اوخته عتلیا کالای خُو ره چک کد و چیغ زده گُفت: ”خیانت! خیانت!“^{۱۵} لیکن یهویداع
پیشوا دَ قومندانای دسته های صد نفری که سرکرده های لشکر بود، امر کده گُفت: ”او
ره از مینکل قطار ها بُر کُنید و هرکسی که از پُشتِ ازو آمد، او ره قد شمشیر بُکشید.“
ازی که پیشوا گُفتد، ”او نباید دَ خانِه خُداوند کُشته شنه،“^{۱۶} اونا گردِ ازو ره گرفت و او
از راهی که اَسپ ها مورفت دَ قصرِ پادشاه دَر آمد و دَ اُمونجی کُشته شد.

^{۱۷} یهویداع دَ بینِ خُداوند، پادشاه و مردُم عهد بسته کد تا اونا قومِ خُداوند بشه؛ او
امچنان دَ بینِ پادشاه و مردُم عهد بسته کد.^{۱۸} اوخته پگِ مردُم سرزمینِ یهودا دَ بُت۔
خانِه بعل رفت و او ره بیرو کده قُربانگاه ها و بُت های شی ره تکه و پرچه کد و متان
پیشوای بعل ره دَ پیشِ قُربانگاه ها کُشت. بعد ازو یهویداع پیشوا دَ خانِه خُداوند
پیره‌دارا ره مُقرر کد.^{۱۹} او قومندانان، اَجیرا، پیره‌دارا و پگِ مردُم سرزمی ره قد خُو گرفت
و اونا پادشاه ره از خانِه خُداوند سرشیو بُرد و از راهِ درگه پیره‌دارا دَ قصرِ پادشاه
داخل شد؛ اوخته پادشاه دَ تختِ پادشاهی شِشت.^{۲۰} پس تمامِ مردُم سرزمینِ یهودا
خوشی کد و شار آرام شد، چراکه عتلیا قد شمشیر دَ قصرِ پادشاه کُشته شد.

^{۲۱} یوآش هفت ساله بود که پادشاه شد.

۱۲ د سال هفتم پادشاهی ییهو، یوآش پادشاه شد و مدت چل سال د اورشلیم پادشاهی کد. نام آبه شی صبیبه و از مردم بییرشبع بود. ^۲ یوآش د تمام روزای که یهویداع پیشوا او ره تعلیم میدد، چیزای ره که د نظر خداوند درست بود د جای میورد. ^۳ لیکن عبادتگاه های جایهای بلند از بین برده نشد و مردم هنوز ام د جایهای بلند قربانی تقدیم موکد و بخور خوشبوی موسوختند.

^۴ د امزو زمان یوآش د پیشوا یو گفت: ”تمام نقره که د عنوان هدیه مقدس د خانه خداوند آورده موشه، چی نقره هدیه سرشماری، چی نقره که د بله یگو کس نذر گشته و چی نقره که دل یگو کس موشه و د خانه خداوند میره، ^۵ پیشوا یو باید اونا ره از هر نفر هدیه کونده بگیره و بلده جور کدون خرابی های خانه خداوند، د هر جای شی که مینگره، د مصرف برسنه.“ ^۶ لیکن تا سال بیست و سوم پادشاهی یوآش، پیشوا یو خرابی های خانه خداوند ره جور نکدد. ^۷ امزی خاطر یوآش پادشاه یهویداع پیشوا و دیگه پیشوا یو ره کوی کده دزوا گفت: ”چرا خرابی های خانه خداوند ره جور نکدید؟ بعد ازی دیگه از هدیه کونده ها نقره نگیرید، بلکه بلده جور کدون خرابی های خانه خداوند تحویل کنید.“ ^۸ پس پیشوا یو قبول کد که دیگه از مردم نقره نگیره و خرابی های خانه خداوند ره ام جور نکنه.

^۹ اوخته یهویداع پیشوا یو یگ صندوق ره گرفته سر شی ره سلاخ کد و د پالوی قربانگاه، د طرف راست راهی که مردم د خانه خداوند داخل موشد، ایشت. پیشوا یونی که نگاهوانای درگه داخل شدو بود، تمام نقره ره که د خانه خداوند آورده موشد، د منه صندوق میندخت. ^{۱۰} وختی میدید که د صندوق نقره کلو شده، اوخته منشی پادشاه و پیشوا یو بزرگ آمده نقره ره که د خانه خداوند بود حساب موکد و د خلطه ها پر کده دان شی ره بسته موکد. ^{۱۱} بعد ازو نقره حساب شده ره د دست سرکارگرای که مسئول

جور کدونِ خرابی های خانه خُداوند بُود تسلیم مُوکد و اونا امزُو نُقره مُزدِ کارگرای ره که دَ خانه خُداوند کار مُوکد میدد، مُزدِ نجارا، اُستاکارا،^{۱۲} گلکارا و سنگتراشا ره. اونا امچنان امزُو نُقره بلده خریدونِ چيو و سنگای تراش شده که بلده جور کدونِ خرابی های خانه خُداوند دَ کار مورفت و بلده هر خرچِ دیگه که دَ جور کدونِ خانه خُداوند لازم بُود، مصرفِ مُوکد.^{۱۳} پس بلده خانه خُداوند جامک های نُقرهیی، چراغِ گلگرک ها، کاسه ها، شیپورها و هیچ ظرفِ طَلایی یا نُقرهیی دیگه از نُقره که دَ خانه خُداوند اُورده مُوشد، جور نشد،^{۱۴} چون امو نُقره دَ سرکارگرا دده مُوشد تا خرابی های خانه خُداوند ره قد شی جور کنه.^{۱۵} از مسئولینِ نُقره که مُزدِ کارگرا ره میدد حسابِ گرفته نمُوشد، چراکه اونا صادقانه رفتار مُوکد.^{۱۶} لیکن پیسه قُربانی های جُرم و قُربانی های گناه دَ خانه خُداوند اُورده نمُوشد، چراکه حقِ پیشوایو بُود.

حمله حزائیل دَ بله شارِ جت

^{۱۷} دَ امزُو غیت حزائیل پادشاهِ ارام باله آمده دَ بله شارِ جت حمله کد و اُو ره تصرف کد. بعد ازو حزائیل رُخ سُون اورشَلیم کد تا دَ بله ازو ام حمله کنه،^{۱۸} لیکن یوآش پادشاهِ یهودا پگِ چیزای وَقف شده ره که بابه کلونای شی یهوشافاط، یهورام و آخزیا پادشایونِ گذشته یهودا وَقف کد و ام چیزای ره که خود شی وَقف کد قد تمامِ طَلایی که دَ خزانه خانه خُداوند و دَ قصرِ پادشاه بُود، گرفته دَ حزائیل پادشاهِ ارام ریی کد و حزائیل از اورشَلیم پس رفت.

^{۱۹} باقی کارای یوآش و چیزای که کد، دَ کتابِ تواریخِ پادشایونِ یهودا نوشته یه. ^{۲۰} خدمتگرای یوآش باله شده دَ ضدِ ازو نقشه کشید و اُو ره دَ بیت-ملو دَ راهی که طرفِ سیلا تاه مُوشه کُشت.^{۲۱} اَرَمی، خدمتگرای شی یوزاباد باچه شِمِعت و یهوزاباد باچه شومیر اُو ره زده کُشت. اُو دَ مینکلِ بابه کلونای خُو دَ شارِ داوود دَفن شد و باچه شی اَمصیا دَ جای ازو پادشاه شد.

۱۳ دَ سالِ بیست و سَوَمِ پادشاهی یوآش باچه اَخزیه پادشاهِ یهُودا، یهوآخاز باچه ییهُو دَ سامره پادشاهِ اسرائیل شد و هفده سال پادشاهی کد. ^۲ او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بود انجام دَد و از گناه های یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گناه کنه، پیروی کد و ازوا دُوری نکد. ^۳ امزی خاطر آتشِ غَضَبِ خُداوند دَ بله اسرائیل داغ شد و خُداوند اونا ره باربار دَ دستِ حزائیل پادشاهِ آرام و دَ دستِ بنهدد باچه حزائیل تسلیم کد. ^۴ لیکن یهوآخاز دَ پیشِ خُداوند عذر-و-زاری کده دُعا کد و خُداوند دُعای ازو ره شنید، چُون او ظلمی ره که دَ بله اسرائیل مُوشد دید، ظلمی ره که پادشاهِ آرام دَ بله ازوا مُوکد. ^۵ پس خُداوند یگ نجات دهنده بلده اسرائیل ری کد و بنی اسرائیل از زیر دستِ ارامیا خلاص شده مثل سابق دَ خانه های خُو جای-د-جای شد. ^۶ لیکن اونا از گناه های خانوارِ یربعام که باعث شد اسرائیل گناه کنه، دُوری نکد و دَ امزو گناهها ادامه دَد؛ و بُتِ آشیره ام دَ سامره باقی مند. ^۷ امزی خاطر از لشکرِ یهوآخاز بغیر از پنجاه سوار، ده گاډی جنگی و ده هزار عسکر پیده دیگه چیز نمندد، چراکه پادشاهِ آرام باقی ازوا ره نابود کده رقم گرد-و-خاکِ جُغول جور کدد. ^۸ باقی کارای یهوآخاز، چیزای که کد و قدرت شی دَ کتابِ تواریخِ پادشایونِ اسرائیل نوشته یه. ^۹ وختی یهوآخاز فوت کده قد بابه کلونای خُو خاو کد و دَ سامره دفن شد، باچه شی یهوآش دَ جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی یهوآش دَ اسرائیل

۱۰ دَ سالِ سی و هفتمِ پادشاهی یوآش پادشاهِ یهُودا، یهوآش باچه یهوآخاز دَ سامره پادشاهِ اسرائیل شد و شوزده سال حُکمرانی کد. ^{۱۱} او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بود، انجام دَد و از گناه های یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گناه کنه، دُوری نکد، بلکه دَ امزو گناهها ادامه دَد. ^{۱۲} باقی کارای یهوآش، چیزای که کد و قدرت نمایی شی دَ جنگی که قد اَمصیا پادشاهِ یهُودا کد، دَ کتابِ تواریخِ پادشایونِ اسرائیل نوشته یه. ^{۱۳} یهوآش

فَوْت كده قد بابه كلونای خو خاو کد و د مینکل پادشایون اسرائیل د سامره دفن شد. بعد ازو یربعام د تخت پادشاهی ششت.

فَوْتِ الْيَشَعِ

^{۱۴} زمانیکه یهوآش هنوز زنده بود ایلیش د اثر یگ ناجوری مریض شد و د حال مُردو بود. یهوآش پادشاه اسرائیل د پُرسیدون شی رفت و د حال شی چخرا کده گفت: ”آی آته مه! آی آته مه! گاډی های جنگی و سوارای اسرائیل!“ ^{۱۵} ایلیش دزو گفت: ”یگ کمو و چند تیر بگیر.“ و یهوآش یگ کمو و چند تیر گرفت. ^{۱۶} ایلیش د پادشاه اسرائیل گفت: ”دستای خوره د کمو بُر.“ او دستای خوره د کمو بُرد و ایلیش دستای خوره د بله دستای پادشاه ايشته ^{۱۷} گفت: ”کلکین طرف شرق ره واز کو.“ یهوآش اوره واز کد و ایلیش گفت: ”تیر ایله کو.“ یهوآش تیر ایله کد. اوخته ایلیش گفت: ”تیر پیروزی خداوند، تیر پیروزی د بله ارام! تو ارامیا ره د اُفیع کاملاً شکست میدی.“ ^{۱۸} ایلیش ادامه دده گفت: ”تیرا ره بگیر.“ و او گرفت. اوخته ایلیش د پادشاه اسرائیل گفت: ”د زمی بزَن.“ یهوآش سه دفعه د زمی زد و بس. ^{۱۹} مرد خدا د بله ازو قار شد و گفت: ”باید پنج یا شش دفعه میزدی. اوخته میتنستی ارامیا ره زده شکست بدی و بکلی نابود کنی، لیکن آلی فقط سه دفعه ارامیا ره شکست میدی و بس.“

^{۲۰} پس ایلیش فوت کد و اونا اوره دفن کد. د امزو زمان د بهار هر سال لشکرهای موآب د سرزمین اسرائیل هجوم میورد. ^{۲۱} یگ روز اسرائیلیا جنازه یگ نفر ره دفن موكد که بے بلغه عسکرای موآبیا ره دید؛ اونا مُرده ره د قبر ایلیش اندخته دوتا کد و مُرده امی که د استغونای ایلیش دکه خورد، زنده شده قد پای خو ایسته شد.

^{۲۲} حزائیل پادشاه ارام د تمام روزای پادشاهی یهوآخاز د بله اسرائیل ظلم کد. ^{۲۳} لیکن خداوند اونا ره موريد لطف قرار دد و د حال ازوا رحم کده پس طرف ازوا تاو خورد و

بخاطرِ عهدِ خُو که قد اِبْرَاهِيم، اِسْحاق و يعقوب بسته کدد نَخاست اونا ره نابود کنه و ام اونا ره تا امروز از حُضورِ خُو هِي نکد.

^{۲۴} وختی حزائیل پادشاهِ ارام فَوْت کد، باچه شی بن هدد د جای ازو پادشاه شد. ^{۲۵} اوخته یهوآش باچه یهوآخاز شارای ره که حزائیل از دستِ آته شی یهوآخاز د جنگ گرفتد، از دستِ بن هدد باچه حزائیل پس گرفت. د امزی رقم یهوآش سه دفعه او ره شکست دد و شارای اسرائیل ره پس گرفت.

پادشاهی اَمصیا د یهوذا

۱۴ د سالِ دوّم پادشاهی یهوآش باچه یهوآخاز پادشاهِ اسرائیل، اَمصیا باچه یوآش پادشاهِ یهوذا د پادشاهی شروع کد. ^۲ او بیست و پنج ساله بود که پادشاه شد و بیست و نه سال د اورشَلیم پادشاهی کد. آبه شی یهوعدان نام دشت و از اورشَلیم بود. ^۳ اَمصیا چیزای ره که د نظرِ خداوند دُرست بود انجام دد، لیکن نه رقمِ بابِه کلون خُو داؤود، بلکه چیزای ره که آته شی یوآش کدد، مطابقِ ازوا رفتار کد، ^۴ چون عبادت گاه های جای های بلند از بین برده نشد و مردم هنوز ام د جای های بلند قُربانی تقدیم موكد و بخورِ خوشبوی موسوختند.

^۵ امی که پادشاهی اَمصیا مُستحکم شد و او قدرت ره کاملاً د دستِ خُو گرفت، او خدمتگرای خُو ره که آته شی پادشاه ره کُشتد، از بین برد. ^۶ لیکن باچه های قاتلا ره نکُشت، چراکه د کتابِ توراتِ موسی نوشته یه و خداوند امر کده گفته، ”آته گو نباید بخاطرِ اولادای خُو کُشته شنه و نه ام اولادا بخاطرِ آته گون خُو کُشته شنه، بلکه هر کس باید بخاطرِ گناهِ خود خُو کُشته شنه.“

^۷ اَمصیا ده هزار نفرِ ادومیا ره د درّه نمک کُشت و شارِ سِلاع ره د جنگ گرفته یقتیل

نام کد که تا امروز دَ امزی نام یاد موشه.

^۸ بعد ازو اَمصیا قاصدا ره پیشِ یهوآش باچه یهوآخاز، نوسه ییهُو پادشاهِ اسرائیل ریی کده گُفت: “بیه که ما و تُو رُوی دَ رُوی شُده زورآزمایی کنی.”^۹ لیکن یهوآش پادشاهِ اسرائیل دَ اَمصیا پادشاهِ یهُودا پیغام ریی کده اینی رقم گُفت: “اَشترخارِ لِبنان دَ سَرُو لِبنان پیغام ریی کده گُفت، دُختر خُو ره دَ باچه مه بدی تا خاتون شی شُنه، لیکن یگ حیوانِ وحشی لِبنان ازونجی تیر شُده اَشترخار ره پایمال کد.”^{۱۰} دُرست اَسته که تُو اِدومیا ره شکست ددی و ای باعث شُده که تُو دَ دلِ خُو مغرور شنی؛ لیکن ما دزتو مشوره میدیم که دَ امزو افتخار خُو قانع بش و دَ خانه خُو بشی. چرا میخاهی خود ره دَ بلا-و-مُصیبت گرفتار کنی تا ام خود ره سرنگون کنی و ام یهُودا ره؟“

^{۱۱} لیکن اَمصیا دَ تورای ازو گوش ندد. پس یهوآش پادشاهِ اسرائیل باله اَمَد و اُو و اَمصیا پادشاهِ یهُودا دَ بیت-شَمسِ یهُودا رُوی دَ رُوی شُده قد یگدیگه خُو جنگ کد.^{۱۲} یهُودا از پیشِ اسرائیل شکست خورد و مردای یهُودا پگ شی دوتا کده دَ خانه های خُو رفت.^{۱۳} یهوآش پادشاهِ اسرائیل اَمصیا پادشاهِ یهُودا ره که باچه یوآش و نوسه اَخزیاه بُود، دَ بیت-شَمسِ دستگیر کد و بعد ازو دَ اورشلیم اَمده دیوالِ اورشلیم ره از درگه افرایم تا درگه نوش بیرو کد. اُمُو حصیه دیوال چار صد توغی درازی دشت.^{۱۴} اُو تمامِ طِلا و نُقره و تمامِ ظرفای ره که دَ خانه خُداوند و دَ خزانه های قصرِ پادشاه بُود گرفت و یگ تعدادِ مردُم ره گروگان گرفته پس دَ سامره رفت.

^{۱۵} باقی کارای که یهوآش کد و قُدرت شی و ام ای که چی رقم قد اَمصیا پادشاهِ یهُودا جنگ کد، دَ کتابِ تواریحِ پادشایونِ اسرائیل نوشته یه.^{۱۶} وختی یهوآش فوت کده قد بابه کلونای خُو خاو کد و دَ مینکلِ پادشایونِ اسرائیل دَ سامره دفن شُد، باچه شی یربعام دَ جای ازو پادشاه شُد.

^{۱۷} اَمَصيا باچه يواش پادشاه يهودا بعد از فوت يهواش باچه يهواخاز پادشاه اسرائيل پوزده سال ديگه ام زندگي كد. ^{۱۸} باقي كاراي اَمصيا د كتاب تواريخ پادشايون يهودا نوشته يه. ^{۱۹} د اورشليم د خلاف اَمصيا نقشه كشيده شد و او د لاخيش دوتا كد، ليكن مخالفين شي نفرا ره از پشت ازو د لاخيش ربي كد و او ره د امونجي كشت. ^{۲۰} بعد ازو او ره د بله اسپ ها باله كده آورد و او د مينكل بابه كلوناي خو د اورشليم د شار داوود دفن شد. ^{۲۱} اوخته تمام مردم يهودا عزريا ره كه شوزده ساله بود، گرفته د جاي آته شي اَمصيا پادشاه جور كد. ^{۲۲} بعد ازي كه اَمصيا پادشاه فوت كده قد بابه كلوناي خو خاو كد، عزريا ايلت ره بازسازي كده پس مربوط يهودا ساخت.

پادشاهي يربعام دوم د اسرائيل

^{۲۳} د سال پوزدهم پادشاهي اَمصيا باچه يواش پادشاه يهودا، يربعام باچه يهواش پادشاه اسرائيل د سامره د پادشاهي رسيد و چل و يگ سال حكراني كد. ^{۲۴} او چيزاي ره كه د نظر خداوند بد بود انجام دد و از گناه هاي يربعام باچه نباط كه باعث شد اسرائيل گناه كنه، دوري نكد. ^{۲۵} او سرحداي اسرائيل ره از لبو-حمات تا درياي عربه پس گرفت، امو رقم كه خداوند، خدای اسرائيل د وسيله خدمتگار خو يونس باچه اميتاي گفتد؛ يونس نبي از جت-حفر بود. ^{۲۶} چون وختي خداوند رنج-و-مصيبت اسرائيل ره ديد كه غدر سخت-و-تلخ آسته و از غلام و آزاد، هيچ كس نمنده كه اسرائيل ره كومك كنه، ^{۲۷} اوخته اسرائيليا ره د وسيله دست يربعام باچه يهواش نجات دد، چراكه خداوند نگفتد كه نام اسرائيل ره از زير آسمو گل مونه.

^{۲۸} باقي كاراي يربعام، پگ چيزاي كه كد و قدرت شي و ام اي كه چي رقم جنگ كد و چي رقم دمشق و حمات ره كه از يهودا بود، بلده اسرائيل پس گرفت، د كتاب تواريخ پادشايون اسرائيل نوشته يه. ^{۲۹} وختي يربعام فوت كده قد بابه كلوناي خو، يعني قد پادشايون اسرائيل خاو كد، باچه شي زكريا د جاي ازو پادشاه شد.

پادشاهی عَزْرِيَا دَ يَهُودَا

۱۵ دَ سالِ بِيست و هفتمِ پادشاهی يَرْبَعَامِ پادشاهِ إِسْرَائِيلِ، عَزْرِيَا باچِه اَمَصِيَا پادشاهِ يَهُودَا شُد. ^۱ او شوزده ساله بُود که پادشاه شُد و پنجاه و دُو سال دَ اورشليم پادشاهی کد. آبه شی يَکَلِيَا نام دَشت و از اورشليم بُود. ^۲ او چيزای ره که دَ نظرِ خُداوند دُرست بُود انجام دَد، اَمُو رَقْم که آته شی اَمَصِيَا انجام دَد. ^۳ ليکن عِبَادتِ گاه های جای های بلند از بَيْن بُرده نَشُد و مردمِ هنوز ام دَ جای های بلند قُرْبَانِي تَقْدِيمِ مُوکَد و بُخُورِ خوشبُوی مُوسُوخَتَنَد. ^۴ خُداوند عَزْرِيَا ره دَ مَرَضِ کُولِي گِرِفْتار کد و او تا روزی مُردون خُو کُولِي گِرِفْتِه بُود و دَ يَک خانِه جدا زِنْدَگِي مُوکَد. يوتام باچِه پادشاه مَسْئُولِ قَصْرِ شِي بُود و مردمِ سِرْزَمِين يَهُودَا ره اداره مُوکَد. ^۵ باقی کارای عَزْرِيَا و چيزای که کد، دَ کِتَابِ تَوَارِيخِ پادشايونِ يَهُودَا نُوشتِه يَه. ^۶ وختی عَزْرِيَا فَوْت کده قد بابِه کَلُونَايِ خُو خاو کد و دَ مِينکَلِ بابِه کَلُونَايِ خُو دَ شارِ داوود دَفن شُد، باچِه شی يوتام دَ جای ازو پادشاه شُد.

پادشاهی زَکْرِيَا دَ إِسْرَائِيلِ

^۸ دَ سالِ سِي و هشتمِ پادشاهی عَزْرِيَا پادشاهِ يَهُودَا، زَکْرِيَا باچِه يَرْبَعَامِ دَ سَامِرِه پادشاهِ إِسْرَائِيلِ شُد و شَش ماه پادشاهی کد. ^۹ او چيزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود انجام دَد، اَمُو رَقْم که بابِه کَلُونَايِ شِي انجام دَد؛ او از گُناه های يَرْبَعَامِ باچِه نِبَاطِ که باعث شُد إِسْرَائِيلِ گُناه کنه، ام دُورِي نکد. ^{۱۰} پس شَلُوم باچِه يابيش دَ خِلَافِ ازو شورش کد و او ره دَ پيشِ رُويِ مردمِ زده کُشت و خود شی دَ جای ازو پادشاه شُد. ^{۱۱} باقی کارای زَکْرِيَا دَ کِتَابِ تَوَارِيخِ پادشايونِ إِسْرَائِيلِ نُوشتِه يَه. ^{۱۲} ايني کلامِ خُداوند بُود که دَ ييهو گُفتد: "اَوَلادِه تُو تا پُشتِ چارُم دَ تَخْتِ إِسْرَائِيلِ مِيشِينِه." و اَمُو رَقْم شُد.

پادشاهی شَلُومِ دَ إِسْرَائِيلِ

۱۳ دَ سالِ سی و نُهَمِ پادشاهی عَزِیَا پادشاهِ یَهُودا، شَلُّوم باچِه یابیش پادشاه شُد و یگ ماه دَ سامِرِه پادشاهی کد. ۱۴ دَ امزُو غَیْت مَنحِیم باچِه جادی از تِرِصه حَرَکت کده دَ سامِرِه اَمَد و شَلُّوم باچِه یابیش ره دَ سامِرِه زده کُشت و خود شی دَ جای ازُو پادشاه شُد. ۱۵ باقی کارای شَلُّوم و شورشی که کد، دَ کِتابِ تَواریخِ پادشایونِ إِسرائیلِ نَوِشته یه. ۱۶ بعد ازُو مَنحِیم که از تِرِصه اَمَدُ شارِ تَفْسَح و هر چیزی ره که دَ مَنه ازُو بُود و گِرد-و-بَر شی ره زده تَباه کد و کوره خاتونوی شِکامتُو ره چک کد، چراکه مردُمِ تَفْسَح درگه های شار ره بلده شی واز نکُد.

پادشاهی مَنحِیم دَ إِسرائیل

۱۷ دَ سالِ سی و نُهَمِ پادشاهی عَزَریا پادشاهِ یَهُودا، مَنحِیم باچِه جادی پادشاهِ إِسرائیل شُد و ده سال دَ سامِرِه پادشاهی کد. ۱۸ اُو چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود انجام دَد و از گناه های یَرِعام باچِه نِباط که باعث شُد إِسرائیل گناه کنه، دُوری نکد. ۱۹ دَ امزُو زمان فُول پادشاهِ آشور دَ سرزمینِ إِسرائیل هُجوم اُورد، لیکن مَنحِیم بلده فُول یگ هزار وزنه نُقره دَد تا فُول دِست خُو ره قد ازُو یگ کنه و پادشاهی دَ دِست مَنحِیم مُستَحکم باقی بُمنه. ۲۰ مَنحِیم امی پیسه ره از مردُمِ إِسرائیل دَ زور گِرفت، یعنی از پگِ آدمای ثُرَوتمند، از هر کُدم شی پِنجاه مِثقال نُقره گِرفته دَ پادشاهِ آشور دَد؛ امزی خاطر پادشاهِ آشور پس رفت و دَ سرزمینِ ازوا نَشِشت. ۲۱ باقی کارای مَنحِیم و چیزای که کد دَ کِتابِ تَواریخِ پادشایونِ إِسرائیلِ نَوِشته یه. ۲۲ وختی مَنحِیم فُوت کده قد بابِه کَلونای خُو خاو کد، باچِه شی پَقحیا دَ جای ازُو پادشاه شُد.

پادشاهی پَقحیا دَ إِسرائیل

۲۳ دَ سالِ پِنجاهمِ پادشاهی عَزَریا پادشاهِ یَهُودا، پَقحیا باچِه مَنحِیم دَ سامِرِه پادشاهِ إِسرائیل شُد و دُو سال حُکمرانی کد. ۲۴ اُو چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود انجام دَد و

از گناه های یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گناه کنه، دُوری نکد. ^{۲۵} پس پَقَح باچه رملیا که یکی از قومندانای پَقَحیا بُود، پنجاه نفر از مردمای جلعاد ره قد خو گرفته دَ خِلافِ پَقَحیا نقشه کشید و او ره قد ارجوب و اریه دَ بُرجِ قصرِ پادشاهی زده کُشت و خود شی دَ جای ازو پادشاه شد. ^{۲۶} باقی کارای پَقَحیا و هر چیزی که کد، دَ کتابِ تواریخ پادشایونِ اسرائیل نوشته یه.

پادشاهی پَقَح دَ اسرائیل

^{۲۷} دَ سالِ پنجاه و دوّم پادشاهی عَزْرِیا پادشاهِ یهوذا، پَقَح باچه رملیا دَ سامره پادشاهِ اسرائیل شد و بیست سال حکمرانی کد. ^{۲۸} او چیزای ره که دَ نظرِ خداوند بد بُود انجام دَد و از گناه های یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گناه کنه، دُوری نکد.

^{۲۹} دَ دورونی که پَقَح پادشاهِ اسرائیل بُود، تَغَلت - فِلاسر پادشاهِ آشور اَمده عیون، اِبِل - بیت - معکه، یانوح، قادش، حاصور، جلعاد، جلیلیه و تمام سرزمینِ نفتالی ره گرفت و مردمای شی ره اسیر کده دَ آشور بُرد. ^{۳۰} دَ سالِ بیستم پادشاهی یوتام باچه عَزْیا، هوشع باچه ایله دَ خِلافِ پَقَح باچه رملیا نقشه کشید و او ره زده کُشت و خود شی دَ جای ازو پادشاه شد. ^{۳۱} باقی کارای پَقَح و چیزای که کد، دَ کتابِ تواریخِ پادشایونِ اسرائیل نوشته یه.

پادشاهی یوتام دَ یهوذا

^{۳۲} دَ سالِ دوّم پادشاهی پَقَح باچه رملیا پادشاهِ اسرائیل، یوتام باچه عَزْیا پادشاهِ یهوذا شد. ^{۳۳} او بیست و پنج ساله بُود که پادشاه شد و شوزده سال دَ اورشَلیم پادشاهی کد. آبه شی یروشه نام دَشت و دُخترِ صادق بُود. ^{۳۴} او چیزای ره که دَ نظرِ خداوند دُرست بُود انجام دَد و مطابقِ تمام چیزای که آته شی عَزْیا کُد، رفتار کد. ^{۳۵} لیکن عبادت‌گاه

های جای‌های بلند از بین برده نشد و مردم هنوز ام د جای‌های بلند قربانی تقدیم موکد و بخور خوشبوی موسوختند. یوتام کسی بود که درگه بلنه خانه خداوند ره جور کد.
 ۲۶ باقی کارای یوتام و چیزای که کد، د کتاب تواریخ پادشایون یهودا نوشته یه. ۲۷ د امزو روزا خداوند ری کدون رصین پادشاه ارام و پقح باچه رملیا ره د خلاف یهودا شروع کد. ۲۸ وختی یوتام فوت کده قد بابه‌کلونای خو خاو کد و د شار بابه‌کلون خو داوود، د مینکل بابه‌کلونای خو دفن شد، باچه شی آحاز د جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی آحاز د یهودا

۱۶ د سال هفدهم پادشاهی پقح باچه رملیا، آحاز باچه یوتام پادشاه یهودا شد. ۲ آحاز بیست ساله بود که پادشاه شد و شوزده سال د اورشلیم حکمرانی کد. او چیزای ره که د نظر خداوند بد بود انجام دد و رقم بابه‌کلون خو داوود رفتار نکد، ۳ بلکه د مطابق راه- و- طریق پادشایون اسرائیل رفتار کد. او حتی باچه خو ره د عنوان قربانی د آتش تقدیم کده مطابق کارای زشت ملت های رفتار کد که خداوند اونا ره از پیش روی بنی اسرائیل هی کدد. ۴ او د بتخانه ها، د بله تپه ها و د زیر درختای سوز قربانی تقدیم موکد و بخور خوشبوی موسوختند.

۵ د امزو زمان رصین پادشاه ارام و پقح باچه رملیا پادشاه اسرائیل بلده جنگ د اورشلیم رفت و آحاز ره محاصره کد، لیکن د بله ازو پیروز شده نتنست. ۶ د عین زمان رصین پادشاه ارام، ایلت ره بلده ارام پس گرفت و مردم یهود ره از ایلت بر کد؛ اوخته ارامیا د ایلت داخل شد و تا امروز د اونجی زندگی مونه. ۷ آحاز قاصدا ره پیش تغلت فلاسر پادشاه آشور ری کد و گفت: ”ما خدمتگار تو و باچه تو استم. لطفاً بیه و مره از دست پادشاه ارام و از دست پادشاه اسرائیل که د خلاف مه باله شده، نجات بدی.“ ۸ اوخته آحاز نقره و طلائی ره که د خانه خداوند و د خزانه های قصر پادشاه بود، گرفت و د

عنوانِ تُحْفَه دَ پادشاهِ آشورِ ریی کد. ^۹ پادشاهِ آشورِ درخاستِ آحاز ره قبول کد؛ پس پادشاهِ آشور دَ بِلَه دَمِشَقِ حَمَلَه کده او ره گِرِفَت و مرُدُم شی ره اَسیر کده دَ شارِ قیر بُرد و رِصین ره ام کُشت.

^{۱۰} وختی آحاز پادشاهِ بَلَدَه مَلَقَاتِ تَغَلَت - فِلاسِر پادشاهِ آشور، دَ دَمِشَقِ رِفَت، او قُربانگاہی ره که دَ دَمِشَقِ بُوَد دید؛ پس آحاز پادشاهِ نَقِشَه قُربانگاہ و شکل شی ره قد خُصُوصیات شی دَ اورِیایِ پِیشوا ریی کد. ^{۱۱} اورِیایِ پِیشوا یگِ قُربانگاہِ مُطابِقِ پِگِ خُصُوصیاتِی که آحاز پادشاه از دَمِشَقِ بَلَدَه شی ریی کُدد، آباد کد؛ ارے، اورِیایِ پِیشوا او ره تا اَمَدونِ آحاز پادشاه از دَمِشَقِ تَکْمیل کد. ^{۱۲} وختی پادشاه از دَمِشَقِ اَمَد، او اُمُو قُربانگاہ ره دید و دَ قُربانگاہِ نَزْدِیکِ شُدَه از زینَه های شی باله رِفَت؛ ^{۱۳} اوختَه قُربانی سوختنی و هدیه غَلَه - و - دانه خُورَه دَ بَلَه اَمزُو قُربانگاہِ تَقْدِیمِ کد و هدیه وُچی کَدَنی خُو ره دَ بَلَه شی شیو کده خُونِ قُربانی های سلامتی خُورَه دَ بَلَه اَزُو پاش دَد. ^{۱۴} او قُربانگاہِ برونزی ره که دَ حُضُورِ خُداوند دَ بَینِ قُربانگاہِ نو و خانَه خُداوند بُوَد، از پِیشِ رُوی خانَه خُداوند باله کد و دَ طرفِ شَمالِ قُربانگاہِ نو اِشَت. ^{۱۵} و آحاز پادشاه دَ اورِیایِ پِیشوا اَمَر کده کُفَت: ”دَ اَمزی قُربانگاہِ کُتَه، قُربانی های سوختنی صُبح، هدیه غَلَه - و - دانه شام، قُربانی سوختنی پادشاه ره قد هدیه غَلَه - و - دانه شی و قُربانی سوختنی پِگِ مرُدُمِ سِرزَمین ره قد هدیه غَلَه - و - دانه و هدیه های وُچی کَدَنی ازوا تَقْدِیمِ کُو. امچنان خُونِ تَمامِ قُربانی های سوختنی و خُونِ پِگِ قُربانی های دیگَه ره دَ بَلَه اَمزی قُربانگاہِ پاش بَدی؛ قُربانگاہِ برونزی بَلَدَه خود مه بَشَه تا دَ وَسِیلَه اَزُو مَشُورَه بِگِیرُم.“ ^{۱۶} پس اورِیایِ پِیشوا مُطابِقِ پِگِ چِیزایِ که آحاز پادشاه اَمَر کُدد، عمل کد.

^{۱۷} آحاز پادشاه تَخْتَه های کِراچی ها ره بُریدَه حَوْضِچَه ها ره ام از بَلَه گاو های بُرنزی که دَ تَی حَوْضِ بُوَد تاه کد و او ره دَ بَلَه یگِ سَوفَه سَنگی اِشَت. ^{۱۸} امچنان آحاز بَخاطِرِ خُوشخِدمتی دَ پادشاهِ آشور بَرَنده پُوشیدَه ره که دَ رُوزِ اَرَامِ اِستِفادَه مُوشَد و دَ خانَه خُداوند آباد شُدَد از بَینِ بُرد و راهی ره که پادشاه از بُرو دَ داخِلِ خانَه خُداوند مِیمَد

تغییر دَد. ^{۱۹} باقی کارای آحاز و چیزای که کد، دَ کِتَابِ تَواریخِ پادشایونِ یهودا نوشته یه. ^{۲۰} وختی آحاز فَوْت کده قد بابِه کَلونای خُو خاو کد و دَ مینکلِ بابِه کَلونای خُو دَ شارِ داوود دَفن شد، باچه شی حِزقیَا دَ جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی هوشع دَ اسرائیل

۱۷ ^۱ دَ سالِ دوازدهمِ حُکمرانیِ آحاز پادشاهِ یهودا، هوشعِ باچه ایلا دَ سامره پادشاهِ اسرائیل شد و نه سال حُکمرانی کد. ^۲ او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود انجام دَد، لیکن نه دَ اندازهِ بیگه پادشایونِ اسرائیل که پیش ازو بُود. ^۳ شَلْمَناسِرِ پادشاهِ آشور دَ خِلافِ هوشعِ آمد و هوشعِ تابعِ ازو شد و هر سال دَزو جِزیه میدد. ^۴ لیکن پادشاهِ آشور پی بُرد که هوشعِ دَزو خیانت مونه، چُون هوشعِ قاصدا ره پیشِ «سو» پادشاهِ مصر ریی کد و رقمِ هر سال دَ پادشاهِ آشور جِزیه ام ریی نکد؛ امزی خاطر پادشاهِ آشور او ره دستگیر کد و دَ بِندی خانه اندخت.

^۵ ارے، پادشاهِ آشور دَ تمامِ سرزمینِ اسرائیل هُجوم بُرده دَ بله سامره حمله کد و او ره مُدَتِ سه سال محاصره کد. ^۶ دَ سالِ نهمِ پادشاهی هوشع، پادشاهِ آشور سامره ره گرفت و مردمِ اسرائیل ره اسیر کده دَ آشور بُرد و اونا ره دَ حَلح، دَ جوزان دَ پالوی دریای خابور و دَ شارای مادها جای-د-جای کد.

^۷ ای کار بخاطری شد که بنی اسرائیل دَ ضِدِ خُداوند، خُدای خُو که اونا ره از سرزمینِ مصر از تی دستِ فرعون پادشاهِ مصر بُرو اُوردد، گُناه کد: اونا خُدایونِ بیگنه ره پرستش کد ^۸ و مُطابقِ راه-و-رسمِ ملت های که خُداوند اونا ره از پیشِ رویِ بنی اسرائیل هی کد رفتار کد و از رسم-و-رواجی که پادشایونِ اسرائیل جور کد، پیروی کد. ^۹ بنی اسرائیل تاشکی دَ خِلافِ خُداوند، خُدای خُو کارای ره که دُرست نَبود انجام دَد و دَ تمامِ شارای خُو از بُرجهای پیره داری گرفته تا شارای دیوال دار بلده خُو بُتخانه ها

آباد کد. ^{۱۰} اونا ستون های عبادتی و بُت های آشیره ره د بَلِه هر تپه و د تی هر درخت سَوَز بَلدِه خُو ایستلجی کد ^{۱۱} و رقم مِلَّت های که خُداوند از پیش رُوی ازوا هی کد د پگ امزو بُتخانه ها بُوخو خوشبُوی سوختند و کارای زشت ره انجام دده قار خُداوند ره باله اُورد. ^{۱۲} خلاصه، اونا بُت ها ره پَرستش کد، د حالیکه خُداوند دَزوا کُفتد: ”ای کار ره نَکَید.“ ^{۱۳} پس خُداوند اسرائیل و یهودا ره د وسیله پگ انبیا و پگ غیبگویا اخطار دده کُفت: ”از راه های پُرشرارت خُو پس تاو بُوخوید و احکام و دستورای مَره د مُطابقِ تمام شریعتی که د بابه کَلونای شُمو امر کُدم و د وسیله خِدمتگاری خُو انبیا دز شُمو ری کُدم، نگاه کُئید.“ ^{۱۴} لیکن اونا از اید نَشُد، بلکه کله شخی کد، رقمی که بابه کَلونای ازوا کله شخی کده د خُداوند، خُداي خُو ایمان نُوَرد. ^{۱۵} اونا دستورای خُدا و عهد شی ره که قد بابه کَلونای ازوا بسته کد و اخطار های ره که دَزوا دد رد کد. اونا از بُت های بے آرزش پیروی کد و بے آرزش شد؛ اونا از مِلَّت های که د گرد-و-بَر ازوا بود پیروی کد، د حالیکه خُداوند دَزوا امر کده کُفتد که رقم ازوا رفتار نَکَنه. ^{۱۶} اونا تمام احکام خُداوند، خُداي خُو ره ایله کد و بُت های ریختنده شُدِه د شکل دُو گوسله بَلدِه خُو جور کد. علاوه ازی، اونا بُت آشیره بَلدِه خُو جور کد و تمام لشکر آسمو ره سَجده کد و بعل ره پَرستش کد. ^{۱۷} اونا باچه ها و دُخترن خُو ره د عِنوان قُربانی د آتش تقدیم کد و پال بینی و جادوگری کده خود ره گِرَو شرارت کد تا چیزای ره که د نظر خُداوند بد بود انجام بدیه و قار خُداوند ره باله بیره. ^{۱۸} پس قار خُداوند د بَلِه اسرائیل غدر باله امد و خُداوند اونا ره از حُضور خُو دُور کد، از جُمَلِه ازوا تنها طایفه یهودا باقی مند و بس. ^{۱۹} لیکن یهودا ام احکام خُداوند، خُداي خُو ره نگاه نکد، بلکه از راهها-و-رسم های که مردُم اسرائیل جور کد، پیروی کد. ^{۲۰} پس خُداوند تمام اولاده اسرائیل ره ایله کد و اونا ره خار-و-ذلیل کده د دست غارتگرا تسلیم کد، تا حدی که اونا ره از حُضور خُو دُور کد.

^{۲۱} دَمَزو غیت که خُداوند اسرائیل ره از خانوار داوود جدا کد، اسرائیلیا یُرُعام باچه نباط

ره پادشاه جور کد. یُرُبعامِ إِسْرَائِيلِ ره از پيروی خُداوند دُور کد و باعِثْ شُدْ که اُونَا
 گُناهِ کُتِه کنه. ^{۲۲} بَنِي إِسْرَائِيلِ دَ تمامِ گُناهِ هَايِ که یُرُبعامِ کُدد، اِدَامه دَد و ازوا دُوری نَکد،
^{۲۳} تا ای که خُداوند إِسْرَائِيلِ ره از حُضُورِ خُو دُور کد، اُمُو رَقْمِ که دَ وَسِيلَه پَگِ
 خِدمتگارا يِ خُو اَنبِيَا گُفتُدد. پس إِسْرَائِيلِ از سرزمينِ خُو دَ سرزمينِ اَشُورِ بُرْدَه شُدْ که تا
 اَمروز دَ اُمونجی اُسْتَه.

اَشُورِيا دَ سامِرِه جاي-د-جاي موشه

^{۲۴} پادشاهِ اَشُورِ مَرْدُمِ ره از بَابُل، کُوت، عَوَا، حَمات و سِفْرَوايِم اُورْد و اُونَا ره دَ جايِ
 بَنِي إِسْرَائِيلِ دَ شَارايِ سامِرِه جايِ دَد. دَ امزى رَقْمِ اُونَا سامِرِه ره تَصْرُفِ کد و دَ شَارايِ
 شى جاي-د-جاي شُد. ^{۲۵} دَ شُرُوعِ و خَتِيکَه اُونَا دَ اُونجى جاي-د-جاي شُد، ترس-و-
 اِحْتِرامِ خُداوندِ دَ دِلِ ازوا نَبُود؛ امزى خاطرِ خُداوندِ شِيرا ره دَ مِينکَلِ ازوا رِيبى کد و
 شِيرا بعضى ازوا ره کُشت. ^{۲۶} پس دَ پادشاهِ اَشُورِ گُفته شُد که، ”مِلَّتِ هَايِ ره که کوچ
 دَدَه دَ شَارايِ سامِرِه جاي-د-جاي کد، قاعده-و-قانونِ خُدايِ امزُو سرزمى ره
 نَمِيدَنَه، امزى خاطرِ اُو شِيرا ره دَ مِينکَلِ ازوا رِيبى کده؛ اونه، شِيرا اُونَا ره کُشته رِيبى يَه،
 چُون اُونَا قاعده-و-قانونِ خُدايِ امزُو سرزمى ره نَمِيدَنَه.“ ^{۲۷} اوخته پادشاهِ اَشُورِ اَمْرِ
 کده گُفت: ”يکى از پيشوايو ره که از سامِرِه کوچِ دَلجى کديد، پس رِيبى کُنيد تا رفته دَ
 اُونجى زِندگى کنه و قاعده-و-قانونِ خُدايِ امزُو سرزمى ره دَزوا تَعْلِيمِ بَدِيَه.“ ^{۲۸} پس يکى
 از پيشوايو که از سامِرِه بُرْدَه شُد، پس رفت و دَ بَيْتِ-ئِيلِ جاي-د-جاي شُدَه اُونَا ره
 تَعْلِيمِ دَد که چى رَقْمِ خُداوندِ ره پَرَسْتِشِ کنه.

^{۲۹} لِيکِنِ هَر مِلَّتِ مَجْسَمِه خُدايُونِ خُو ره جور کد و دَ بَتْخانَه هَايِ جايِ هَايِ بِلندِ که
 مَرْدُمِ سامِرِه اَبادِ کُدد ايشْت، يعنى هَر مِلَّتِ دَ هَر شَارِ که زِندگى مَوکد: ^{۳۰} مَرْدُمِ بَابُلِ بَتِ
 سُکُوتِ-بِنُوتِ ره، مَرْدُمِ کُوتِ بَتِ نِرْگَلِ ره و مَرْدُمِ حَماتِ بَتِ اَشِيمَا ره جور کد.
^{۳۱} عَوِيَا ام بَتِ هَايِ نَبَحَزِ و تَرْتاکِ ره جور کد و مَرْدُمِ سِفْرَوايِمِ باچَه هَايِ خُو ره بَلدِه

أَدْرَمَلِكِ و عَنَمَلِكِ كِه خُدَايُونِ سِفَرَوَايِم بُود دَ آتِشِ مُوسُوخَتَنَد. ^{۳۲} اُونَا خُدَاوَنَد رِه پَرَسَتِشِ مُوَكِد، لِيكِنِ دَ عَيْنِ حَالِ بَلَدِه بُتْخَانِه هَا اَز مِينَكَلِ خُو هِر رَقْمِ مَرْدُمِ رِه پِيشَوَا تَعْيِينِ كَد و اُمُو پِيشَوَايُو دَ بُتْخَانِه هَا بَلَدِه اَزوَا قُرْبَانِي تَقْدِيمِ مُوَكِد. ^{۳۳} پَسِ اُونَا اَمِ خُدَاوَنَد رِه پَرَسَتِشِ مُوَكِد و اَمِ مُطَابِقِ رَسْمِ مِلَّتِ هَايِ كِه اَز مِينَكَلِ شِي اُورْدِه شُدُدُ خُدَايُونِ خُوْدُونِ رِه عِبَادَتِ مُوَكِد.

^{۳۴} اُونَا تَا اِمْرُوزِ مُطَابِقِ رَاهِ-و-رَسْمِ سَابِقِ خُو رِفْتَارِ مُونِه. اُونَا نَه اَز خُدَاوَنَد تَرَسِ دَرِه و نَه اَمِ مُطَابِقِ قَوَايِينِ، دَسْتُورَا، شَرِيعَتِ و اَحْكَامِي رِفْتَارِ مُونِه كِه خُدَاوَنَد دَ بَاچِه هَايِ يَعْقُوبِ -- كِه اُو رِه اِسْرَائِيلِ نَامِ اَيْشَتِ -- حُكْمِ كَد. ^{۳۵} چُونِ و خْتِيكِه خُدَاوَنَد قَدِ بَنِي اِسْرَائِيلِ عَهْدِ بَسْتِه كَد، دَزُوَا اَمْرِ كَدِه كُفْتِ: ”شُمُو بَايَدِ اَزِ خُدَايُونِ بِيگْنِه تَرَسِ نَدَشْتِه بَشِيدِ، دَ بَرَابَرِ اَزُوَا سَجْدِه نَكْنِيدِ، اُونَا رِه خِدْمَتِ نَكْنِيدِ و بَلَدِه اَزُوَا قُرْبَانِي تَقْدِيمِ نَكْنِيدِ، ^{۳۶} بَلَكِه تَنهَا اَزِ خُدَاوَنَد تَرَسِ دَشْتِه بَشِيدِ كِه قَدِ قُدْرَتِ بَزُرْگِ و بَازُوِي زُورْتُوِي خُو شُمُو رِه اَزِ سِرْزَمِينِ مِصْرِ بَرُو اُورْدِ. اَرِي، دَ بَرَابَرِ اَزُوَا سَجْدِه كُنِيدِ و بَلَدِه اَزُوَا قُرْبَانِي تَقْدِيمِ كُنِيدِ. ^{۳۷} قَوَايِينِ، دَسْتُورَا، شَرِيعَتِ و اَحْكَامِي كِه بَلَدِه شُمُو نُوِشْتِه شُدِه، هَمِيْشِه دَ فِكْرِ شُمُو بَشِه و اُونَا رِه دَ جَايِ بِيرِيدِ، و خُدَايُونِ بِيگْنِه رِه پَرَسَتِشِ نَكْنِيدِ. ^{۳۸} عَهْدِي رِه كِه قَدِ شُمُو بَسْتِه كَدِيمِ پُرْمُشْتِ نَكْنِيدِ و اَزِ خُدَايُونِ بِيگْنِه تَرَسِ نَدَشْتِه بَشِيدِ، ^{۳۹} بَلَكِه تَنهَا اَزِ خُدَاوَنَد، خُدَايِ خُو تَرَسِ دَشْتِه بَشِيدِ كِه اُو شُمُو رِه اَزِ دِسْتِ تَمَامِ دُشْمَنَايِ شُمُو نِجَاتِ مِيدِيه.“

^{۴۰} خُلَاصَه اُمُو مِلَّتِ هَا گُوشِ نَكْدِ، بَلَكِه مُطَابِقِ رَاهِ-و-رَسْمِ سَابِقِ خُو رِفْتَارِ كَد. ^{۴۱} پَسِ اُمُو مِلَّتِ هَا اَمِ خُدَاوَنَد رِه پَرَسَتِشِ مُوَكِد و اَمِ بَتْهَايِ خُوْدُونِ رِه عِبَادَتِ مُوَكِد؛ تَا اِمْرُوزِ بَاچِه هَايِ اَزُوَا و بَاچِه گُونِ بَاچِه هَايِ اَزُوَا اُمُو رَقْمِ رِفْتَارِ مُونِه كِه بَابِه كَلُونَايِ اَزُوَا رِفْتَارِ مُوَكِد.

۱۸ د سال سِوَم پادشاهی هوشع باچه ايله پادشاه اسرائيل، حزقيا باچه آحاز پادشاه يهودا شد. ^۲ او بيست و پنج ساله بود که پادشاه شد و بيست و نه سال د اورشليم حکمرانی کد. نام آبه شی ابی دختر زکریا بود. ^۳ حزقيا چیزای ره که د نظر خداوند درست بود انجام دد، فقط امو رقم که بابه کلون شی داوود انجام ددد. ^۴ او عبادت گاه های جای های بلند ره از بین برد، ستون های پرستی ره میده کد، بت های آشیره ره قطع کد و مار بورنزی ره که موسی جور کدد تکه و پرچه کد، چراکه بنی اسرائیل تا امو زمان بلده ازو بخور خوشبوی موسختند؛ اونا نام امزو مار ره نحستان ایشند. ^۵ او توکل خو ره د خداوند، خدای اسرائیل کد. رقم حزقيا آلی د مینکل تمام پادشایون يهودا کس نبود، نه د مینکل کسای که بعد ازو آمد و نه ام د مینکل کسای که پیش ازو بود. ^۶ او خود ره د خداوند چسپندد و از پیروی ازو دوری نموکد و احکامی ره که خداوند د موسی امر کدد د جای میورد. ^۷ خداوند قد ازو بود و او هر طرف که مورفت کامیاب موشد. او د خلاف پادشاه آشور شورش کد و دیگه او ره خدمت نکد. ^۸ او فلسطینیا ره تا غزه و سرحدای شی شکست دد، از برج های پیره دارا گرفته تا شارای دیوال دار.

۹ د سال چارم حکمرانی حزقيا پادشاه که سال هفتم حکمرانی هوشع باچه ايله پادشاه اسرائيل بود، شلمناسر پادشاه آشور د خلاف سامره آمده او ره محاصره کد ^{۱۰} و د ختم سال سِوَم او ره تصرف کد. د سال ششم پادشاهی حزقيا که سال نهم حکمرانی هوشع پادشاه اسرائيل بود، سامره گرفته شد. ^{۱۱} پادشاه آشور، مردم اسرائيل ره د آشور برد و اونا ره د حله، د جوزان د پالوی دریای خابور و د شارای مادها جای-د-جای کد. ^{۱۲} ای کار بخاطری شد که اونا از آید خداوند، خدای خو نشد، بلکه عهد ازو ره، یعنی چیزای ره که موسی خدمتگار خداوند امر کدد، تی پای کد؛ آری، اونا نه گوش گرفت و نه ازوا پیروی کد.

۱۳ دَ سالِ چاردهمِ حُکمرانیِ حَزقیَا پادشاه، سَنحاریبِ پادشاهِ آشورِ دَ بِلَه تمامِ شارایِ دیوالدارِ یهودا حمله کد و اونا ره گرفت. ۱۴ اوخته حَزقیَا پادشاهِ یهودا دَ پادشاهِ آشورِ دَ لَخیس پیغامِ ریی کده گُفت: ”ما خطا کدیم؛ لُطفاً از سرزمینِ مه پس بورو و هر چیزی که دَ بِلَه مه بیلی، ما او ره میدیم.“ پس پادشاهِ آشورِ سه صد وزنه نُقره و سی وزنه طِلا از حَزقیَا پادشاهِ یهودا طلب کد. ۱۵ حَزقیَا تمامِ نُقره ره که دَ خانه خُداوند و دَ خزانه های قصرِ پادشاه بود، دَزو دَد. ۱۶ دَ امزو غیتِ حَزقیَا طِلا ره از درگه های خانه خُداوند و از ستون های که خودِ حَزقیَا پادشاهِ یهودا قد طِلا پوش کُدد کند و دَ پادشاهِ آشورِ دَد.

۱۷ پادشاهِ آشورِ قومندانِ کُلِ قُوا، سرلشکر و سرمُشاورِ نظامی ره قد یگ لَشکرِ کته از لَخیس دَ اورشَلیم پیشِ حَزقیَا پادشاهِ ریی کد. اونا حرکت کده دَ اورشَلیم آمد و غیتیکه دَ اُنجی رسید، رفته دَ نزدیکِ کاریزِ نُورِ بلنه که دَ سرِ راهِ زمینِ کالاشویا آسته، ایسته شد. ۱۸ اونا حَزقیَا پادشاهِ ره دَ پیشِ خُو کُوی کد، لیکنِ ایاقیمِ باچه حَلقیَا که مسئولِ قصر بود قد شَبنا مُنشیِ دَربارِ و یوآخِ باچه آسافِ کاتبِ دَربارِ دَ پیشِ ازوا رفت.

۱۹ اوخته سرمُشاورِ نظامیِ دَزوا گُفت: ”دَ حَزقیَا خبرِ بدید که پادشاهِ بزرگ، پادشاهِ آشورِ اینی رقمِ مُوگیه، ’ای مَنبعِ اِعتمادِ تُو چیزخیلِ آسته که تُو دَزو اِیَقَسِ اِعتمادِ دَری؟‘ ۲۰ تُو فقط توره مُوگی و فِکرِ مُونی که اُمو بَلده جنگِ تدبیرِ و قُوتِ آسته؛ پس آلی دَز مه بگی که تُو دَز کی تَوکُلِ کدے که دَ خِلافِ ازمه شورشِ کدے؟ ۲۱ راستی اونه، تُو دَ مصرِ تَوکُلِ مُونی، دَ امزو تیاقِ که مِثلِ نِی میده شُده آسته؛ هرکسی که لَنگرِ خُو ره دَ بِلَه ازو بِنَدزه او دَ دَستِ شیِ دَرِ مییه و او ره زخمیِ مُونه. آرے، فِرعونِ پادشاهِ مصرِ بَلده تمامِ کسایِ که دَزو تَوکُلِ مُونه، امی رقمِ آسته. ۲۲ اگه دَز مه بگید، ”مو دَ خُداوند، خُدایِ خُو تَوکُلِ مُونی.“ آیا او اُمو نییه که حَزقیَا عِبادتِ گاهِ هایِ جایِ هایِ بِلند و قُربانگاهِ هایِ شیِ ره از بینِ بُرد و دَ مردمِ یهودا گُفت، ”تنها دَ برابرِ امزیِ قُربانگاهِ دَ اورشَلیمِ عِبادتِ کُنید؟“ ۲۳ پس آلی بیه و قد بادارِ مه پادشاهِ آشورِ شَرطِ بَزَن: ما دُو هزارِ اَسپِ دَز تُو میدیم، اگه تُو بتنیِ دُو هزارِ سوارکارِ پیدا کده دَ بِلَه ازوا سوار کنی. ۲۴ اگه نَمیتنی، پس

چطور تو میتنی که حتی یکی از ریزه‌ترین قومندانای بادار مره مجبور د عقب نشینی کنی، د حالیکه توکل خوره د گاډی‌های جنگی و سوارای مصر کدی؟^{۲۵} علاوه ازی، آیا ما بدون امر خداوند د اینجی امدیم تا ای جای ره خراب کنم؟ نه، خداوند دز مه گفته که، 'د خلاف امزو سرزمی بورو و او ره خراب کو.'

^{۲۶} اوخته ایلیاقیم باچه حلقیا، شینا و یوآخ د سرمشاوری نظامی گفت: "لطفاً قد خدمتگاری خود د زیون ارامی توره بگی، چون مو او ره میدنی. د زیون مردم یهودا قد ازمو توره نگی؛ مردمی که د بله دیوال شار آسته میشنوه."^{۲۷} لیکن سرمشاوری نظامی د جواب ازوا گفت: "آیا بادار مه مره تنها د پیش بادار تو و پیش از تو ری کده تا ای تورا ره بگیم؟ آیا مره د پیش مردمی که د بله دیوال شار شسته، ری نکده؟ آیا امپور نییه که اونا ام قد شمو قتی چتلی خو ره موخوره و گمیز خو ره وچی مونه؟"

^{۲۸} اوخته سرمشاوری نظامی ایسته شد و د آواز بلند د زیون مردم یهودا چیغ زده گفت: "توره پادشاه بزرگ، پادشاه آشور ره بشنوید.^{۲۹} پادشاه اینی رقم موگیه، نیلید که حزقییا شمو ره بازی بدیه، چون او نمیتنه که شمو ره از دست مه خلاص کنه.^{۳۰} نیلید که حزقییا شمو ره مجبور کنه که د خداوند توکل کنید و بگیه، "خداوند حتماً مو ره نجات میدیه و ای شار د دست پادشاه آشور نموفته."^{۳۱} د توره حزقییا گوش ندید، چون پادشاه آشور اینی رقم موگیه، 'پیشنها صلیح مره قبول کنید و بر شده پیش از مه بید؛ اوخته هر کدم شمو میتنید که از انگور و انجیر خو بخورید و از او چاه خو وچی کنید،^{۳۲} تا غیتیکه ما بییم و شمو ره د یگ سرزمی که رقم سرزمین خودون شمو آسته ببرم، د یگ سرزمین پر از غله و شیره انگور، سرزمین پر از نان و باغ‌های انگور و سرزمین پر از روغون زیتون و عسل.' امی رقم کنید تا زنده بمانید و نمرد. پس د توره حزقییا گوش ندید، چون او شمو ره بازی دده موگیه، 'خداوند مو ره نجات میدیه.'^{۳۳} آیا خداون ملت‌های دیگه کدم شی هرگز تنسته که سرزمین خو ره از دست پادشاه آشور نجات بدیه؟^{۳۴} کجا یه خداون حمات و آریاد؛ کجا یه خداون سفروایم، هینع و عوا؛ آیا امو خداون

تَنِسْتِ كِه سَامِرِه رِه اَز دِسْت مِه نِجَات بَدِيه؟^{۳۵} آيا اَز مِينَكَلِ تَمَامِ خُدَايُونِ اَمَزِي سِرْزَمِينَا كُدَم شِي تَنِسْتِ كِه سِرْزَمِينِ خُو رِه اَز دِسْت مِه نِجَات بَدِيه كِه خُدَاوند بَتْنِه اَوْرُشَلِيم رِه اَز دِسْت مِه نِجَات بَدِيه؟“

^{۳۶} مَرْدُمِ خُودِ رِه چُپْ گِرِفْتِ و دَزُو هِيچِ جَوَابِ نَدَد، چِرَاكِه پَادِشَاهِ اَمْرِ كَدِه كُفْتُد: ”جَوَابِ اَزُو رِه نَدِيد.“

^{۳۷} اَوخْتِه اِلْيَاقِيمِ بَاچِه حَلْقِيَا مَسْئُولِ قَصْر، شَبِنَا مُنْشِي دَرْبَارِ و يُوآخِ بَاچِه آسَافِ كَاتِبِ دَرْبَارِ قَد كَالَاهَايِ پَارِه پَارِه دَ پِيشِ حَزَقِيَا اَمَدِ و تُوْرَايِ سِرْمُشَاوَرِ نِظَامِي رِه دَزُو نَقْلِ كَد.

پيشگويي د باره نجات اورشليم

۱۹ وختي حَزَقِيَا پَادِشَاهِ اَمِي تُوْرَا رِه شَنِيد، كَالَايِ خُو رِه پَارِه كَدِه پِلَاسِ پُوشِيدِ و دَ خَانِه خُدَاوندِ دَرِ اَمَدِ. ^۲ بَعْدِ اَزُو اِلْيَاقِيمِ مَسْئُولِ قَصْر، شَبِنَا مُنْشِي دَرْبَارِ و پِيشَوَايُونِ بَزْرُگِ رِه كِه پَگِ شِي پِلَاسِ پُوشِيدُدَ دَ پِيشِ اِشْعِيَايِ نَبِيِ بَاچِه اَمُوصِ رَيْيِ كَد. ^۳ اُونَا رَفْتِه دَزُو كُفْت: ”حَزَقِيَا اَيْنِي رَقْمِ مُوْگِيَه، اَمْرُوزِ رُوزِ مُصِيبَتِ اَسْتِه، مُو سِرْزَمِينِشِ شُدِه تُوْهِيْنِ-و- تَحْقِيرِ مُوشِي. نِلْغِه گُو پِيشِ اَمَدِه كِه زَيْدِه شُنِه، وِلْئِ قُوْتِ زَيْدُو نَيْسْتِه.“ ^۴ كَشَكِه خُدَاوند، خُدَايِ تُو پَگِ تُوْرَايِ سِرْمُشَاوَرِ نِظَامِي رِه كِه بَادَارِ شِي پَادِشَاهِ اَشُورِ اُو رِه بَلَدِه تُوْهِيْنِ كَدُونِ خُدَايِ زِنْدِه رَيْيِ كَدِه، شَنِيدِه بَشِه و بَخَاطِرِ تُوْرَايِ كِه خُدَاوند، خُدَايِ تُو شَنِيدِه، اُو رِه جَزَا بَدِيه. پَسِ بَلَدِه اَزْمُو كِه بَاقِي مَنَدِي دُعَا كُو.“ ^۵ دَ حَالِيكِه خِدْمَتْگَارَايِ حَزَقِيَا پَادِشَاهِ هِنُوزِ دَ پِيشِ اِشْعِيَا بُوْد، ^۶ اِشْعِيَا دَزُوَا كُفْت: ”دَ بَادَارِ خُو بَگِيدِ كِه خُدَاوند اَيْنِي رَقْمِ مُوْگِيَه، اَز تُوْرَايِ كِه شَنِيدِي تَرَسِ نَخُورِ، اَمَزُو تُوْرَايِ كِه خِدْمَتْگَارَايِ پَادِشَاهِ اَشُورِ كُفْتِ و دَزِ مِه كُفْرْگُوِيِي كَد. ^۷ اَيْنِه، مَا يِگِ رُوحِ رِه دَزُو قَرَارِ مِيدِيْمِ تَا اُو يِگِ اَوَازِه رِه شَنِيدِه پَسِ دَ مُلْكِ خُو بُوْرِه و مَا بَاعِثِ مُوشِمِ كِه اُو دَ مُلْكِ خُودِ خُو قَدِ شَمْشِيرِ كُشْتِه شُنِه.“

^۸ وختی سرمشاوړ نظامی شنید که پادشاه آشور از لایخیش رفته، او اورشلیم ره ایله کده د لینه رفت، د جای که پادشاه درگیر جنگ بود. ^۹ د امزو غیت پادشاه آشور شنید که ترهاقه پادشاه کوش د جنگ ازو مییه. اوخته او بسم قاصدا ره پیش حزقیا ری کده گفتم: ^{۱۰} ”د حزقیا پادشاه یهودا اینی رقم بگید: خدای که تو دزو توکل مونی، نیل که تو ره بازی بدیه و بگیه، ”اورشلیم د دست پادشاه آشور نموفته.“ ^{۱۱} حتماً تو شنیدے که پادشایون آشور قد تمام ملک ها چیز کار کد و چطور اونا ره بکلی نابود کد. پس آیا تو میتنی نجات پیدا کنی؟ ^{۱۲} آیا خدایون ملت های که بابه کلونای مه اونا ره نابود کد تنست که امو ملت ها ره نجات بدیه، یعنی مردم جوزان، حاران، رصیف و مردم عدن ره که د تلسار بود؟ ^{۱۳} کجا یه پادشاه حمات، پادشاه ارپاد، پادشاه شار سفر وایم، پادشاه هینع و پادشاه عوا؟“

دُعای حزقیا

^{۱۴} حزقیا خط ره از قاصدا گرفته خاند و بعد ازو د خانه خداوند در آمد و او ره د حضور خداوند واز کده ایشتم. ^{۱۵} اوخته حزقیا د پیش خداوند دعا کده گفتم: ”ای خداوند، خدای اسرائیل که د بله کروبیا شستے، تنها تو د بله تمام ملک های دنیا خدا آستی و آسمو و زمی ره تو خلق کدے. ^{۱۶} ای خداوند، گوش بگیر و بشنو؛ ای خداوند چیمای خو ره واز کو و بنگر. ارے، تورای سنحاریب ره که بخاطر توهین کدون خدای زنده ری کده، بشنو. ^{۱۷} ای خداوند، ای راست آسته که پادشایون آشور ملت ها و سرزمین ازوا ره خراب کد ^{۱۸} و خدایون ازوا ره د آتش اندخت، چراکه اونا خدا نبود، بلکه ساخته دست انسان بود که از چپو و سنگ جور شد؛ امزی خاطر اونا تباه شد. ^{۱۹} پس آلی ای خداوند، خدای مو، مو ره از دست ازو نجات بدی تا پگ ملک های دنیا بدنه که تنها تو ای خداوند، خدا آستی.“

٢٠ اوخته اشعيا باچه آموص د حرقيا پيغام ري كده گُفت: ”خداوند، خُداي اسرائيل ايني رقم موكيه، ’ما دُعای تُو ره كه د باره سَنحارِيب پادشاهِ آشور د پيش مه كدي شِنيدُم.’
٢١ و كلامي كه خداوند د پادشاهِ آشور گُفته، ايني آسته:

’صَهيون، امي دُخترِ خانه،

تُو ره خار-و-حَقيرِ حسابِ مونه و ريشخندِ مونه.

امي دُختر، اورشليم،

از پس تُو سر خُو ره شور ميديه.

٢٢ تُو كي ره توهين كدي و د ضِدِ كي كُفرگويي كدي؟

تُو د خِلافِ كي آواز خُو ره بلند كدي

و چيمای خُو ره كشيدي؟

آيا د خِلافِ خداوند، قُدوسِ اسرائيل؟

٢٣ تُو د وسيله قاصداي خُو خداوند ره توهين كده گُفتي:

”ما قد گاډي هاي جنگي غدر خُو د قيلي كوه ها و د دامنه هاي لبنان بُر شُدُم.

ما بلندترين برختونِ سَرُو و بهترين صنوبرِ هاي شي ره قطع كُدُم.

ما دَ دُورترین جای های شی و خُوبترین جنگل های شی داخل شُدُم.

۲۴ ما دَ سرزمینِ بیگنه چاه ها کَنَدُم و از آوِ ازوا وُچی کَدُم.

ما قد قفِ پایِ خوِ تمامِ دریاچه هایِ مصرِ ره خُشک کَدُم.

۲۵ آیا نَشینیدے که ما ای چیزا ره از زمانایِ غَدَر گاه مُقرر کَدُم؟

ما دَ زمانایِ قدیمِ نقشه شی ره کشیدُم و آلی اونا ره انجام دَدَه مورُم

تا تُو شارایِ مُستحکم ره بیرو کنی

و دَ یگ کوڈِ سنگ تبدیل کنی.

۲۶ امزی خاطر مردُمایِ ازوا قُوتِ خوِ ره از دست دَدَه،

و بے جُرأت و کَم روحیه شُدَه؛

اونا رقم گیاهِ بیابو، رقمِ سوزِه نُو بُر شُدَه و رقمِ علفِ بلَه بام جور شُدَه

که پیش از کُتِه شُدو خُشک مُوشه.

۲۷ لیکن ما شِشتون و باله شُدون تُو ره، رفتون و اَمَدون تُو ره میدنم

و از خَشمی که دَ خِلافِ ازمه دَری، خبر اَسْتُم.

۲۸ ازی که تُو دَ بلَه ازمه خَشمگین شُدے

و غرُور و تَکبُر تُو دَ گوش مه رَسیدَه،

ما نُخْتِه خُو رِه دَ بِنِي تُو و لَغَام خُو رِه دَ دَان تُو قَرَار مِيدِيم،

و تُو رِه از راهی که آمدے، پس ریی مُونم.

^{۲۹} آي حَزَقِيَا، ايني بَلَدِه تُو يِگ نَشَانِي اَسْتِه: اِمسال شُمُو از چِيزاي خُو دروي مُو خورِيد و دَ سَالِ دُوَم چِيزاي رِه که از تَخَمِ ازوا مُورويه، لِيکِن دَ سَالِ سِوَم کِشْت و دِرُو کُنِيد و تَاک هَا شَنَدِه از مِيوِه ازوا بُخورِيد. ^{۳۰} باقِي مَنَدِه خَانَوَارِ يَهُودَا که از چَنگِ دُشْمُو خَطَا خورْدِه بَسْم رِيشِه غُوْج مُودَوْنِه و از باله مِيوِه مِيدِيه، ^{۳۱} چِرَاکِه از اورُشَلِيم جَمِ باقِي مَنَدِه بُر شُدِه مِيِيه و از صَهِيون جَمِي که از چَنگِ دُشْمُو خَطَا خورْدِه؛ اَرْمے، غَيْرَتِ خُداوندِ لَشکَر هَا اِي رِه اِنجَام مِيدِيه.

^{۳۲} پَس خُداوندِ دَ بارِه پادشاهِ اَشُورِ ايني رَقْم مُوگِيه: 'اُو دَ اِي شَارِ داخِلِ نَمُوشِه و اِنجِي رِه قَد تِيرِ نَمِيَزَنِه؛ اُو دَ بَرابَرِ شَارِ قَد سِپَرِ ايسْتِه نَمُوشِه و دَ پِيشِ رُويِ شِي سَنگَرِ بِلندِ جُورِ نَمُونِه، ^{۳۳} بَلِکِه از راهی که آمدِه دَ اَمزُو راهِ پَس موره. اَرْمے، خُداوندِ مُوگِيه که، 'اُو دَ شَارِ داخِلِ نَمُوشِه، ^{۳۴} چُونِ ما اَزِي شَارِ دِفَاعِ مُونم و بِخاطِرِ خُو و بِخاطِرِ خِدْمَتگَارِ خُو داوُودِ اِي رِه نِجَاتِ مِيدِيم.'"

^{۳۵} دَ اَمزُو شَاوِ مَلايِکِه خُداوندِ حَرکَتِ کَدِ و يِگِ صَدِ و هِشْتادِ و پَنجِ هِزارِ نَفَرِ از لَشکَرِ اَشُورِ رِه زَد. صَباحِ گاهِ وختي مُردُمِ از خاوِ باله شُد، دِيدِ که پَگِ ازوا مُردِه و لاشِ هَايِ شِي اُفْتَدِه. ^{۳۶} اوخْتِه سَنحارِيبِ پادشاهِ اَشُورِ کُوجِ کَدِه پَسِ دَ شَارِ نِينُوا رِفْتِ و دَ اُونجِي دَ زِنْدِگِيِ خُو اِدَامِه دَد. ^{۳۷} يِگِ رُوزِ وختيکِه سَنحارِيبِ دَ خانِه خُدايِ خُو نِسروکِ مِصرُوفِ عِبادتِ بُود، باچِه هَايِ شِي اَدْرَمَلِکِ و شِراصِرِ اُو رِه قَد شَمشِيرِ کُشْتِ و خُو دُونِ شِي دَ سِرزَمِينِ اَراراتِ دُوتا کَد. بَعْدِ از سَنحارِيبِ باچِه شِي اِسَر-حَدُونِ دَ جايِ ازوا پادشاهِ شُد.

۲۰ دَ امزُو زمانِ حزقیا ناجور شد و نزدیکِ مُردو بُود. اوخته اشعیای نبی باچه
 آموص دَ پُرسیدونِ ازو رفت و دَزو گُفت: ”خداوند اینی رقمِ مُوگیه، فِکرِ خانه و خانوارِ
 خُو ره بُکو، چراکه تُو مُومری و زنده نَمومنی.“^۲ اوخته حزقیا رُوی خُو ره سُونِ دیوال
 کد و دَ پیشِ خداوند دُعا کده گُفت: ”آیِ خداوند، اُطفأً دَ یادِ خُو بیر که ما چطور قد
 وفاداری و تمامِ دلِ دَ حُضُورِ تُو رفتار کدُم و چیزی ره که دَ نظرِ تُو دُرُست بُود انجام
 ددُم.“ بعد ازو حزقیا زار زار چخرا کد.

۴ پیش ازی که اشعیا از حولی مینکلنه قصر بُر شنه، کلامِ خداوند دَزو نازل شده گُفت:
 ۵ ”پس بورُو و دَ رهبرِ قومِ مه حزقیا بُگی که خداوند، خُدایِ بابه کلونِ تُو داوودِ اینی رقمِ
 مُوگیه، ما دُعایِ تُو ره شنیدُم و آویدیده هایِ تُو ره دیدُم. اینه، ما تُو ره شفا میدیم و تُو دَ
 روزِ سوّمِ دَ خانه خداوند موری.“^۶ ما دَ روزایِ عُمَرِ تُو پوزده سالِ اِضافه مُونم و تُو و
 امی شار ره از دِستِ پادشاهِ آشورِ نجات میدیم. اَرَمی، امزی شار ما بخاطرِ خودِ خُو و
 بخاطرِ خِدْمَتگارِ خُو داوودِ دِفاعِ مُونم.“^۷ اوخته اشعیا گُفت: ”یگِ پَئیِ انجیرِ بگیری دَ
 بِلَه دانه بیاید.“ اونا پَئیِ انجیرِ ره گِرِفته دَ بِلَه دانه اِشت و اُو زنده مند.

۸ و حزقیا از اشعیا پُرسان کده گُفت: ”نشانی که خداوند مَره کاملاً شفا میدیه و ما دَ روزِ
 سوّمِ دَ خانه خداوند مورم، چیز خیلِ اَسته؟“^۹ اشعیا گُفت: ”نشانی از طرفِ خداوند که
 خداوند توره ره که گُفته پوره مونه، اینی اَسته: چی میخاهی، سایه ده درجه پیش بوره یا
 ده درجه پس بییه؟“^{۱۰} حزقیا گُفت: ”ده درجه پیش رفتونِ سایه یگِ کاری عادی یه؛ پس
 بیل که سایه ده درجه پس بییه.“^{۱۱} اوخته اشعیای نبی از خداوند خواهش کد و خداوند
 سایه ره از درجه های که دَ بِلَه ساعتِ اَفَتویِ آحاز تاه رفتد، ده درجه پس اُورد.

۱۲ د امزو وخت مړودک- بلدان باچه بلدان پادشاه بائبل قاصدا ره قد خط و تحفه د پيش حزقيا رى کد، چون شنيدد که حزقيا ناجور بوده. ۱۳ حزقيا اونا ره خوش امديد گفتم و تمام خزانه هاى قصر خو ره بلده ازوا نشو دد: نقره، طلا، موادهاى خوشبوى، روغون قيمتى، سلاح- خانه و هر چيز ديگه که د خزانه هاى خو دشت. خلاصه د قصر شى و د مملکت شى اوطور چيز نمند که حزقيا دزوا نشو ندده بشه. ۱۴ د امزو غيت اشعياى نبى د پيش پادشاه آمد و ازو پرسان کده گفتم: ”امى مردا چيزخيل موگفتم؟ اونا از کجا د پيش تو آمده بود؟“ حزقيا د جواب شى گفتم: ”اونا از يگ جاى دور، يعنى از بائبل آمده بود.“ ۱۵ اشعيا گفتم: ”اونا د خانه تو چى ديد؟“ حزقيا گفتم: ”اونا هر چيزى ره که د خانه مه آسته ديد و هيچ اوطور چيز د خزانه هاى مه نمند که دزوا نشو ندده بشم.“

۱۶ پس اشعيا د حزقيا گفتم: ”کلام خداوند ره بشنو، ۱۷ روزى ميبه که تمام چيزاى خانه تو و هر چيزى که بابه کلوناي تو تا امروز ذخيره کده، د بائبل برده موشه؛ ارى، خداوند موگيه، هيچ چيز بلده تو باقى نومنه. ۱۸ و بعضى از باچه هاى تو که از تو د وجود ميبه و بلده تو زیده موشه ام برده موشه و د قصر پادشاه بائبل خدمتگار جور موشه.“

۱۹ اوخته حزقيا د اشعيا گفتم: ”کلام خداوند ره که گفتم خوب آسته.“ چون او قد خود خو گفتم: ”آيا امپطور نييه که د روزاى زندگى ازمه صلح و آرامش برقرار نومنه؟“

۲۰ باقى کاراى حزقيا و تمام قدرت شى و قصه حوض و کاريزى که جور کد و او ره د شار آورد د کتاب تواريخ پادشايون يهودا نوشته يه. ۲۱ وختى حزقيا فوت کده قد بابه کلوناي خو خاو کد، باچه شى منسى د جاى ازو پادشاه شد.

پادشاهى منسى د يهودا

۲۱ منسى دوازده ساله بود که پادشاه شد و پنجاه و پنج سال د اورشليم پادشاهى

۲ کد. نام آبه شی حِفصِيبه بود. او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بود انجام دَد و از کارای زِشتِ مِلَّتِ های پِیروي کد که خُداوند اونا ره از پيشِ رُوی بَنیِ إِسْرَائیلِ هِي کُدد.

۳ او عِبادتِ گاه های جای بلند ره که آتِه شی حِزْقیا بیرو کُدد، دُوباره آباد کد، بَلدِه بَعْلِ قُربانگاه ها تیار کد، سَتُونِ أَشیره ره رقمی که آخاب پادشاهِ إِسْرَائیلِ جور کُدد،

جور کد و دَ برابرِ تمامِ لشکرِ آسمو سَجده کده اونا ره پَرستش کد. ۴ او قُربانگاه ها ره دَ خانِه خُداوند آباد کد، دَ جایی که خُداوند دَ بارِه شی کُفتد: ”ما نام خُوره دَ اورُشَلیمِ قرار میدیم.“ ۵ اَرِی، او بَلدِه لشکرِ آسمو دَ هر دُو حَولی خانِه خُداوند قُربانگاه ها آباد کد. ۶ او باچه خُوره دَ آتِشِ تَقْدیمِ کد، پالگری و جادوگری کد و از کسای که ارواح ره حاضرِ مُوکد و قد جنیات سر-و-کار دَشتِ مشوره گرفت. او دَ نظرِ خُداوند غدر کَلو شرارتِ کد و قارِ خُداوند ره باله اُورد. ۷ او بُتِ أَشیره ره که جور کُدد، دَ خانِه قرار دَد که خُداوند دَ بارِه شی دَ داوود و دَ باچه شی سَلیمان کُفتد: ”ما دَ امزی خانِه و دَ اورُشَلیمِ که از مینکلِ پگِ طایفه های إِسْرَائیلِ اِنْتِخابِ کدیم نام خُوره تا اَبَدِ قرار میدیم ۸ و پایای إِسْرَائیلِ ره از سرزمینی که دَ آتِه گونِ ازوا دَ دیم دیگه آواره نَمونم، دَ شرطی که اونا فکرِ خُوره بَگیره و دَ مُطابِقِ چیزای که دَزوا امر کدیم و دَ مُطابِقِ شریعتی که خِدمتگار مه مُوسی دَزوا امر کده، رفتار کنه.“ ۹ لیکن اونا گوش نَگرفت؛ پس مَنسِی اونا ره گُمراه کد و اونا از مِلَّتِ های که خُداوند از پيشِ رُوی بَنیِ إِسْرَائیلِ هِي کُدد، بَدتر رفتار کد.

۱۰ اوخته خُداوند دَ وَسِیلِه خِدمتگاری خو انبیا اینی پیغام ره ری کد و انبیا کُفت:

۱۱ ”ازی که مَنسِی پادشاهِ یهودا امی رقم کارای زِشت ره انجام دده و از اموریای که پيش ازو دَ ای سرزمی بود بَدتر رفتار کده و قد بُت های خُو باعث شده که یهودا ام گناه کنه، ۱۲ خُداوند، خُدایِ إِسْرَائیلِ اینی رقم مُوگیه، ’اینه، ما دَ بِلِه اورُشَلیمِ و یهودا بلا نازلِ مُونم، دَ اندازه که هر کس بَشنوه، گوشای شی جَرینگس کنه. ۱۳ ما دَ بِلِه اورُشَلیمِ تارِ رجه سامره و شاقولِ خانِه آخاب ره دِراز مُونم و اورُشَلیمِ ره پاک مُونم، رقم کسی که یگ کاسه ره پاک مُونه و دَ غیتِ پاک کدو چپه و راسته مُونه. ۱۴ ما باقی مَنده میراث خُو

ره بے پناه ایله مُونم و اونا ره د دست دُشمنای شی تسلیم مُونم و اونا د وسیله تمام دُشمنای خو چور و چپاؤل موشه،^{۱۵} چون اونا چیزای ره که د نظر ازمه بد آسته انجام دده و از روزی که بابه کلونای ازوا از مصر برو آمده تا امروز قار مره باله اُورده ری یه.

^{۱۶} علاوه ازی، منسی خون بیگناه ها ره از حد کلو ریختند، د اندازه که سراسر اورشلیم ره پر کد، ای گناه ازو جدا از گناهی بود که او باعث شد تا یهودا گناه کنه و چیزای ره که د نظر خداوند بد بود، انجام بدیه.

^{۱۷} باقی کارای منسی و پگ چیزای که کد و گناهی ره که مرتکب شد، د کتاب تواریخ پادشایون یهودا نوشته یه.^{۱۸} وختی منسی فوت کده قد بابه کلونای خو خاو کد و د باغ قصر خو، یعنی د باغ عزا دفن شد، باچه شی آمون د جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی آمون د یهودا

^{۱۹} آمون بیست و دو ساله بود که پادشاه شد و دو سال د اورشلیم حکمرانی کد. آبه شی مشلمت نام دشت؛ او دختر حاروص از یطبه بود.^{۲۰} او چیزای ره که د نظر خداوند بد بود انجام دد، رقمی که آته شی منسی انجام ددد.^{۲۱} او د مطابق پگ راه های آته خو رفتار کد و بت های ره که آته شی پرستش کدد، او ام پرستش کده اونا ره سجده کد.^{۲۲} او خداوند، خدای بابه کلونای خو ره ایله کد و د مطابق راه-و-طریق خداوند رفتار نکد.

^{۲۳} اوخته خدمتگرای آمون پادشاه د خلاف ازو نقشه کشید و او ره د قصر شی کشت.^{۲۴} لیکن مردم سرزمین یهودا تمام کسای ره که د خلاف آمون پادشاه نقشه کشیدد، از بین برد و باچه شی یوشیا ره د جای ازو پادشاه جور کد.^{۲۵} باقی کارای که آمون کد، د

کتاب تواریخ پادشایون یهودا نوشته یه. ^{۲۶} وختی آمون د قبر خو د باغ عزا دفن شد، باچه شی یوشیا د جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی یوشیا د یهودا

۲۲ ^۱ یوشیا هشت ساله بود که پادشاه شد و سی و یگ سال د اورشلیم حکمرانی کد. آبه شی بدیده نام دشت؛ او دختر عدایا از بصقت بود. ^۲ او چیزای ره که د نظر خداوند درست بود انجام دد و د مطابق تمام راه های بابه کلون خو داوود رفتار کد؛ او طرف راست یا چپ تاو نخورد و گمراه نشد.

^۳ یوشیا پادشاه د سال هژدهم حکمرانی خو شافان باچه اصلیا نوسه مشلام ره که منشی بود، د خانه خداوند ری کده گفت: ^۴ ”پیش حلقیا پیشوای بزرگ بورو و دزو بگی که پیسه ره که د خانه خداوند آورده شده و محافظین دان درگه از مردم جم کده، حساب کنه. ^۵ بعد ازو او ره د دست سرکارگرای که بلده کار خانه خداوند تعیین شده، تسلیم کنه تا اونا امو پیسه ره د کسای بدیه که د خانه خداوند کار مونه و خرابی های خانه خداوند ره جور مونه، یعنی د نجارا، اُستاکارا و گلکارا؛ امچنان امزو پیسه چیو ها و سنگای تراش شده جور کدون خرابی های خانه خداوند بخره. ^۷ لیکن از پیسه که د دست ازوا دده موشه، حساب گرفته نشنه، چراکه اونا صادقانه رفتار مونه.“

^۸ د امزو غیت حلقیا پیشوای بزرگ د شافان منشی گفت: ”ما کتاب تورات ره د خانه خداوند پیدا کدم.“ اوخته حلقیا امو کتاب ره د شافان دد و شافان کتاب ره خاند. ^۹ بعد ازو شافان منشی پیش پادشاه رفت و د پادشاه خبر دده گفت: ”خدمتگرای تو پیسه ره که د خانه خداوند بود، بر کد و او ره د دست سرکارگرای که د خانه خداوند تعیین شده، تسلیم کد.“ ^{۱۰} امچنان شافان منشی د پادشاه خبر دده گفت: ”حلقیا پیشوا بلده مه یگ کتاب دده.“ و شافان او ره د پیش پادشاه خاند. ^{۱۱} وختی پادشاه تورای کتاب تورات

ره شنید، کالای خو ره چک کد. ^{۱۲} و پادشاه د حلقیا پیشوا، اخیقام باچه شافان، عکبور باچه میکایا، شافان منشی و عسایا حاضر باش پادشاه امر کده گُفت: ^{۱۳} ”بورید و از خداوند بلده ازمه، بلده مردم و بلده تمام یهودا د باره تورای امزی کتاب که پیدا شده، مشوره بگیرید، چون غضب خداوند که د خلاف ازمو داغ شده غدر کته یه، چراکه بابه کلونای مو د تورای امزی کتاب گوش ندد و د مطابق پگ چیزای که بلده ازمو نوشته یه، رفتار نکد.“

^{۱۴} پس حلقیا پیشوا، اخیقام، عکبور، شافان و عسایا پیش حله نبیه خاتون شلام باچه تقوه نوسه حرّس رفت؛ شلام مسئول کالای پیشوایو بود. حله د حصه دوّم اورشلم زندگی موکد و اونا د امونجی قد ازو گپ زد. ^{۱۵} حله دزوا گُفت: ”خداوند، خدای اسرائیل اینی رقم موگیه، کسی که شمو ره پیش ازمه ری کده، دزو بگید که ^{۱۶} خداوند اینی رقم موگیه: اینه، ما د بله امزی جای و مردم شی بلا نازل مونم، دقیق مطابق تمام تورای کتابی که پادشاه یهودا خنده، ^{۱۷} چراکه اونا مره ایله کده و بلده خدایون بیگنه بخور خوشبوی سوختنده تا قد تمام کارای دستای خو، قار مره باله بیره. امزی خاطر غضب مه د بله امزی جای النگه مونه و گل نموشه.“ ^{۱۸} لیکن د باره پادشاه یهودا که شمو ره بخاطر مشوره گرفتو از خداوند ری کده، دزو بگید که د باره تورای که تو شنیدی خداوند، خدای اسرائیل اینی رقم موگیه: ^{۱۹} ”ازی که دل تو نرم بود و تو خود ره د حضور خداوند فروتن کدی و د غیتیکه کلام مره د خلاف امزی جای و باشنده های شی شنیدی که نابود و نالت موشه، کالای خو ره چک کدی و د حضور مه چخرا کدی، ما ام دعای تو ره شنیدم.“ ای ره خداوند موگیه. ^{۲۰} امچنان خداوند موگیه، ”ما تو ره قد بابه کلونای تو یگجای مونم و تو د وخت صلح و آرامش د قبر خو ایشته موشی و تمام بلای ره که ما د بله امزی جای نازل مونم، چیمای تو یگ شی ره ام نمینگره.“ پس اونا امو جواب ره د پادشاه اورد.

۲۳ یوشیا پادشاه پیغام ربی کده تمام ریش سفیدای یهودا و اورشلیم ره د پیش خو جم کد. ^۲ اوخته پادشاه و تمام مردم یهودا و پگ باشنده های اورشلیم و پیشوایو و انبیا، یعنی قد تمام قوم، قد کته و ریزه د خانه خداوند رفت. و پادشاه تمام تورای کتاب عهد ره که د خانه خداوند پیدا شد، بلده ازوا خاند تا بشنوه. ^۳ پادشاه د پالوی ستون ایسته شد و د حضور خداوند عهد بسته کد که از خداوند پیروی مونه و احکام و دستورا و قوانین شی ره قد تمام دل و تمام جان نگاه مونه و تورای عهدی ره که د امزو کتاب نوشته بود، د جای میره؛ و پگ مردم د امزو عهد پایبند شد.

^۴ اوخته پادشاه د حلقیا پیشوای بزرگ و پیشوایون رتبه دو و محافظین دان درگه امر کد تا تمام ظرفای ره که بلده بعل، اشیره و تمام لشکر آسمانی جور شد از خانه خداوند بر کنه. پس اونا امو چیزا بر کده د برون اورشلیم د زمینای قدرون سوختند و خگشتر شی ره د بیت-ئیل برد. ^۵ او امچنان پیشوایون بتها ره که پادشایون یهودا تعیین کد تا د بتخانه های شارای یهودا و د گرد-و-بر اورشلیم بخور خوشبوی بسوزنه و ام کسای ره که بلده بعل، آفتو، ماهتو، ستارهها و تمام برج های فلکی بخور خوشبوی موسوختند، برطرف کد. ^۶ او بت اشیره ره از خانه خداوند بر کده د برون اورشلیم د دره قدرون برد و او ره د امونجی سوختند؛ بعد ازو او ره سیده رقم خاک جور کد و خاک شی ره د بله قبر های مردم عام پاش دد. ^۷ او خانه های لواطگرا ره که د خانه خداوند بود و خاتونو د اونجی بلده بت اشیره رخت موبافت، بیرو کد. ^۸ او تمام پیشوایو ره از شارای یهودا جم کد و بتخانه های ره که امو پیشوایو دزوا بخور خوشبوی موسوختند از جبع تا بیئرشبع نجس کد. او بتخانه های درگه ها ره که د طرف چپ درگه شار، د دان درگه یهوشع قومندان شار بود، ام بیرو کد. ^۹ اگرچه پیشوایون بتخانه ها د قربانگاه خداوند د اورشلیم نزدیک نموشد، لیکن میتنست که از نان فطیر قد دیگه پیشوایو بخوره. ^{۱۰} یوشیا بتخانه

توفت ره که د درّه بن- هتوم بود، نجس کد تا هیچ کس باچه یا دختر خو ره بلده مولک د آتش تقدیم نکنه.^{۱۱} او آسپ های ره که پادشایون یهودا د آفتو وقف کد و د منه حولی د نزدیک اُتاق نتن- ملک نفر د ربار بود، از دان درگه خانه خداوند پس کد و گاډی های ره که د آفتو وقف شد د آتش سوختند.^{۱۲} قربانگاه های ره که پادشایون یهودا د بله بام باله- خانه آحاز جور کد و قربانگاه های ره که منسی د دو حولی خانه خداوند جور کد، پادشاه اونا ره بیرو کده د خاک اوار کد و گرد- و- خاک شی ره د درّه قدرون تیت کد.^{۱۳} پادشاه بتخانه های ره که د شرق اورشلیم د جنوب کوه تباهی بود ام نجس کد؛ سلیمان پادشاه اسرائیل امو جای های عبادت ره بلده اُستورت بت نفرت انگیز صیدونیا، بلده کموش بت نفرت انگیز موآبیا و بلده ملکوم بت زشت عمونیا جور کد.^{۱۴} او ستون های پرستی ره تکه- و- پرچه کد و بت های اشیره ره میده کده جای های ازوا ره قد استغونای انسان پر کد.

^{۱۵} علاوه ازی، قربانگاهی ره که د بیت- ئیل د بتخانه بود و د وسیله یربعام باچه نباط آباد شد، د وسیله کسی که باعث شد اسرائیل گناه کنه، پادشاه امو قربانگاه ره قد بتخانه قتی بیرو کد. او بتخانه ره سوختنده د خاک اوار کد و بت اشیره ره در دد.^{۱۶} یوشیا گردوبر خو ره توخ کد و قبر های ره که د کوه بود، دید. اوخته او نفر ری کده استغونا ره امزو قبر ها گرفت و اونا ره د بله قربانگاه سوختنده او ره نجس کد. ای کار د مطابق کلام خداوند شد که مرد خدا د زمان یربعام امی تورا ره اعلان کده پیشگویی کد.^{۱۷} بعد ازو یوشیا پُرسان کده گفت: ”امو سنگ قبر ره که د اونجی مینگرم، چیزخیل آسته؟“ مردم شار د جواب شی گفت: ”سنگ قبر امزو مرد خدا آسته که از یهودا آمده د باره امزی کار های که تو د بله قربانگاه بیت- ئیل کدی، پیشگویی کد.“^{۱۸} اوخته پادشاه گفت: ”او ره غرض نگیرید و کس د استغونای شی دست نزنه.“ پس استغونای ازو و استغونای نبی ره که از سامره آمد، غرض نگرفت.^{۱۹} یوشیا امچنان تمام بتخانه های جای های بلند ره که د شارای سامره بود و پادشایون اسرائیل آباد کده قار خداوند ره

باله اوردند، بیرو کد. او پگ کارای ره که د بیت-ئیل کدد، قد ازوا ام کد. ^{۲۰} او تمام پیشوایون بتخانه ها ره که د اونجی بود، د بله قربانگاه ها کشت و استغونای انسان های مرده ره د بله ازوا سوختند. بعد ازو یوشیا پس د اورشلیم آمد.

^{۲۱} پادشاه د پگ مردم امر کده گفت: ”عید پصح ره رقمی که د امزی کتاب عهد نوشته یه، بلده خداوند، خدای خو برگزار کنید.“ ^{۲۲} واقعاً که امی رقم عید پصح از زمان قاضی های که اسرائیل ره رهبری موكد و ام د تمام دورون پادشایون اسرائیل و پادشایون یهودا برگزار نشدند. ^{۲۳} امی عید پصح ره یوشیا د سال هژدهم پادشاهی خو بلده خداوند د اورشلیم برگزار کد.

^{۲۴} علاوه ازی، یوشیا کسای ره که ارواح ره حاضر موكد و جادوگری موكد و بت های ره که د خانه پرستش موشد و دیگه بت ها ره قد تمام چیزای نفرت انگیز دیگه که د سرزمین یهودا و د اورشلیم وجود دشت، نابود کد تا تورای تورات، یعنی تورای کتابی ره که حلقیا پیشوا د خانه خداوند پیدا کدد، د جای بیره. ^{۲۵} پیش ازو هیچ پادشاه قد تمام دل، تمام جان و تمام قوت خو پس سون خداوند تاو نخوردد و مطابق تمام تورات موسی رفتار نکدد و بعد ازو ام رقم ازو آلی کس رفتار نکد.

^{۲۶} لیکن خداوند از شدت قار گلوی خو تاه نشیشت، از غضبی که د خلاف یهودا داغ شدد، چون منسی د وسیله پگ کارای خو قار ازو ره باله اوردد. ^{۲۷} پس خداوند گفت: ”یهودا ره ام از حضور خو دور مونم، امو رقم که اسرائیل ره دور کدم و امی شار انتخاب کده خو اورشلیم ره قد خانه که د باره شی گفتم، نام خو ره د اونجی قرار میدیم، ام ایله مونم.“

^{۲۸} باقی کارای یوشیا و پگ چیزای که کد، د کتاب تواریخ پادشایون یهودا نوشته یه. ^{۲۹} د زمان حکمرانی یوشیا نکو فرعون پادشاه مصر بلده کومک پادشاه آشور د دریای فرات

آمد و یوشیا پادشاه رفت که قد ازو مُقابله کُنه، لیکن وختی فرعون د مگیدو قد ازو روی د روی شد، او ره کُشت. ^{۳۰} خدمتگرای شی جسد ازو ره د گاډی ایشته از مگیدو د اورشلیم اورد و د قبر شی دفن کد. اوخته مردم سرزمین یهودا، یهوآحاز باچه یوشیا ره گرفته مسح کد و او ره د جای آته شی پادشاه جور کد.

پادشاهی یهوآحاز د یهودا

^{۳۱} یهوآحاز بیست و سه ساله بود که پادشاه شد و سه ماه د اورشلیم حکمرانی کد. آبه شی حموتل نام دشت و دختر ارمیا از لبه بود. ^{۳۲} او چیزای ره که د نظر خداوند بد بود انجام دد، امو رقم که بابه کلونای شی انجام ددد. ^{۳۳} پس نکو فرعون او ره د ربله، د سرزمین حمت د بندی خانه اندخت تا د اورشلیم پادشاهی نکنه. علاوه ازی، صد وزنه نُقره و یگ وزنه طلا ام د بله سرزمین یهودا جزیه قرار دد. ^{۳۴} بعد ازو نکو فرعون الیاقیم باچه دیگه یوشیا ره د جای آته شی یوشیا، پادشاه جور کد و نام شی ره تبدیل کده یهوایقیم ایشته و یهوآحاز ره گرفته د مصر آمد و یهوآحاز د امونجی مُرد. ^{۳۵} یهوایقیم نُقره و طلای ره که فرعون طلب کدد، دد؛ لیکن د بله سرزمین یهودا مالیه قرار دد تا نُقره و طلای ره که فرعون طلب کدد، پوره کنه. او نُقره و طلا ره مطابق مالیه که د بله مردم قرار ددد، از هر کس د زور گرفت و د نکو فرعون دد.

پادشاهی یهوایقیم د یهودا

^{۳۶} یهوایقیم بیست و پنج ساله بود که پادشاه شد و یازده سال د اورشلیم حکمرانی کد. آبه شی زبیده نام دشت و دختر پدایاه از روماه بود. ^{۳۷} او چیزای ره که د نظر خداوند بد بود انجام دد، امو رقم که بابه کلونای شی انجام ددد.

۲۴ د دورون حکمرانی یهوایقیم، نبوکدنصر پادشاه بابل حمله کد و یهوایقیم سه

سال خِدْمَتگَارِ اَزُو شُد؛ لِيكِن بَعْد از سِه سال سَرپِيچِي كَدِه دَ خِلَافِ اَزُو شُورِش كَد. ^۲ خُداوند گروه های مُسَلِحِ كَلدَانِيَا، اَرَامِيَا، مَوآبِيَا و عَمُونِيَا رِه دَ خِلَافِ يَهُوَيَاقِيمِ رِيِي كَد؛ اَرَمِي، خُداوند مُطَابِقِ كَلَامِي كِه دَ وَسِيَلِه خِدْمَتگَارِي خُو اَنْبِيَا كُفْتُد، اُونَا رِه دَ خِلَافِ يَهُودَا رِيِي كَد تا اُو رِه بِيرو كَنه. ^۳ يَقِينَا اِي بَلَا دَ حُكْمِ خُداوند دَ بِلِه يَهُودَا نَازِلِ شُد تا اُونَا رِه بَخَاطِرِ كُنَاه هَاي مَنَسِي و پَگِ چِيزَاي كِه كَد، از حُضُورِ خُو دُور كَنه. ^۴ اَمچُنَان اَزِي كِه مَنَسِي خُونِ بِيكُنَاه هَا رِه رِيخْتَنَدُ و اَوْرُشَلِيمِ رِه از خُونِ بِيكُنَاه هَا پُر كَدُ، خُداوند نَخَاسْت كِه بِيخِشِه. ^۵ باقِي كَارَاي يَهُوَيَاقِيمِ و پَگِ چِيزَاي كِه كَد، دَ كِتَابِ تَوَارِيخِ پادشايونِ يَهُودَا نِوِشْتِه يَه. ^۶ وختِي يَهُوَيَاقِيمِ فُوت كَدِه قَد بَابِه كَلُونَايِ خُو خَاو كَد، بَاچِه شِي يَهُوَيَاكِينِ دَ جَايِ اَزُو پادشاه شُد. ^۷ پادشاهِ مِصرِ دِيگِه از مُلْكِ خُو بُرُو نَمَد، چِرَاكِه پادشاهِ بَابِلِ تَمَامِ جَايِ هَايِ رِه كِه دَ پادشاهِ مِصرِ تَعَلُقِ دَشْت، يَعْنِي از دَرِيَاچِه مِصرِ تا دَرِيَايِ قَرَاتِ كِرْفَتُد.

پادشاهی یهوياکين د يهودا

^۸ يَهُوَيَاكِينِ هَزْدِه سالِه بُوَد كِه پادشاه شُد و سِه ماه دَ اَوْرُشَلِيمِ حُكْمَرَانِي كَد. آبِه شِي نِحُوشْتَا نَامِ دَشْت و دُخْتَرِ اِلناتان از اَوْرُشَلِيمِ بُوَد. ^۹ اُو چِيزَايِ رِه كِه دَ نَظَرِ خُداوند بَد بُوَد اَنجَامِ دَد، اَمُو رَقْمِ كِه آتِه شِي اَنجَامِ دَدُ.

^{۱۰} دَ اَمزُو زَمَانِ خِدْمَتگَارِي نَبُوکَدِنِصِرِ پادشاهِ بَابِلِ دَ خِلَافِ اَوْرُشَلِيمِ اَمَد و شَارِ رِه مَحَاصِرِه كَد. ^{۱۱} دَ حَالِيكِه خِدْمَتگَارِي نَبُوکَدِنِصِرِ پادشاهِ بَابِلِ شَارِ رِه دَ مَحَاصِرِه خُو دَشْت، نَبُوکَدِنِصِرِ دَ شَارِ اَمَد. ^{۱۲} اوخته يَهُوَيَاكِينِ پادشاهِ يَهُودَا قَد آبِه خُو، خِدْمَتگَارِي خُو، قَوْمَنَدَانَايِ خُو و نَفْرَايِ دَرِبَارِ خُو بُرُ شُدِه پيشِ پادشاهِ بَابِلِ اَمَد و پادشاهِ بَابِلِ دَ سالِ هَشْتَمِ پادشاهِي خُو اُو رِه اَسِيرِ كِرْفَت.

^{۱۳} پادشاهِ بَابِلِ تَمَامِ خَزَانِه هَايِ خَانِه خُداوند و خَزَانِه هَايِ قَصْرِ پادشاهِ رِه اَزُونجِي بُرُو

اُورد و پگِ ظرفای طِلابی ره که سُلیمان پادشاهِ اسرائیل بلدهِ خانهِ خداوند جور کد،
 میده کده قد خو بُرد، امو رقم که خداوند گُفتد. ^{۱۴} او پگِ باشنده های اورشَلیم: پگِ
 قومندانان و پگِ مردای جنگی ره که تمام ازوا ده هزار نفر بود قد پگِ صنعتگرا و اینگرا
 اسیر کده بُرد؛ بغیر از مردمِ مُسکین-و-بیچاره سرزمی دیگه کس باقی نَمند. ^{۱۵} دَ امزی
 رقم او یهو پاکین ره دَ بابل بُرد؛ آبه پادشاه، خاتونوی پادشاه، نفرای دربار شی و بُزرگای
 سرزمینِ یهودا ام اسیر شده از اورشَلیم دَ بابل برده شد. ^{۱۶} پادشاهِ بابل تمامِ مردای
 جنگی ره که هفت هزار نفر بود قد یگ هزار صنعتگر و اینگر که پگ ازوا قوی و جنگ
 دیده بود، اسیر کده دَ بابل انتقال دد. ^{۱۷} پادشاهِ بابل متنیا کاکای یهو پاکین ره دَ جای ازو
 پادشاه جور کد و نام شی ره تبدیل کده صدقیا ایشته.

پادشاهی صدقیا دَ یهودا

^{۱۸} صدقیا بیست و یگ ساله بود که پادشاه شد و یازده سال دَ اورشَلیم حکمرانی کد. آبه
 شی حموئل نام دشت و دخترِ ارمیا از لینه بود. ^{۱۹} او چیزای ره که دَ نظرِ خداوند بد بود
 انجام دد، امو رقم که یهو یاقیم انجام ددد. ^{۲۰} دَ حقیقت، مردمِ اورشَلیم و یهودا قار
 خداوند ره دَ اندازه باله اُورد که او اونا ره از حضورِ خو دور کد.

سقوطِ اورشَلیم

پس صدقیا دَ ضدِ پادشاهِ بابل شورش کد

^{۲۵} و نبوکدنصر پادشاهِ بابل دَ سالِ نهمِ پادشاهی صدقیا، دَ روزِ دهمِ ماهِ دهمِ قد
 تمام لشکر خو دَ خلافِ اورشَلیم آمد و روی دَ روی شی خیمه زده دَ گرداگرد شی سنگر
 جور کد. ^۲ شار تا سالِ یازدهمِ پادشاهی صدقیا پادشاه دَ محاصره مند. ^۳ دَ روزِ نهمِ ماهِ
 چارم، قحطی دَ اندازه دَ شار سخت شد که مردمِ شار نان بلده خوردو ندشت. ^۴ اوخته

لشکرِ بابل د شار رخنه کد و تمام مردای جنگی د غیت شاو از راه درگه که د مینکل دُو دیوال د نزدیک باغ پادشاه بود، دوتا کد. د حالیکه کلدانیا د گرد-و-بر شار موجود بود، اونا سون عربه رفت.^۵ لیکن لشکر کلدانیا پادشاه ره دُمال کده د دشت های اریحا گیر کد و تمام لشکر صدقیا او ره ایله کده تیت-و-پرک شد.^۶ اوخته اونا صدقیا پادشاه ره دستگیر کد و د ربله د پیش پادشاه بابل آورد و د امونجی د بله ازو حکم صادر کد.^۷ اونا باچه های صدقیا ره د پیش روی شی کشت و چیمای خود شی ره بر کد؛ بعد ازو او ره د دُو زنجیر بسته کده د بابل برد.

^۸ د سال نژدهم حکمرانی نبوکدنصر پادشاه بابل، د روز هفتم ماه پنجم شی نبوزردان قومندان محافظین که خدمتگار پادشاه بابل بود، د اورشلیم آمد.^۹ او خانه خداوند، قصر پادشاه و پگ خانه های اورشلیم ره سوختند، یعنی تمام خانه های مهم ره قد آتش در دد.^{۱۰} پگ لشکر کلدانیا که قد قومندان محافظین بود، دیوال های اورشلیم ره از هرطرف چپه کده بیرو کد.^{۱۱} نبوزردان قومندان محافظین مردمای ره که د شار باقی مند و کسای ره که طرفدار پادشاه بابل شدد قد باقی مردم اسیر کده برد.^{۱۲} لیکن قومندان محافظین بعضی مردم مسکین-و-بیچاره سرزمین یهودا ره ایشته که باغوانی و دیغونی کنه.

^{۱۳} کلدانیا ستون های بورنزی ره که د خانه خداوند بود قد کراچی ها و حوض بورنزی که د خانه خداوند بود میده کد و برنز ازوا ره گرفته د بابل برد.^{۱۴} اونا دیگ ها، خاک انداز ها، چراغ گلگرک ها، تاوه ها و دیگه تمام اسباب بورنزی ره که د خدمت خانه خداوند استفاده موشد، برد.^{۱۵} قومندان محافظین آتشدان ها و کاسه ها ره که از طلای خالص و نُقره خالص بود بخاطر طلا و نُقره شی گرفته برد.^{۱۶} امو دُو ستون، حوض و کراچی های ره که سلیمان بلده خانه خداوند جور کدد، برنز شی د اندازه کلو بود که از تول بر بود.^{۱۷} بلندی یگ ستون هژده توغی بود و د بله خو سرستونی برنزی دشت؛ بلندی سرستونی شی سه توغی بود و شبکه کاری و اناز های گرداگرد سرستونی پگ شی از

برنز بود. ستونِ دوّم و شبکه کاری شی ام عین چیز بود.

^{۱۸} قومندانِ مُحافِظینِ سِرایا پیشوای بُزرگ، صِفَنیا پیشوایِ دوّم و سه مُحافِظِ درگه خانه خُداوند ره دِستگیر کد؛ ^{۱۹} او از شار قومندانان ره که سرکرده مردای جنگی بود و پنج نفر از مُشاوِرایِ پادشاه ره که د شار بود، مُنشی د ربار ره که قومندانِ لشکر بود و مردم سرزمی ره جلب و جذب موكد و شصت نفر از مردای سرزمی ره که د شار پیدا شد، ام گرفتار کد. ^{۲۰} نبوزردان قومندانِ مُحافِظینِ اونا ره گرفته د ربه پیش پادشاهِ بابل برد. ^{۲۱} پادشاهِ بابل اونا ره د ربه د سرزمینِ حَمات زده کُشت. د امزی رقمِ مردمِ یهودا از مُلکِ خُو د اسیری برده شد.

^{۲۲} نبوکدنصر پادشاهِ بابل د بله مردمی که د سرزمینِ یهودا باقی ایشند گدلیا باچه اخیقام، نوسه شافان ره حاکم مقرر کد. ^{۲۳} وختی پگ قومندانای لشکر و نفرای ازوا شنید که پادشاهِ بابل گدلیا ره حاکم مقرر کده، اونا د پیش گدلیا د مصفه آمد، یعنی اسماعیل باچه نتنیا، یوحنان باچه قاریح، سِرایا باچه تَنحُومتِ نطوفاتی و یازنیا باچه معکاتی قد نفرای خُو. ^{۲۴} گدلیا بلده ازوا و نفرای ازوا قسم خورده گفت: ”از خدمتگرای پادشاهِ کلدانیا ترس نخورید. د سرزمینِ یهودا زندگی کده پادشاهِ بابل ره خدمت کُنید و ای د خوبی شمو تمام موشه.“ ^{۲۵} لیکن د ماهِ هفتم، اسماعیل باچه نتنیا، نوسه ایشمع که از خانوارِ پادشاه بود، قد ده نفر خُو آمده گدلیا ره زد و او مرد؛ او یهودیا و کلدانیای ره که قد ازو د مصفه بود ام کُشت. ^{۲۶} اوخته تمام مردم، ریزه و کته قد قومندانای لشکر باله شده د مصر رفت، چون اونا از کلدانیا ترس خورد.

آزادی یهوایکین

^{۲۷} د سالِ سی و هفتم اسیری یهوایکین پادشاهِ یهودا، د روزِ بیست و هفتم ماهِ دوازدهم، اوپل-مرودک پادشاهِ بابل که د امزو سال پادشاه شد، یهوایکین پادشاهِ یهودا ره از

بندی‌خانه آزاد کد. ^{۲۸} او قد یهو یاکین د مهربانی توره گُفت و چوکی شی ره از چوکی
دیگه پادشایو که قد ازو د بابل بود، باله تر قرار دد. ^{۲۹} پس یهو یاکین کالای بندی‌خانه ره از
جان خو بر کد و او د تمام روزای عمر خو همیشه د دسترخون پادشاه نان مُوخورد.
^{۳۰} بلده ضرورت ازو یگ خرچ دایمی از طرف پادشاه دده موشد، یعنی خرچ روزانه شی
ره د تمام روزای عمر شی میدد.